

Kadıköy'ün afetlere karşı 2030 VİZYONU

» Kadıköy Belediyesi, 13 Ekim Uluslararası Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde afetlere karşı dirençli bir kent hedefiyle hazırlanan Kadıköy Afet Master Planı'nın 2030 vizyonunu kamuoyuyla paylaştı. Lansmanda üç yeni afet projesi tanıtılırken, 19 Mayıs Mahallesi'nde bulunan Kadıköy Belediyesi İlk Yardım Eğitim Merkezi'nin açılışı canlı bağlantıyla gerçekleştirildi

» Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, "Bu planla, Kadıköy Belediyesi'nin afet yönetimindeki köklü deneyimini, küresel stratejilerin de hedefi olan 2030 yılı vizyonuna taşıyoruz" dedi ● Sayfa 2'de

Sağanak İstanbul'u vurdu, Kadıköy teyakkuza

» İstanbul'da etkili olan sağanak, 1985'ten bu yana kaydedilen en yüksek yağış değerlerine ulaştı. Kent genelinde su baskınları ve taşkınlar yaşanırken, Kadıköy Belediyesi ekipleri sahada çalışmalarını sürdürdü ● Sayfa 9'da

Kuraklık ve nüfus suyu tüketiyor

» Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün raporuna göre Türkiye, 2025'te son 61 yılın en kurak yılını yaşadı. Prof. Dr. Doğanay Tolunay, sıcaklık artışları ve yağış rejimindeki değişimin su kaynakları üzerindeki etkilerine dikkat çekerek alınması gereken önlemleri anlattı ● Sayfa 9'da

Gece Vardiyası: 'Zamana karşı yarış'

DENİZ ÇAKMAK 7'DE

Her şeyin mübah olduğu bir boşanma davası: War...

UĞUR VARDAN 11'DE

Kanonun dışında kalan bir Kadıköy romanı: Kaldırımlarda

BERKEN DÖNER 16'DA

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar - 387

MACHADO DE ASSIS 5'TE

"Geri Dönüyoruz"dan yeni kitap:

Dil ve Yazı

Mahir Ünsal Eriş ve Töre Sivrioğlu'nun tarih, mitoloji ve dil üzerine sohbetlerini bir araya getiren podcast serisi "Geri Dönüyoruz"un ikinci kitabı "Dil ve Yazı" yayımlandı. Eriş ve Sivrioğlu ile dil ve yazının serüvenini, dostluklarının programdaki rolünü ve yeniden dinleyicilerle buluşma ihtimallerini konuştuk ● Sayfa 4'te

Bostanlar kışa merhaba dedi

Sağlıklı gıdanın adresi Kadıköy bostanları, kış sezonuna merhaba dedi. Kadıköylüler, toprağı havalandırdı; brokoli, karnabahar, beyaz lahana, kereviz, pancar, marul, pırasa, pazı ve roka fidelerini toprak ve can suyu ile kavuşturmanın mutluluğunu yaşadı ● Sayfa 8'de

Kadıköy Belediyesi'nin 2027 bütçesi kabul edildi

» Kadıköy Belediyesi'nin 2027 yılı Performans Esaslı Program Bütçe Tasarısı, Belediye Meclisi'nde oy çokluğuyla kabul edildi. Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, bütçe sunumunda belediyenin yeni dönem hizmet hedeflerini açıkladı ● Sayfa 3'te

"Çocukların duygularını küçümsemeyin"

» Okullarda yaşanan şiddet olaylarının çocuk ruh sağlığına etkilerini konuştuğumuz Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Uzman Dr. Timur Şefketoglu, ebeveyn ve öğretmenlerin çocukların korkularını küçümsemekten dinlemesi gerektiğine dikkat çekti ● Sayfa 13'te

Erken teşhisle 901 hayat kurtuldu

Kadıköy'de meme kanserine karşı mücadele kararlılıkla sürüyor. Zehra-Mustafa Yüksel Mamografi Merkezi, kurulduğu 2011'den bu yana 136 bin kişiye ücretsiz sağlık hizmeti sunarken 901 kadında kanseri erken evrede tespit etti ● Sayfa 12'de

Kuşlarla 3 gün...

Üç gün süren 23. Türkiye Kuş Konferansı'nda kuş gözleminden kuş sesi dinlemeye ilginç etkinlikler yapıldı; habitat kaybından göç yollarındaki elektrik tellerinin yarattığı tehlikelere kadar pek çok konu masaya yatırıldı ● Sayfa 8'de

Kadıköy Belediyesi, Afet Master Planı'nın 2030 hedeflerini paylaşarak kentsel dönüşümden gönüllü eğitimlerine, afet sonrası beslenmeden yeni eğitim merkezlerine kadar yürütülen çalışmaları tanıttı

Kadıköy'ün afet master planı hazır

● Hülya ARSLAN

Kadıköy'de yapıların yenilenmesi, mahallelerde ilk müdahale hazırlıkları ve afet sonrasında kullanılacak alanlar, Alan Kadıköy'de düzenlenen lansmanda ele alındı. Kadıköy Belediyesi, 13 Ekim Uluslararası Afet Risklerinin Azaltılması Günü'nde Kadıköy Afet Master Planı'nın 2030 vizyonunu kamuoyuyla paylaştı. Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı'nın evsahipliğinde gerçekleşen lansmana ilçe protokolü, Kadıköy Gönüllüleri, Kadıköy Afet Gönüllüleri, muhtarlar ve belediye meclis üyeleri katıldı.

Lansmanda Kadıköy Belediyesi Afet Farkındalık Eğitim Merkezi, BAK-Kadıköy Afet Eğitim Merkezi ve Afet Sonrası Kolaylaştırıcı Kent Mobilyaları projeleri tanıtıldı. Programın sonunda Kadıköy Belediyesi İlk Yardım Eğitim Merkezi'nin açılışı canlı bağlantıyla gerçekleştirildi.

"KÂĞIT ÜZERİNDE KALMAYACAK"

Açılış konuşmasını yapan ve planın 2030 hedeflerini anlatan Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, "Bu planla, Kadıköy Belediyesi'nin afet yönetimindeki köklü deneyimini, küresel stratejilerin de hedefi olan 2030 yılı vizyonuna taşıyoruz. Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP) ile entegre şekilde yapılandırılan Kadıköy Afet Master Planı, afet öncesi, sırası ve sonrasında yönelik stratejik önlemleri dört temel başlıkta bir araya getiriyor. Kadıköy

Belediyesi olarak uzun yıllardır başarıyla sürdürdüğümüz risk yönetim modelini, ekim ayı başında düzenlediğimiz Bütünleşik Afet Kriterleri Kadıköy 2030 Sempozyumu'nda da vurguladığımız üzere, proaktif bir afet risk yönetimi modeline dönüştürüyoruz." dedi.

Kentte afet hazırlığının kapsamına da değinen Köseadağı, "Kadıköy Afet Master Planı ile Kadıköy'ü afet yönetiminde risk odaklı ve dirençli bir kent hâline getirmeyi hedefliyoruz. Biliyoruz ki kentsel dirençlilik yalnızca binaların sağlamlığıyla sınırlı değil, sosyal dokunun, altyapının ve tüm kurumsal sistemlerin güçlendirilmesini de gerektiriyor. Bu doğrultuda Kadıköy'ün dijital ikizini oluşturmayı önemsiyor, veri ve bilim temelli eylemler belirliyoruz. Kadıköy Afet Master Planı, kâğıt üzerinde kalacak bir doküman değil, Kadıköy halkının ve tüm paydaşlarımızın katılımı ve sahiplenmesiyle 2030 yılına kadar hayata geçirilecek ortak bir taahhüttür." ifadelerini kullandı.

"DEPREMİN YIKACAĞI BİNALARI ÖNCEDEN BİZ YIKTIK"

Kentsel dönüşüm çalışmalarına ilişkin verileri paylaşan Köseadağı, "Bu binaların 5 bin 753 tanesi yıkıldı ve yapıldı ya da yapılmaya devam ediyor. Bu ne demek? Depremi yıkacağı binaları önceden biz yıktık ve şu anda orada yaklaşık 100 binin üzerinde bağımsız bölümde yaklaşık 220 bin Kadıköylü vatandaşımız depreme karşı güvenli binalarda oturuyor." dedi.

Kentsel dönüşümü ortak sorumluluğun önemli başlıklarından biri olarak tanımlayan Köseadağı, "Bugün burada yalnızca bir planı tanıtmak için değil, Kadıköy'ün geleceği için ortak bir sorumluluğu paylaşmak üzere bulunuyoruz. Bu sorumluluğun en önemli başlıklarından biri de kentsel dönüşüm. Çünkü afetlere karşı dirençli bir kent oluşturmamızın yolu, mevcut yapı stokumuzu güçlendirmekten ve bilimsel veriler ışığında geleceği planlamaktan geçiyor." ifadelerini kullandı.

Fikirtepe hariç ilçedeki yapı stokunun yaklaşık yüzde 40'ını 2000 sonrası yapılar oluşturuyor. Plan kapsamında bina envanterinin saha çalışmalarıyla güncellenmesi, yapıların risk durumlarının mahalle, bölge ve parsel bazında analiz edilmesi hedefleniyor. Zemin etüdünden iskâna kadar sürdürülen denetimlerde temel, zemin ve kritik katlarda yerinde kontroller yapılıyor.

"TOPLAM 112 SAAT EĞİTİM VERİYORUZ"

Afet eğitimleri ve gönüllülük çalışmalarını anlatan Köseadağı, "Afetle mücadele kapsamında Afet Parkı eğitim alanımızda 4 adet arama kurtarma köpeğimiz bulunuyor. Yılda 15 bin kişiye eğitim veriyoruz." dedi. Gönüllülerin eğitim sürecine de değinen Köseadağı, "Gönüllülerimize 72 saati uygulamalı, 40 saati teorik olmak üzere toplam 112 saat eğitim veriyoruz." ifadelerini kullandı.

Kadıköy Belediyesi Afet Eğitim ve Bilinçlendirme Parkı'nda deprem deneyim odası, 5 boyutlu sinema ve "Bir Afet Masalı" müzikali gibi uygulamalar bulunuyor. Belediyenin bilgi notuna göre Kadıköy Afet ve Destek AFAD Gönüllülerinin sayısı bini aşıyor.

BAK-Kadıköy'ün çalışmalarına değinen Köseadağı, "Elazığ, İzmir, Hatay Antakya depremlerinde Marmaris, Çeşme, Kastamonu, Çanakkale orman yangınlarında ve arama-kurtarma çalışmalarında günler boyu aktif görev almışlardır. Şu anda 456 üyemiz ve 66 belediye personelimiz mevcuttur." dedi.

BAK-Kadıköy, Ağır Seviye Kentsel Arama Kurtarma Akreditasyon Belgesi'ne sahip ilk kamu kurumu. Orta Düzey Arama Kurtarma Eğitmen Eğitimi akreditasyonuna sahip ekip, AFAD tarafından akredite edilecek arama kur-

tarma takımlarına eğitim verebiliyor.

Afet çantası dağıtımına ilişkin bilgi veren Köseadağı, "Göreve geldiğimizde vaat ettiğimiz afet çantası projesinde ilk 10 bin adedi gerçekleştirdik ve 5 bine yakınını vatandaşlarımıza dağıttık." dedi.

"TOPLANMA VE YAŞAM ALANLARINA ÇEVİRECEĞİZ"

Afet sonrası hazırlıkları da anlatan Köseadağı, "Afet sonrasında yönelik olarak Fenerbahçe, Kalamış ve Özgürlük Parkı gibi alanlarımızı toplanma ve yaşam alanlarına çevireceğiz. Üç büyük parkımızın yanı sıra altı farklı noktada vatandaşlarımıza acil beslenme ve çorba desteği sağlayacağız." dedi. Kadıköy Sosyal Tesisleri bünyesinde hizmet veren Khalkedon restoranları ve Khalkedon Point'in afet sonrasında aşevi ve beslenme üssü olarak kullanılması planlanıyor.

Yeni eğitim merkezlerini de tanıtan Köseadağı, "Merdivenköy'de 3 bin 600 metrekare alanda 50 kişilik kapalı eğitim salonu ve 100 kişilik amfisi olan bir Afet Farkındalık Eğitim Merkezi açıyoruz. Ayrıca E5 kenarında Medeniyet Üniversitesi yanında 15 metrelik çalışma kulesi ve enkaz alanına sahip BAK Kadıköy Afet Eğitim Merkezini kuruyoruz." ifadelerini kullandı.

Afet Farkındalık Eğitim Merkezi'nde iklim değişikliği kaynaklı afetlere yönelik eğitimler de verilecek. BAK-Kadıköy Afet Eğitim Merkezi projesiyle, 2009'dan bu yana Ataşehir sınırlarında kalan merkezin Merdivenköy'e taşınması planlanıyor.

"HER SOKAKTA EN AZ BİR AFET GÖNÜLLÜSÜ"

Afet Sonrası Kolaylaştırıcı Kent Mobilyaları projesini anlatan Köseadağı, "Kasım ayındaki meclise getireceğimiz düzenlemeyle binaların bahçelerine kurulacak kamelyaların altına 14 kişilik hafif arama kurtarma ve acil durum malzeme setleri yerleştirmeyi planlıyoruz. Hedefimiz bunları kullanabileceğimiz bin 300 sokağımızın tamamında en az bir afet gönüllüsüne ulaşmaktır." dedi.

Belirli büyüklükteki yeni yapı parsellerini kapsayan projede bank, kamelya ve afet konteynerleri öngörülüyor. Kamelyalarda kurtarma ekipmanlarının yanı sıra 100 kişiye üç gün yetecek gıda, su ile hijyen ve barınma malzemelerinin bulunması planlanıyor.

Çalışmaların birlikte sürdürüleceğini belirten Köseadağı, "Afetle mücadelenin siyaseti ve partisi olmaz. Sivil toplum kuruluşlarımız, muhtarlarımız ve gönüllülerimizle birlikte afete karşı hazırlıklarımızı kararlılıkla sürdüreceğiz." ifadelerini kullandı.

Programın sonunda Kadıköy Belediyesi İlk Yardım Eğitim Merkezi'nin açılışı, BAK-Kadıköy Kentsel Arama Kurtarma Takımı'ndan Bülent Çakırer'in katıldığı canlı bağlantıyla gerçekleştirildi. Merkezde Sağlık Bakanlığı onaylı, sertifikalı ilkyardım eğitimleri verilecek. Kadıköy Belediyesi çalışanlarından iki doktor, bir acil tıp teknisyeni, bir paramedik ve bir hemşireden oluşan beş yetkili eğitmen görev yapacak.

CUMHURİYET BANDOSU VE ETKİNLİK PROGRAMI

Mahallenizde Cumhuriyet Coşkusunu Paylaşmaya Davetlisiniz...

19-29 Ekim 2026

Program detayı için internet sitemizi ziyaret edebilirsiniz.

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | @kadikoybelediye

İBB'nin 2027 sosyal destek programı açıklandı

İBB Başkanvekili Nuri Aslan, 2027 yılı sosyal destek programının ayrıntılarını açıkladı. Program için 28,5 milyar lirayı aşkın bütçe ayrılırken 100 bin emekliye kira yardımı, 100 bin çocuğa düzenli süt desteği verilmesi hedefleniyor

İBB, anne adaylarından emeklilere, asgari ücretlilerden evlenecek çiftlere kadar toplumun tüm kesimlerine yönelik beslenme, kira, pazar ve bayram desteği paketlerini duyurdu.

EMEKLİLERE KİRA VE BAYRAM DESTEĞİ

İBB, 2027 yılında kirada yaşayan 100 bin ihtiyaç sahibi emekliye yıllık 24 bin lira kira desteği verecek. Bu destek için 2,4 milyar lira kaynak ayrılacak. Emeklilere yönelik bayram desteği de ilk kez uygulanacak. Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı'nda ayrı ayrı 4 bin lira ödeme yapılması hedefleniyor. Böylece 100 bin emekliye kişi başı yıllık toplam 8 bin lira bayram desteği sağlanacak. Programın bütçesi 800 milyon lira olacak. Emekli Pazar Desteği kapsamında ise 100 bin emekliye kişi başına 10 bin lira verilecek. Destek için 1 milyar lira ayrılacak. İBB, 2027 yılında 100 bin asgari ücretliye kişi başına 5 bin lira pazar desteği verecek. Ayrıca 10 bin asgari ücretli çalışana yıllık 15 bin lira ulaşım desteği sağlanacak. Ulaşım yardımı için 150 milyon lira kaynak ayrılması planlanıyor.

ANNE ADAYLARINA 5 BİN TL DESTEK

İBB, 2027 yılında 50 bin anne adayına kişi başına 5 bin lira beslenme desteği verecek. İlk kez uygulanacak programın toplam bütçesi 250 milyon lira olacak. Yenidoğan Destek Paketi kapsamında da 50 bin aileye bebeklerin temel ihtiyaçlarını içeren paketler ulaştırılması hedefleniyor. Bunun için 500 milyon lira kaynak ayrılacak. Halk Süt projesi kapsamında 2027 yılında 100 bin çocuğa her ay düzenli süt ulaştırılması planlanıyor. 0-4 yaş arası çocuğu bulunan annelerin toplu taşımadan ücretsiz yararlanmasını sağlayan Anne Kart için 2027 yılı bütçesi 2 milyar 310 milyon lira olacak.

İSTANBULKART'A 6 MİLYAR TL

İBB, Sosyal Destek İstanbulkart kapsamında 2027 yılında 200 bin haneye destek sağlayacak. Program için 6 milyar lira kaynak ayrılacak. Aylık destek tutarı 1 Ocak itibarıyla 2 bin 500 liraya çıkarılacak. Tek seferlik nakdi destek uygulaması kapsamında da 200 bin vatandaşa yardım ulaştırılması hedefleniyor.

10 BİN ÇİFTE 400 MİLYON TL

İBB, 2027 yılında 10 bin çifte toplam 400 milyon lira evlilik desteği verecek. Özel gereksinimli çocuğu bulunan ailelere yönelik nakdi destek kapsamında 20 bin aileye hane başına 5 bin lira ödeme yapılacaktır. Şehit yakını ve gazi hanelerine yönelik Ayyıldız Kart desteği de sürecek. Bu kapsamda 6 bin haneye ortalama 7 bin 500 lira olmak üzere toplam 45 milyon lira destek sağlanacak.

KENTSEL DÖNÜŞÜMDE KİRA DESTEĞİ

İBB, kentsel dönüşüm sürecindeki vatandaşlara kira desteği vermeyi sürdürecektir. 2027 yılında 25 bin haneye yönelik destek için 1,8 milyar lira kaynak ayrılması öngörülmektedir. Mevcut uygulamada ev sahibi ve kiracılara aylık 10 bin liraya, emeklilere ise 12 bin liraya kadar kira desteği veriliyor. Riskli alanlar ve rezerv yapı alanlarında bu tutar ev sahibi ve kiracılar için 18 bin liraya, emekliler için 20 bin liraya kadar çıkıyor.

DÖRT YENİ KENT LOKANTASI

İBB'ye ait spor tesislerinden emekliler, Anne Kart sahibi anneler ve sosyal güvencesi olmayan kadınlar 2027 yılında 1 lira karşılığında yararlanacak. Kent Lokantaları için 850 milyon lira kaynak ayrılacak. İBB, 2027 yılında 5 milyon öğün yemek sunacak. Yıl sonuna kadar dört yeni Kent Lokantası'nın da hizmete açılması hedefleniyor.

Kadıköy Belediyesi'nin 2027 yılı bütçesi kabul edildi

2027 yılı Performans Esaslı Program Bütçe Tasarısı, Belediye Meclisi'nde kabul edildi. Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, bütçe sunumunda çevre, afet yönetimi, ulaşım, sağlık, kültür-sanat hizmetlerine ilişkin hedefleri açıkladı

● Erhan DEMİRTAŞ

Kadıköy Belediyesi'nin 2027 yılı Performans Esaslı Program Bütçe Tasarısı, 14 Ekim Çarşamba günü Belediye Meclisi'nde görüşüldü. 19 milyar 100 milyon TL olarak belirlenen bütçe, yapılan oylamanın ardından oy çokluğuyla kabul edildi. Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, bütçe sunumunda 2026 yılının ilk dokuz aylık gelir ve gider gerçekleşmelerini değerlendirerek 2027 yılı bütçesinin kapsamı ve belediyenin hizmet hedefleri hakkında bilgi verdi. 2026 yılı bütçesinin 14 milyar 200 milyon TL olarak belirlendiğini hatırlatan Köseadağı, yılın ilk dokuz ayında yaklaşık 6 milyar 538 milyon TL gelir ve 5 milyar 905 milyon TL gider gerçekleştiğini söyledi. Belediye gelirlerinin önemli bir bölümünün emlak vergisi ve çevre temizlik vergisinin ikinci taksitleriyle kasım ayında tahsil edildiğini belirten Köseadağı, ilk dokuz aylık rakamların mali takvimin sonucu olduğunu, bütçenin yıl sonu hedefleriyle uyumlu ilerlediğini ifade etti.

Köseadağı, 2027 yılı için belirlenen 19 milyar 100 milyon TL'lik bütçede vergi gelirlerinin yaklaşık 8 milyar 200 milyon TL ile gelir bütçesinin en güçlü kalemini oluşturduğunu söyledi. Gider bütçesinde yüzde 66'lık paya sahip olan mal ve hizmet alımı kaleminin ise 12 milyar 611 milyon TL olduğunu belirtti. Köseadağı, "Bu bütçe, doğrudan halkımıza sunulan kesintisiz hizmetin karşılığıdır." dedi.

ÇEVRE, AFET YÖNETİMİ VE ALTYAPIYA KAYNAK

2027 bütçesinin hizmet programlarına dağılımını paylaşan Köseadağı, sürdürülebilir çevre, temizlik ve katı atık yönetimi için 4 milyar 742

sosyal destek hizmetlerimiz insan odaklı programlar altında yer almaktadır. Bizim anlayışımızda en büyük yatırım, komşularımızın yaşam kalitesine yapılan yatırımdır." dedi

milyon TL, deprem hazırlığı, kentsel dönüşüm ve afet risklerini azaltma faaliyetleri için 2 milyar 280 milyon 500 bin TL kaynak ayrıldığını söyledi. Yol bakımı, asfaltlama, kaldırım yenileme ve altyapı çalışmaları için 1 milyar 652 milyon TL, parkların yenilenmesi ve yeşil alanların artırılması için 909 milyon TL bütçe ayrıldığını belirtti.

Köseadağı'nın paylaştığı bütçe dağılımına göre zabıta ve kent güvenliği hizmetleri için 596 milyon TL, koruyucu ve tedavi edici sağlık poliklinikleri ile evde bakım ve hasta nakil hizmetleri için 607 milyon 400 bin TL kaynak ayrıldı. Sanat merkezleri, festivaller ve kütüphaneler için 476 milyon 500 bin TL; gençlik ve spor hizmetleri için 205 milyon TL; gündüz bakımevleri ve çocuk gelişim merkezleri için ise 253 milyon 280 bin TL bütçe ayrıldığını belirten Köseadağı, "Yeni program bütçe sisteminde kreş, sağlık ve

STRATEJİK PLAN VE AFET YÖNETİMİ

2027-2029 Dönemi Stratejik Plan Revizyonu doğrultusunda hazırlanan bütçeyi değerlendiren Köseadağı, şöyle devam etti: "Stratejik plan revizyonumuz, güncel ekonomik şartlar karşısında hedefleri kâğıt üstünde bırakmak yerine; onları daha gerçekçi, uygulanabilir ve bütçeyle tam uyumlu kılma sorumluluğumuzun bir gereğidir. Afet yönetimini sadece tek bir müdürlük kalemiiyle değil; "Şehircilik ve Risk Odaklı Bütünleşik Afet Yönetimi" programımız altında 2 milyar 280 milyon TL'lik kapsayıcı bir bütçeyle ele alıyoruz. Bizim için en temel performans göstergesi; Kadıköylülerin aldığı hizmetten duyduğu memnuniyet ve yaşadığı kentin güvenliğidir. Mali yapımızı sürdürülebilir kılmak ve kaynaklarımızı en etkin şekilde kullanmak ana ilkimiz olmaya devam edecektir."

KALAYCIOĞLU ÇATI UYGULAMA

Hüseyin KALAYCI

- Ahşap Çatı
- Çelik Konstrüksiyon
- Kenet Çatı (Kaplama)
- Sandviç Panel
- Atermit
- Kiremit
- Metal Kiremit
- Onduline
- Çinko
- Bakır
- Kurşun
- Galveniz
- Pimaş
- Dere Aksamları
- Osb
- Isı Yalıtım
- İzolasyon Membran
- İzolasyon Fıleskobit
- İzolasyon Sürme
- Temel Bohçalama

TAMİR VE TADİLAT YAPILIR

@kalaycioglucluci@gmail.com
Tel: 0532 613 31 58
Adres: Fındıklı Mah. Atatürk Cad. Sarmaşık Sok. No: 95/19 Maltepe / İSTANBUL

KENTSEL DÖNÜŞÜMDE KİRA DESTEĞİ

İBB, kentsel dönüşüm sürecindeki vatandaşlara kira desteği vermeyi sürdürecektir. 2027 yılında 25 bin haneye yönelik destek için 1,8 milyar lira kaynak ayrılması öngörülmektedir. Mevcut uygulamada ev sahibi ve kiracılara aylık 10 bin liraya, emeklilere ise 12 bin liraya kadar kira desteği veriliyor. Riskli alanlar ve rezerv yapı alanlarında bu tutar ev sahibi ve kiracılar için 18 bin liraya, emekliler için 20 bin liraya kadar çıkıyor.

DÖRT YENİ KENT LOKANTASI

İBB'ye ait spor tesislerinden emekliler, Anne Kart sahibi anneler ve sosyal güvencesi olmayan kadınlar 2027 yılında 1 lira karşılığında yararlanacak. Kent Lokantaları için 850 milyon lira kaynak ayrılacak. İBB, 2027 yılında 5 milyon öğün yemek sunacak. Yıl sonuna kadar dört yeni Kent Lokantası'nın da hizmete açılması hedefleniyor.

COLDWELL BANKER REAL

Mülkünüz Güvenilir Ellerde

Satılık veya kiralık gayrimenkullerinizi doğru alıcı ve kiracı adaylarıyla buluşturuyorum.

Gayrimenkul yatırımlarınızda size özel analizler, güncel piyasa bilgileri ve profesyonel danışmanlık ile her zaman yanınızdayım.

SATILIK

Doğru alıcılarla buluşturulur.

KİRALIK

Güvenle kiraya verelim.

YATIRIM

Geleceğinizi birlikte planlayalım.

Tüm Gayrimenkul İhtiyaçlarınızı İçin Bana Ulaşabilirsiniz.

2025 YILI
4000 DANIŞMAN ARASINDA
MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNDE
1.LİK ÖDÜLÜ

Didem Bozacı
GAYRİMENKUL DANIŞMANI

Güven Deneyim Sonuç

0533 473 8296

cb.didembozacı

didem.bozacı@cb.com.tr

COLDWELL BANKER REAL
HAYALLERİN İÇİN REAL

TARDU OSGB LABORATUVAR

İşinizi Sağlama Alalım

İşe Giriş Sağlık Tetkik ve Raporu

İş Güvenliği

İş Yeri Hekimi

Teknik Periyodik Kontrol
(Vinç, Forklift, Basınçlı Kap, Elektrik Tesisatı)

TARDU Laboratuar: +90 0530 178 09 12

TARDU OSGB: +90 0532 175 30 60

(Kadıköy Evlendirme Dairesi karşısı) Eğitim Mahallesi Poyraz Sokak, Söğütlüçeşme İş Merkezi No:1/41 Kadıköy / İstanbul

Tarihten dile sohbette kitaba

Mahir Ünsal Eriş ve Töre Sivrioğlu'nun Geri Dönüyoruz podcast'inden doğan ikinci kitapları "Dil ve Yazı" okurla buluştu. İkiliyle dilin ve yazının tarihini, potcastin başarısını ve yeniden dönme ihtimallerini konuştuk

● Leyla ALP

"İki kişi birbirini sever de kavuşursa mutluluk olur; biri kaçır diğeri kovalarsa aşk; ikisi de sever lakin kavuşmazsa efsane olur." derler. Peki, çocukluktan beri birbirini tanıyan iki insan, aynı merakların peşinden gider, yıllar boyu birbirini besler, bildiklerini paylaşıp, yeri geldiğinde tatlı tatlı tartışıp yeri geldiğinde kahkahalara boğulursa ne olur?

Mahir Ünsal Eriş ve Töre Sivrioğlu'nun Spotify'da yayınlanan sevilen podcast serisi "Geri Dönüyoruz", tam da böyle sarsılmaz bir dostluğun etrafında şekillenmiş. 90 bölüm boyunca dinleyicilerini tarihten mitolojiye, inançlardan dil bilimine uzanan geniş bir yolculuğa çıkaran ikili, bilgi birikimlerini mizahla harmanlayarak hem eğlendiren hem de merak uyandıran bir anlatı kurdu. Bu sohbetlerin kayıtları, Epsilon Yayınları'nın kitap projesiyle okurlara da ulaşıyor. İlk kitap "Mitoloji ve İnanç"ın ardından, serinin ikinci kitabı "Dil ve Yazı" geçtiğimiz haftalarda yayımlandı. Dört bölümden oluşan kitap, dilin ve yazının insanlık tarihindeki serüvenini ele alıyor. Bölüm başlarındaki QR kodlar sayesinde okurlar, ilgili podcast kayıtlarını da dinleyebiliyor.

"Dil ve Yazı" vesilesiyle Geri Dönüyoruz'un başarısının arkasındaki arkadaşlığı, dilin iktidarla ilişkisini, yazının uygarlık tarihindeki yerini ve 90 bölümün ardından geriye kalanları Mahir Ünsal Eriş ve Töre Sivrioğlu ile konuştuk.

● **Sizi Spotify'dan dinleyenlerin malum sorusu ile başlayalım. Ne zaman dönüyorsunuz? Geri Dönüyoruz gerçekten bitti mi, bir ihtimal daha yok mu?**

M.Ü.E: Bir takım teşebbüsler, bazı gelişmeler var. Dönecek gibiyiz, bakalım.

● **Bu çok güzel bir haber. Uzun yıllardır arkadaş olmanızın programın başarısında payı ne? Sizce aynı içerik iki farklı kişi tarafından anlatılsa aynı etkiyi yaratır mıydı?**

T.S.: Mümkün değil, başkısıyla olmazdı. Bence başarımız, fazla resmiyetten kaçınmamıza ve aktarılan bilgiden çok sohbetin sıcaklığına ve samimiyetine dayanıyor. Konuştuğumuz konular aslında her yerde bulunabilecek şeyler. Programda "Göbeklitepe'de yeni bir mezar bulundu" gibi ilk kez açıklanan, sansasyonel bilgiler sunmadık. Önemli olan yeni bir bilgi

vermekten ziyade konuları esprili bir üslupla ele almak, egolardan uzak durmak ve samimi bir sohbet kurmaktı. Bunu başardık.

M.Ü.E: Olmazdı bence de. Çünkü biz bu konuları sadece bu programda konuşmuyoruz. Kırk dakikalık kayıt bittikten sonra bir kırk dakika da devam ediyorduk. Her zaman bunları konuşur güleriz. Bence o muhabbet dinleyene de yansıyor.

● **Dil ve Yazı, Geri Dönüyoruz serisinin ikinci kitabı. Sanırım devam da edecek. Programı kitaplaştırma ihtiyacı nasıl ortaya çıktı?**

T.S.: Bütün programları kitaplaştırmayı düşünüyoruz. Çünkü teknolojiye ne kadar güvenebiliriz, bilmiyoruz. Platformlar kapatılabilir, yasaklar gelebilir, lisanslar iptal edilebilir, sistemlerde çökmeler yaşanabilir. Dolayısıyla programların bir şekilde kaybolabileceğini düşündük. Kitap, bunların kalıcı bir kaydını oluşturuyor.

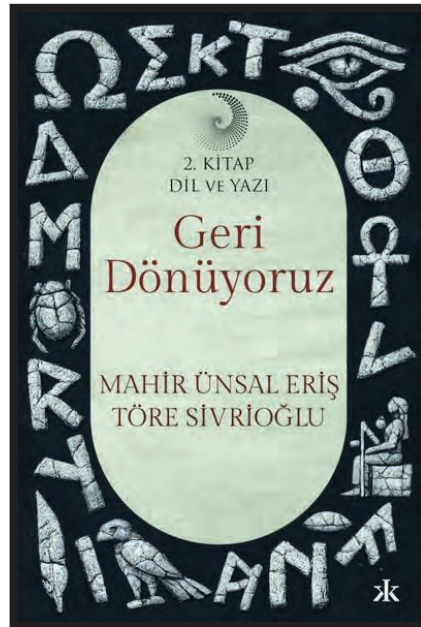
● **Podcastte dinlediğimiz bir konuşmayı ayrıca kitap olarak okumak ne değiştiriyor?**

T.S.: Kitapta, podcast'i dinlerken yakalayamayacağınız ayrıntılar var. Örneğin Arapçada ki sesler, Fince yazı, Sümer yazısı, çivi yazısı ya da aynı şekilde yazılıp farklı okunan Osmanlıca kelimeler... Bunları kitapta görmek, karşılaştırmak ve üzerinde durmak daha kolay.

Ayrıca konuşmalar sırasında bazı isimler ya da tarihler yanlış söylenebilir. Programları yeniden kaydetmediğimiz için kitapta bunları düzelttik. Yoğun dipnotlar ve görsel malzeme de var. Bir de programların yayın sırası tematik değil. Kitapta birbirini tamamlayan bölümleri bir araya getirerek konu bütünlüğü oluşturduk.

● **Devamı gelecek yani?**

T.S.: Evet, üçüncü kitap müzik üzerine olabilir.

● **Siz neden bu kadar çok şey biliyorsunuz? Hiç mi top oynamadınız, aylıklık etmediniz?**

T.S.: (Gülüyor.) Ben sokakta büyüdüm. Çocukken elinden kitap düşmeyen biri değildim. On bin nüfuslu bir kasabada, doğayla iç içe bir çocukluk geçirdim. Lise yıllarında okumaya başladım.

● **Peki, bu kadar şeyi akınızda nasıl tutuyorsunuz?**

T.S.: Onu bilmiyorum. İki yaşımı bile hatırlıyorum. Bunu çok geç fark ettim. İnsanlar "Bunları nasıl hatırlıyorsun?" diye sormaya başladıkça hafızamın böyle olduğunu anladım.

● **Dil gerçekten bir iletişim aracı mı, yoksa aynı zamanda iktidar kurma aracı mı?**

M.Ü.E: Bu soru belki daha erken çağlarda farklı yorumlanabilirdi ama dil bugün hem bir iletişim aracı hem de iktidar kurma aracı. Dil dünyayı tarif ediyor, yorumluyor ve onu yeniden kurmak için de kullanılıyor.

T.S.: Dil bir iktidar aracı mıdır? Evet, öyledir. Ama ben bu konunun fazla abartıldığını düşünüyorum. "Dilimizi düzeltirsek dünya düzelir" fikrine katılmıyorum. Daha kibar kelimeler kullanmak, insanların gerçek duygularını değiştiremeyebilir.

Bir de dil en etkili iletişim aracı değil; bence en etkili iletişim aracı beden. Dil, iletişim aracı olmak bir yana, iletişimi bozan bir şey olarak bile düşünülebilir. Birini çok sevdiğiniz hâlde sevginizi ifade edemeyebilirsiniz.

● **Toplulun kullandığı kelimelerle değerleri arasında doğrudan bir bağlantı yok mu?**

T.S.: Siz ne sözlük hazırlarsanız hazırlayın, toplum kelimelerin anlamını değiştiriyor. "Sakat", "özürlü", "engelli" örneğinde olduğu gibi. İstedığınız kadar kibar bir kelime üretin;

toplum gerçekten saygı göstermiyorsa o kelime de zamanla olumsuz bir anlam kazanıyor.

● **Peki, insan ne zamandan beri konuşuyor?**
T.S.: Homosapiens yaklaşık 200 bin yıldır var olduğuna göre, muhtemelen 100-200 bin yıldır konuşuyoruz.

● **Kelime dağarcığı ne durumdaydı acaba?**

T.S.: Bunu söylemek zor. Çünkü sözcükler bir yandan çoğalırken bir yandan kayboluyor. Bugün teknolojiyle ilgili çok sayıda kelimemiz var. Ama geçmişte insanlar doğadaki hayvanları, bitkileri ve nesneleri çok daha ayrıntılı adlandırıyor olabilir. Biz "at" deyip geçiyoruz; oysa farklı at türlerinin ayrı adları vardı.

● **Yazıya girsek; nasıl ortaya çıktı ve uygarlık tarihinde nasıl bir etkisi oldu?**

T.S.: Yazı; mal mülkün, ticaretin, dinin uygulamaların ve kuralların kayda geçirilmesi gibi birçok nedenle ortaya çıktı. Ticari malları, kuraları ve mülkiyeti kayıt altına almak gerekiyordu. Düşünün: Bir tarlada çalışıyorsunuz ve size "Yarısı senin olacak" deniyor. Sadece söz yetmiyor, bunu kayda geçirmek gerekiyor. Sümerlerden kalan yazılı belgelerin önemli bir bölümü tarla ve mülkiyet anlaşmazlıklarıyla ilgili. Ama elbette uygarlığın temelinde yazı var.

● **Bugün emoji, GIF, sesli mesaj ve kısa video gibi yeni iletişim biçimleri ortaya çıkıyor. İnsanlık yeniden yazı öncesine, yani görsel iletişime mi dönüyor?**

M.Ü.E: Ben böyle düşünmüyorum. Tarih boyunca stenografi ve Mors kodu gibi sembolik iletişim biçimleri vardı. Bu yüzden görsel ve sembolik iletişimi çağımıza özgü bir gelişme olarak görmüyorum. Ancak uzun vadede insan iletişiminin bütünüyle imajlardan oluşacağını, sözlü iletişimin tamamen ortadan kalkacağını düşünüyorum. Bu, ölümlümüzdeki 20 yıl içinde gerçekleşecek bir dönüşüm değil; belki birkaç yüzyıl içinde gerçekleşebilir.

SÖZÜN KISASI

● **Program sona ererken geriye dönüp baktığınızda, "Keşke bunu hiç konuşmasaydık" dediniz bir bölüm ya da konu oldu mu?**

M.Ü.E: Bazı sponsorlu bölümlerde, bizden konuşmamız istenen konuları ele almayabilirdik. T.S.: Benim "Keşke konuşmasaydık" dediğim ya da hazırlarken sıkıldığım tek bir bölüm bile olmadı.

● **Tersini de sorayım: "90 bölüm yaptık ama aslında hakkını veremedik" dediniz bir konu var mı?**

M.Ü.E: Emeviler konusunun hakkını veremedik. T.S.: Sovyetler Birliği ve Sovyet mirası konusunun hakkını veremediğimizi düşünüyorum.

● **Bir zaman makineniz olsa geçmişe gidip tarihi bir olayı düzeltmek mi isterdiniz, yoksa yalnızca "Gerçekten böyle mi olmuş?" diye bakıp geri mi dönerdiniz?**

M.Ü.E: Ben geçmişe değil, geleceğe gitmek isterdim.

T.S.: Ben sadece gözlemlemeyi tercih ederdim.

● **Geçmişe dönüp tek bir tarihi figüre "Abi, yapma" deme hakkınız olsa, kime derdiniz?**

M.Ü.E: Hitler'i sanat okuluna almayanlara "Abi, yapmayın" derdim.

T.S.: Mozart'ı günümüzün tıbbi bilgisiyle 36 yaşında ölmekten kurtarmak isterdim.

● **Tarihin hangi döneminde yaşamak isterdiniz?**

T.S.: Rönesans.

M.Ü.E: 19. yüzyılın sonları.

● **90 bölümlük podcast boyunca bizi nurlara boğdunuz. Peki, birbirinizden öğrendiğiniz en gereksiz bilgi neydi?**

M.Ü.E: Töre'den öğrendiğim en gereksiz bilgi, kâşiflerin yeni bir kıtaya gittiklerinde yaptıkları ilk işin yerlilere don giydirmek olduğuydu.

T.S.: Afrika'daki bir ülkenin bayrağıyla başka bir ülkenin bayrağının aynı renklerde olması gibi bir bilgiydi. O kadar gereksiz ki hangi ülkeler olduğunu bile hatırlamıyorum. (Gülüyor.)

● **90 bölümlük podcast boyunca bizi tenviratınızla nurlara boğdunuz. Peki, birbirinizden öğrendiğiniz en gereksiz bilgi neydi?**

M.Ü.E: Ayıramam herhâlde. Töre'den öğrendiğim her şey ilginç ve gerekli.

T.S.: Seçemem. Çok var.

 PodyArt®

Ayak Bakımı

Her adımınızda yanınızdayız.

Çatlak topuk Nasır

Kalınlaşmış tırnak bakımı

Ücretsiz danışın 0 532 717 0378

Bağdat Caddesi No: 40/3 Kızıltoprak, İstanbul
Kızıltoprak ziraat bankası yanından girişli, asansörlü 3. Kat

 COLDWELL BANKER BOAZ

GAYRİMENKUL ALMAK VEYA SATMAK MI İSTİYORSUNUZ?

Sizin İçin Buradayım

Olga Evin TOKEL
Gayrimenkul Danışmanı

Detaylı bilgi için
+90 (551) 362 02 70
www.cb.com.tr/BOAZ

SÖZÜN KISASI

● **Program sona ererken geriye dönüp baktığınızda, "Keşke bunu hiç konuşmasaydık" dediniz bir bölüm ya da konu oldu mu?**

M.Ü.E: Bazı sponsorlu bölümlerde, bizden konuşmamız istenen konuları ele almayabilirdik. T.S.: Benim "Keşke konuşmasaydık" dediğim ya da hazırlarken sıkıldığım tek bir bölüm bile olmadı.

● **Tersini de sorayım: "90 bölüm yaptık ama aslında hakkını veremedik" dediniz bir konu var mı?**

M.Ü.E: Emeviler konusunun hakkını veremedik. T.S.: Sovyetler Birliği ve Sovyet mirası konusunun hakkını veremediğimizi düşünüyorum.

● **Bir zaman makineniz olsa geçmişe gidip tarihi bir olayı düzeltmek mi isterdiniz, yoksa yalnızca "Gerçekten böyle mi olmuş?" diye bakıp geri mi dönerdiniz?**

M.Ü.E: Ben geçmişe değil, geleceğe gitmek isterdim. T.S.: Ben sadece gözlemlemeyi tercih ederdim.

● **Geçmişe dönüp tek bir tarihi figüre "Abi, yapma" deme hakkınız olsa, kime derdiniz?**

M.Ü.E: Hitler'i sanat okuluna almayanlara "Abi, yapmayın" derdim. T.S.: Mozart'ı günümüzün tıbbi bilgisiyle 36 yaşında ölmekten kurtarmak isterdim.

● **Tarihin hangi döneminde yaşamak isterdiniz?**

T.S.: Rönesans. M.Ü.E: 19. yüzyılın sonları.

● **90 bölümlük podcast boyunca bizi nurlara boğdunuz. Peki, birbirinizden öğrendiğiniz en gereksiz bilgi neydi?**

M.Ü.E: Töre'den öğrendiğim en gereksiz bilgi, kâşiflerin yeni bir kıtaya gittiklerinde yaptıkları ilk işin yerlilere don giydirmek olduğuydu. T.S.: Afrika'daki bir ülkenin bayrağıyla başka bir ülkenin bayrağının aynı renklerde olması gibi bir bilgiydi. O kadar gereksiz ki hangi ülkeler olduğunu bile hatırlamıyorum. (Gülüyor.)

● **90 bölümlük podcast boyunca bizi tenviratınızla nurlara boğdunuz. Peki, birbirinizden öğrendiğiniz en gereksiz bilgi neydi?**

M.Ü.E: Ayıramam herhâlde. Töre'den öğrendiğim her şey ilginç ve gerekli. T.S.: Seçemem. Çok var.

Yazın Dünyasından

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR - 387

Usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük alıntılara yer verdiğimiz “Edebiyat Hayatından Hatırlamalar” köşesi bu hafta Machado De Assis ile devam ediyor

Hazırlayan: Leyla ALP

MACHADO DE ASSIS

Sivacı bir baba ile çamaşırcı bir annenin oğlu olarak 21 Haziran 1839'da Rio de Janeiro'da doğdu. Çocukluğu ve öğrenciliğini de zorluklar içinde geçirdi. On yaşındayken annesini kaybetti. Bu olaydan sonra babası, oğluyla birlikte, São Cristóvão'ya taşındı ve burada evlendi. Joaquim'in devam edebileceği tek okul, bir kızlar okuluydu. Babasının yeni eşinin, aynı zamanda okula şekerleme yapmasının yardımıyla bu okula

devam etme hakkı kazandı. Geceleri göçmen bir fırıncıdan Fransızca öğrendi. Francisco de Paula Brito'nun sahibi olduğu kitapçıda çalışmaya başladı ve böylece on beş yaşındayken ilk şiiri (Ella) de yine patronunun gazetesinde yayımlandı. Bir yıl sonra devlet gazetesinde (Imprensa Oficial) dizgiciliğe başladı ve bir yıl sonra onu kendi gazetesinde işe alacak gazeteci ve senatör Francisco Otaviano'yla tanıştı. Otaviano'nun gazetesinde düzeltmen olarak çalışırken başka gazeteler için de yazılar yazmaya başladı.

Gazete yazarlığıyla çok para kazanmasa da yeni arkadaşlıklar edindi.

Laurence Sterne, Shakespeare, Lord Byron ve Jonathan Swift'ten etkilendi. Hiç sahnelenmeyen fakat çok okunan tiyatro oyunları ve gazete yazıları, Machado de Assis adını kısmen popüler bir isim haline getirdi.

1870'te Tarım Bakanlığı'nda çalışmaya başladı. 1881'de başyapıtı Mezarımdan Yazıyorum'u (Memórias Póstumas de Brás Cubas) yayımladı. Brezilya'nın en büyük romanlarından kabul edilen

bu kitap, her ne kadar kendi devrinde de ses getirmesine rağmen, edebiyat çevrelerinde hak ettiği değeri, ölümünden çok sonraları bulabildi.

Academia Brasileira de Letras'ın (Brezilya Edebiyat Akademisi) kuruluşunda görev almakla kalmayıp kurumun ilk başkanı olan ve bu görevi (1897-1908) ölene dek yürüten Machado de Assis, 29 Eylül 1908'de hayata gözlerini yumdu.

Yazarın Jaguar Kitap tarafından yayımlanan Mezarımdan Yazıyorum kitabından kısa bölümler paylaşıyoruz.

MEZARIMDAN YAZIYORUM

Bu anıları başından mı yoksa sonundan mı başlayarak anlatacağımı kestiremediğimden; yani doğumumla mı yoksa ölümümle mi başlayacağımı bilemeyince bir süre tereddüt ettim. Kabul, normalde kişinin doğumuyla başlanır, fakat ben, iki nedenden dolayı farklı bir yöntemi tercih ettim: Bu nedenlerden ilki, benim ölü bir yazar olmam. Ama kitabı yazmış ve ölmüş değilim, ölmüş ve yazmaya başlamış, yani mezarında yeni bir hayata başlamış bir yazarım. İkincisiyse bu yolla kitabın daha keyifli ve yenilikçi olacak olması. Yine kendi ölümünü anlatmış olan Musa, bunu başta değil sonda yapmıştı: Bu kitapla Tevrat arasındaki temel bir fark.

Uzun lafın kısıası: 1869 yılının ağustos ayında bir cuma günü öğleden sonra saat ikide Catumbý'de bir kenar mahalledeki sevimli evimde öldüm. Altmış dört yaşında, güçlü, başarılı ve bekârdım; üç yüz conto kadar param vardı ve beni mezara on bir dostum taşıdı. Sadece on bir! Doğru, gazetelerde bir ilan veya haber çıkmamıştı. Dahası, cenazemde inceden bir yağmur da yağıyordu, aralıksız ve hüzünlü bir yağmurdu. Hatta öyle aralıksız ve öyle hüzünlüydü ki son saatimde yanımda olan o sadık dostlarımdan biri, yağmurun kendisinde uyandırdığı düşünceleri mezarımın başında bir söylev olarak sundu: “Onu tanıyan sizler, tıpkı benim gibi, şunu kabul edeceksinizdir ki, Tabiat Ana, bu yeri doldurulamaz kaybına, o zavallı dünyamızdaki varlığıyla insanlığı onurlandıran özel kişilerden birine gözyaşı dökmetedir. Bu kasvetli hava, gökten düşen bu damlalar, mavi göğü bir yas örtüsü gibi örten kara bulutlar, Tabiat Ana'nın yüreğini kemiren o zalim kederi ve göğün bu büyük kaybımıza övgüsü değilse nedir?” Benim canım sadık dostum! Ona miras bıraktığım yirmi devlet tahvilini helal olsun.

Böylece vadem doldu; Hamlet'in “bilinmeyen ülke”sine doğru yola çıktım; ama ben de genç prensin kaygı ve şüphelerinden eser yoktu, daha ziyade oyun bittikten çok sonra tiyatrodan oyalanan bir seyirci gibi ağır aksaktım. Yavaş ve bitkindim. Dokuz on kişi beni giderken gördü, bunlardan üçü kadındı: Cotrim ile evli olan kız kardeşim Sabina; vadinin zambağı olan kızı ve... Sabredin biraz! Üçüncü ha-

nımın kimliğini birazdan açıklayacağım. Şimdilik, bu isimsiz hanımın, akrabam olmadığı hâlde, akrabalarımımdan daha çok üzüldüğünü bilin yeter. İnanın bana; onlardan daha çok üzüldü gerçekten de. Saçını başını yoldu veya acıyla yerlerde kıvrandı demiyorum. Çünkü benim vefatımın öyle dramatik bir yönü yoktu. Altmış dört yaşına gelmiş bir bekârın ölümü büyük bir trajedi sayılmaz. Öyle olsaydı dahi, bu isimsiz hanımın, duyduğu acının ne kadar derin olduğunu göstermesi kadar uygunsuz bir şey daha olamazdı herhâlde. Yatağımın başında duruyordu, bakışları donuk, ağzı yarı açıktı; göçüp gittiğime inanamıyordum.

Kendi kendisine, “Öldü! Öldü!” diye tekrarlıyordu.

Ve onun hayal gücü -ünlü bir seyyahın, zamanı ve kalıntıları umursamadan İlioss'tan Afrika kıyılarına göçerken gördüğü leylekler gibi-, onun hayal gücü o anın yalnızlığını aşır her daim genç bir Afrika'nın kıyılarına uçtu.

Şimdi onu bırakalım gitsin; biz oraya daha sonra gideceğiz. Gençlik yıllarıma döndüğümde gideceğim oraya.

(...) Zatürreden ölmüştüm; ama okura ölüm nedenimin zatürreden ziyade, büyük ve işe yarar bir fikir olduğumu söylesem herhâlde bana inanmaz, oysa gerçek bu. Bunu kısaca açıklayacağım. Okur kendisi karar versin.

Bir sabah, bir kenar mahallede bulunan evimde gezinirken kafamdaki trapeze bir fikir tutundu. Tutunur tutunmaz da kollarını ve bacaklarını esnetip

insanın aklına gelebilecek en tehlikeli akrobatik hareketleri yapmaya başladı. Ben öylece durup onu seyrettim. Birden büyük bir sıçrayış yaptı, kollarını ve bacaklarını bir X biçimi alacak şekilde açtı ve “Çözmezsene beni, yiyip bitiririm seni,” dedi.

Bu fikir, müthiş bir tedavi yönteminden başka bir şey değildi, hüznün giderici bir yakı; insanın kederini alacaktı. O günlerde hazırladığım tescil başvurusunda yakının Hristiyanlığa hakikaten uygun olan bu amacına hükümetin dikkatini çekmiştim. Yine de böyle büyük ve önemli etkileri olan bir ürünün yaygın olarak kullanılmasından beklenebilecek maddi çıkarların varlığını inkâr etmedim. Şimdiyse diğer tarafa itikali ettiğim için her şeyi itiraf edebilirim: Beni en çok etkileyen şey gazetelerde, vitrinlerde, broşürlerde, köşe başlarında, yakı kutularının üzerinde şu üç kelimeyi görme arzusuymdu: Brás Cubas Yakısı. Bunu neden inkâr edeyim ki? İçimde bir dikkat çekme arzusu, reklam panolarına ve gösterişe yönelik bir özlem vardı. Belki alçakgönüllü kimse bu kusurdan dolayı beni kinayacaktır; yine de ben, akli başında insanların bunun bir yetenek olduğunu kabul edeceklerine inanıyordum. Velhasıl, bu fikrin, tıpkı bir madalyon gibi, iki yüzü vardı:

Biri başkalarının gördüğü, diğeri benim gördüğüm yüzü. Bir yüzünde fedakârlık ve kazanç; diğer yüzündeyse şöhret açlığı... Veya bunun yerine “şan şöhret sevdası” diyelim.

(...) İcadımı geliştirip mükemmelleştiren cereyanda kaldım; hastalandım ve iyileşmek için hiçbir şey yapmadım. Aklim yakıdaydı; bütün insanların ve delileri yaratan sabit fikir-deydi.

“Gördüklerimi anlatma derdim var”

Kadıköy'de yaşayan yazar, çizer, fotoğrafçı ve aktivist İlker Ortaç; eserlerinde ötekileştirme, toplumsal cinsiyet, kadın ve queer deneyimlerine odaklanıyor. Ortaç ile yeraltı edebiyatından fanzin kültürüne, politik üretiminden Kadıköy tutkusuna pek çok konuyu konuştuk

● Deniz Şimal TAŞAN

Kadıköy'de yaşayan yeraltı edebiyatı yazarı, çizer, fotoğrafçı ve aktivist İlker Ortaç'ın İkinci El Bakire, Sidik ve Kaybetme Hırsı adlı üç kitabı yayımlandı. Bağimsız yayıncılık alanında DEV-FANZİN ve büyük E isimli fanzinlerle de üretimlerini sürdüren Ortaç, Moda ve Kadıköy çevresindeki gündelik hayatı, beden deneyimini ve sanat üretimini yazı ve çizimle anlatıyor. Serebral palsiyle yaşamını acıma üzerinden değil, edebiyat, çizim, fotoğraf ve politik üretim üzerinden ele alan Ortaç, yazdıklarının yeraltı edebiyatı olarak tanımlanmasını sonradan öğrendiğini söylüyor. Ortaç, “Dünyada buna yeraltı edebiyatı deniyor, benim biçtiğim bir yer değil. Yazdığım oymuş, yazdıklarımın yeraltı edebiyatı olduğunu öğrendikten sonra anladım. Hatta editörüm, ‘Sen yazmayı biliyorsun, neden bunu yazıyorsun, popüler bir şey yaz, beni de uğraştırma’ dedi. Ama o da benden çıkmıyor, istesem de yazamıyorum.” diyor.

İlker Ortaç ile yeraltı edebiyatını, üretimlerini ve Kadıköy'le kurduğu ilişkiyi konuştuk.

“BİR DİRDİM VARDI”

● Önce sizi sizden duymak isterim.

Uzun zamandır yazıyor, çiziyor ve farklı alanlarda üretiyorum. Bütün bunları tasarımcı kimliği

altında toplamak doğru olabilir. Üretimimin merkezinde ötekileştirme var. Yazı, çizim, kısa film, makale ve podcast gibi farklı mecralarda, toplumsal cinsiyet, kadın ve queer deneyimleri üzerine çalışıyorum. Aklıma takılan, uykumu kaçıran bir meseleyi en iyi nasıl ifade edebileceğimi düşünüyorum, ona uygun bir anlatım biçimi bulmaya çalışıyorum. Kendimden çok, başkalarını anlatmayı seviyorum. Bazen bir proje beni başka yönlere götürüyor ve yeni üretim alanları açıyor. Ortaya çıkan iş beni tatmin etmediğinde ise anlatım biçimini değiştiriyorum; yazmak yerine çiziyor, çizmek yerine röportaj yapıyorum

● Yazar, çizer, fotoğrafçı ve aktivist, podcast, kısa film, oyunculuk.... Her şey nasıl başladı?

Her şey beden ve güzellik üzerine fotoğraf çekerken başladı. Çünkü ‘güzel güzel, normal normal’ değil. Bunların dolaşımı kamusal alanda karışık bulması, girmesi, çıkması ve yargılanması... Derdim bununla. Popüler kültürde güzellik, insanda sınırın yok olması ve güzellik üzerinden bir dünyanın kurgulanması bana çok yapay geliyor. Çünkü gerçek hayat öyle değil. 2000’li yılların başında bununla ilgili bir derdim vardı ve fotoğraf çekiyordum. Kendi vücudumdan daha dikkat çektiğini anladıkça, otoportre çekmeye başladım.

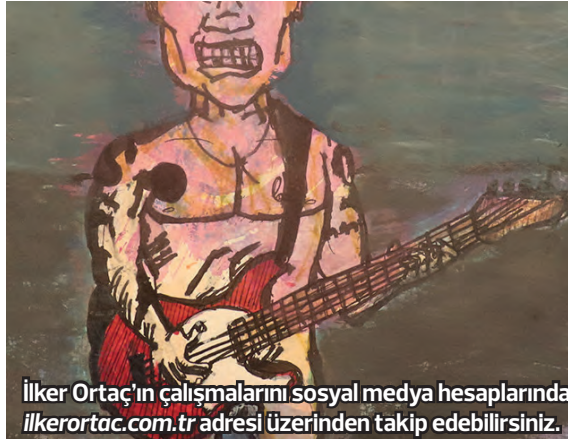
Başkalarıyla uğraşmamak, kendi kendime uğraşmak ve ucuz prodüksiyon yani yazmak. Kimse yok, profesyonel olarak yazıyordum ve yazmak

benim için hiç sıkıntı değildi. Ondan sonra ‘bunu çeksem nasıl olur’ diye düşündüm. Şizofrenik bir şey, o yazdığın karaktere bir noktada ezber prova-sına gerek yok. Çünkü karakteri çalışıp yaratmışım, bir yerlere taşımışım ve onu oynamak kolay geldi. Çizmek ise küçükkken annem bana boya verip sürekli bir şeyler çizmemi söylemesiyle başladı. Bu arada kendisi sınıf öğretmenini ve resme acayip bir kabiliyeti var. Bana özgün olmayı ve kâğıdı nasıl kullanacağımı öğretti, çok konforlu bir alan açtı. Bana hiçbir zaman ‘olmamış’ demedi, hayal dünyama ortak oldu.

“EN RAHAT YOL YAZMAK”

● Kitaplarınız İkinci El Bakire, Sidik ve Kaybetme Hırsı ile bağımsız yayıncılık alanında DEV-FANZİN ve büyük E isimli fanzinleriniz var. Biraz bunlardan bahsedelim mi?

Fotoğraf çekerken, ‘insanlarla uğraşmamayım kendimi çekeyim’ dedim ya, fotoğraflardaki sıkıntı ve anlatma arzusu kitaplarda da bireysel olarak çalışma özgürlüğü, kimseyle alışverişini yok. Ortaklaşık çok şey üretirim düşüncesiyle yola çıktığımda kitaplar ortaya çıktı. Benim derdimi anlatmam için en rahat yol yazı yazmak, elimde böyle bir imkân var. Prodüksiyonu çok kolay, gördüklerimi anlatma derdim var. Bir sürü hikâye birikti.

İlker Ortaç'ın çalışmalarını sosyal medya hesaplarından veya ilkerortac.com.tr adresi üzerinden takip edebilirsiniz.

“BURASI BİZİM EVİMİZ”

● Kadıköy'ün sanatınızda ve hayatınızda nasıl bir yeri var?

Benim aklımdaki karakterlerin birçoğu burada yaşıyor. Bu ekolojiden hiç çıkmasam, hayatım boyunca burada var olmaktan mutlu olabilirim. Daha dün konuşuyorduk, bizim iki il Kadıköy o kadar kompakt bir yer ki. Hiçbir zaman çıkmayalım, sevdiklerimiz burada ve onlarla birlikte yaşarken besleniyoruz. Başka bir yere gitmeyi sevmiyorum, hatta arabayla Kadıköy sınırına girdiğimde rahatladığımı hissediyorum.

13 yıldır Kadıköy'deyim, aslında ben acayip bir Beşiktaşlıyım. Bisiklete biniyorum, çarşının içinden onu çıkarmak çok zor. Karşıdan buraya bisikletle gelip, sürüp Pendik'e gidiyordum. Böylece sürekli bisiklet bindiğim için hayatım burada geçmeye başladı. Beşiktaş'ta evim kentsel dönüşüm girince, kendimi Kadıköy'de buldum.

● Kadıköy'de yaşayıp Çarşı taraftarı olmak nasıl bir şey?

Beşiktaş çok büyük bir tutku ama burası bizim evimiz. Buradan kalkıp yıllarca maça gittik, üzerimizde formayla geri döndük. Sarı lacivert bir forma ben de kötü bir şey çağırıştırıyor. Sporun en güzel yönü birleştirici olması, onun muhabbetini yapabiliyor olmak... Artık dünyada çizgiler içinde yaşanmıyor, sınırlar ötesi bir şey.

Bağımsız tiyatrolara sahne desteği

Kot1 Kolektif, bağımsız tiyatro ekiplerine sahne ve prova desteği sunarken tiyatro öğrencilerine ücretsiz bilet olanağı da sağlıyor

● Hülya ARSLAN

Bağımsız tiyatrolar için bir oyun hazırlamak kadar, onu sahneleyecek yer bulmak, bütçeyi karşılamak ve seyirciye ulaştırmak da ciddi bir mücadele gerektiriyor. Kendi imkânlarıyla ayakta kalmaya çalışan ekipler, emek vererek hazırladıkları oyunları sahneye taşıyabilmek için uygun koşullar arıyor. Yeldeğirmeni'nde bulunan Kot1 Kolektif, bu zorlukları yaşayan ekiplerle sahnesini paylaşarak onlara destek oluyor. Bu sezon her ay beş bağımsız ekiple dayanışmayı hedefleyen kolektif, ekiplerin oyunlarını seyirciyle buluşturmasına olanak tanıyor. Kot1 Kolektif Kurucusu ve Genel Sanat Yönetmeni Ali Uysal da geçmişte benzer zorluklar yaşadığı için bugün başka ekiplerin yolunu biraz olsun kolaylaştırmak istiyor. Sahne ve prova desteğinin yanı sıra tiyatro öğrencilerine ücretsiz bilet olanağı da sunan kolektif, bağımsız tiyatroların birbirine destek olarak üretmeye devam edebileceği bir alan yaratmayı amaçlıyor.

“BEN DE AYNI ZORLUKLARI YAŞADIM”

Bağımsız tiyatro yapmak isteyen ekiplerin sahneye erişimde güçlük çektiğini belirten Uysal, “Geçmişte ben de benzer zorluklarla karşılaştım. Bağımsız tiyatro yapmak isteyen, ancak sahnesi olmayan ekipler oyunlarını sahneleyecek yer bulmakta, sahne ücretlerini karşılamakta ve bilet satmakta ciddi güçlükler yaşıyor. Kendi deneyimlerimden bu sorunları bildiğim için farklı ekiplerin yaşadığı zorlukları bir nebze olsun hafifletmek, oyunlarını seyirciyle buluşturabilmelerine olanak sağlamak istedim. Bu dayanışma fikri de böyle ortaya çıktı.” dedi.

HER AY BEŞ OYUNLA BAŞLAYACAK

Sahne işletmenin maddi yükünün kendileri için de geçerli olduğunu belirten Uysal, Kot1 Kolektif'in herhangi bir bütçe desteği almadan, farklı işlerden elde edilen gelirlerle ayakta kaldığını söyledi.

Bağımsız tiyatroların yaşadığı ekonomik güçlükleri kendilerinin de deneyimlediğini vurgulayan ve tüm bu zorluklara rağmen başka ekiplerle dayanışmak istediklerini belirten Uysal, “Bu nedenle bu sezon her ay beş bağımsız tiyatro ekibiyle dayanışma içinde olacağız. Önümüzdeki sezonlarda da bu çalışmayı sürdürmeyi umuyoruz.” dedi.

Oyunları kolektif bir ekiple değerlendirildiklerini söyleyen Uysal, seçim sürecinde kişi, konu ya da içerik ayrımı yapmadıklarını, metinleri sanatsal açıdan ele aldıklarını ifade etti.

TİYATRO ÖĞRENCİLERİNE ÜCRETSİZ BİLET

Kot1 Kolektif'in dayanışması sahne olanağıyla sınırlı kalmıyor. Ekiplerin provalarına destek olduklarını ve sahne kullanımında standart ücretlerin altında katkı sunmaya çalıştıklarını belirten Uysal, tiyatro öğrencilerine de kontenjan dahilinde ücretsiz bilet verdiklerini söyledi. Bu uygulamanın kendisi için özel bir anlam taşıdığını dile getiren Uysal, “Rahmetli Ferhan Şensoy'un anısıdır benim için. O, her oyununda tiyatro öğrencilerine ücretsiz

oyun izlettirdi. Ben de bunu bir kültür haline getirdim. Kendi oyunlarımda uzun süredir uyguluyorum. Gelen ekiplere de bunu söylüyorum. Tiyatro öğrencilerine her oyunun öncesinde haber vermeleri şartıyla, kontenjan dahilinde ücretsiz bilet veriyoruz.” dedi.

Seyircileri de dayanışmaya dahil etmek istediklerini belirten Uysal, “Askıya bilet bırakıyoruz. Önümüzdeki dönemde de bu şekilde devam etmek istiyoruz. Bağımsız tiyatroların sahneye erişimindeki en büyük zorluk maddi sebepler. Biz de bağımsız bir tiyatroyuz. Kimseden bir bütçe almıyoruz. Burada çalışan herkesin kirayı, elektriği ve suyu karşılamak için farklı işleri var. Bu zorlukları bildiğimiz için elimizden geldiğince başka ekiplere destek olmak istiyoruz. Amacımız bir bütün olarak kolektif bir bilinç oluşturmak.” ifadelerini kullandı. Kot1 Kolektif'le iletişime geçmek isteyenler, Rasimpaşa Mahallesi, Uzun Hafız Sokak No: 145 A, Kadıköy adresini ziyaret edebilir ya da 0532 412 33 09 numaralı telefondan bilgi alabilir.

“Uluslararası Çizgiler” Karikatür Evi'nde

● Hülya ARSLAN

Kadıköy Belediyesi tarafından eylül ayında Yoğurtçu Parkı'nda düzenlenen Kadıköy Çizgi Festivali, farklı ülkelerden karikatürist ve çizgi roman sanatçıların bir araya getirdi. Festival kapsamında üç gün boyunca sanatseverlerle buluşan “Uluslararası Çizgiler” sergisi, bu kez Karikatür Evi'nde sanatseverlerle buluşuyor. İranlı Ali Rastroo, Portekizli André Carrilho ve Fransız çizgi roman sanatçısı Fabien Toulmé'nin 10'ar eserinin yer aldığı sergi, 12 Ekim-1 Kasım tarihleri arasında Karikatür Evi Sergi Salonu'nda ziyaret edilebilir.

180'DEN FAZLA ÖDÜLÜ VAR

Portekizli görsel sanatçı André Carrilho, 30 yılı aşkın kariyerinde karikatür, editöryal illüstrasyon, animasyon ve çocuk kitapları alanlarında üretim yaptı. Ulusal ve uluslararası alanda 180'den fazla ödül kazanan sanatçının çalışmaları The New Yorker, The New York Times ve Vanity Fair gibi yayınlarda yer aldı. Carrilho, 2015 yılında “Ebola” adlı karikatürüyle World Press Cartoon Büyük Ödülü'nü kazanan ilk Portekizli karikatürist oldu. Sanatçı, karikatür ve illüstrasyon çalışmalarının yanı sıra resimli kitaplar ve animasyon projeleri de hazırlıyor.

SÜRREALİST BİR ANLATIM

1998 doğumlu İranlı sanatçı Ali Rastroo ise resim, kavramsal karikatür, illüstrasyon, animasyon ve dijital sanat alanlarında çalışıyor. Kavramsal karikatürü resmin ifade gücüyle

birleştiren Rastroo, eserlerinde sürrealizmden ve görsel hikâye anlatımından yararlanıyor. 50'den fazla ulusal ve uluslararası ödül ve başarıya sahip olan sanatçı, 2023 ve 2024 yıllarında Muğla Uluslararası Karikatür Yarışması'nda kazandığı büyük ödülleri de öne çıkıyor. Eserleri Türkiye'nin yanı sıra Avrupa, Asya, Orta Doğu ve Amerika'daki çeşitli sergi ve festivallerde sergilendi.

ÇİZGİ ROMANLA ANLATIYOR

Fransız çizgi roman yazarı ve çizeri Fabien Toulmé, göçmenlik, toplumsal adalet ve kişisel dönüşüm gibi konuları ele aldığı eserleriyle biliniyor. Belgesel grafik romanlardan kurmaca eserlere uzanan çalışmalarında gerçek insan hikâyelerine odaklanan Toulmé, yalın çizgilerini mizahi ayrıntılarla birleştiriyor. Özellikle “Hakim'in Yolculuğu” üçlemesiyle uluslararası alanda geniş bir okur kitlesine ulaşan sanatçı, bireysel deneyimler üzerinden toplumsal meseleleri ele alıyor.

12 sanatçıdan çocuklara umut

KAÇUV ve Kadıköy Belediyesi iş birliğiyle düzenlenen “12 Renk, Binlerce Umut” sergisi, 12 sanatçıyı kanser tedavisi gören çocuklar ve ailelerine destek olmak amacıyla bir araya getiriyor

Kanserli Çocuklara Umut Vakfı (KAÇUV) ve Kadıköy Belediyesi, kanser tedavisi gören çocuklar ve ailelerine destek olmak amacıyla anlamlı bir iş birliğine imza atıyor. Çağdaş sanatın önde gelen isimlerini bir araya getiren “12 Renk, Binlerce Umut” sergisi, 20 Ekim 18.30'da Galerî CKM'de kapılarını sanatseverlere açacak.

Sanatın birleştirici ve iyileştirici gücünü dayanışmaya dönüştürmeyi hedefleyen sergide, farklı disiplinlerden 12 usta sanatçının eserleri yer alıyor. 31 Ekim'e kadar ziyaret edilebilecek sergide yer alan sanatçılar ise şöyle: Altan Çelem, Aygün Tuğay, Bahri Genç, Devrim Erbil, Didem Ünlü, Gazi Sansoy, Gürbüz Doğan Ekşioğlu, Mahir Güven, Saim Erken, Selahattin Aydın, Serap Muratanoğlu Eyrenci ve Yalçın Gökçebağ.

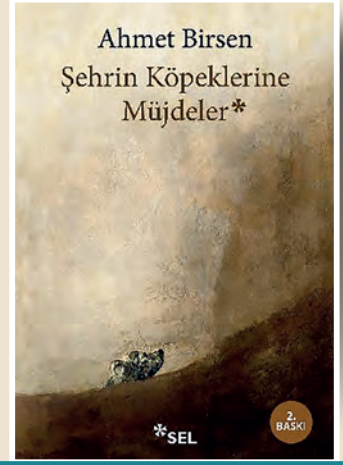
Farklı üslup ve anlayışlara sahip sanatçıların ortak bir amaç etrafında buluştuğu sergide, eser satışından elde edilecek gelirin bir kısmı KAÇUV'un tedavi gören çocuklar ve aileleri için yürüttüğü destek projelerine aktarılacak.

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ

KİTAP

Şehrin Köpeklerine Müjdetler

Mayıs 1910, İstanbul... İmparatorluğun yorgun başkentinin her köşesinde siyasi komplolar kuruluyor, bütün dumanından göz gözü görmeyen dar odalarda ihtilal, sürgün ve infaz kararları alınırken ülkeler, rejimler, sınırlar değiştiriliyor, dehşetin nesişi tüm kente yayılıyordu. Bütün bıçaklar bileyli, bütün silahlar doluydu ve şehir ahali-si, on binlerce köpeğin Sivriada'ya sürülmesiyle başlayacak felaketler silsilesinden henüz bihaberdi. Ahmet Birsan, İstanbul'un tarihinde iz bırakmış bir yılı, kentin siyasi ve kültürel hayatının detaylarıyla birlikte ustalıkla resmederek kusursuz bir dönem panoraması sunuyor. Balatlı Kosta'nın hayal kırıklıklarından Mayranuş Hanım'ın müşfik sofralarına, Deller Sarayı'ndaki düşlerden Karabaş'ın gözyaşlarına hem bir masal hem bir tarih anlatıyor. (Arka kapaktan) **Sel Yayıncılık / 120 sayfa / Ekim 2026 (2. baskı)**

Dikkat çeken yeniler:

- Ceyda / Ela Lee / April Yayıncılık
- Ressay / Lucy Steeds / İthaki Yayınları
- Timbilla / Figen Şakacı / Günışığı Kitaplığı

ALBÜM

Ezgi Sevgi Can / Karanfiller

Klarnet sanatçısı, besteci ve söz yazarı Ezgi Sevgi Can'ın ilk solo albümü Karanfiller, 2026 başlarında müzikseverlerle buluştu. 2010 yılında gözaltına alındıktan sonra uğradığı fiziki ve psikolojik işkenceler sonucu yaşamını yitiren üniversite öğrencisi Onur Yaser Can'ın kardeşi olan Ezgi Sevgi Can, bu ilk albümünü adalet mücadelesiyle simgeleşen ve bu süreçte tek tek kaybettiği ailesinin anısına adadı. Toplam 7 şarkıdan oluşan albüm; derin kaybı, yası, özlemi ve çaresizliği ama aynı zamanda mücadeleyi ve direnişi anlatıyor. İstanbul Hayyam Stüdyoları'nda kaydedilen albümde sanatçıya davulda İlias Arapoglou, gitarlarda Sylvain Dubert ve kontrbasta Nicolas Fleury eşlik ederken, Salih Korkut Peker ve Ela Nuroğlu gibi isimler de konuk sanatçı olarak yer alıyor.

Ruhu doyuran yeniler:

- Misafir / Sena Gül
- Campanera / Elif Sanchez & Joan Arto
- Sensizliğe Ninni / Sevdâ Deniz Karalı

DİZİ

Korku Burnu

Sinema tarihinin unutulmaz gerilimlerinden biri olan ve Apple TV+ ekranlarında izleyiciyle buluşan Cape Fear (Korku Burnu), klasik hikâyeyi modern dünyaya taşıyan sürükleyici bir psikolojik gerilim dizisi. Martin Scorsese ve Steven Spielberg'in yapımcı kadrosunda yer aldığı 10 bölümlük yeni uyarlamada; hapisneden çıkan ve intikam isteyen Max Cady rolünde Javier Bardem tüyler ürperten bir performans sergilerken, ona Amy Adams ve Patrick Wilson eşlik ediyor. Yıllar önce kendisini savunan hukukçuların ve ailelerinin etrafında adım adım ördüğü psikolojik baskı, günümüz dünyasının dijital tehditleri ve sırlarıyla birleşerek klostrofobik bir oyuna dönüşüyor. Güçlü oyuncu kadrosu, modern anlatımı ve hiç düşmeyen yapısıyla Korku Burnu kaçırılmaması gereken üst düzey bir gerilim vaat ediyor.

Gece Vardiyası: ‘Zamana karşı yarış’

DENİZ
ÇAKMAK

MUBİ Türkiye, Avrupa Bağımsız Sineması’nın, Türkiye’de sayıları gittikçe azalan müstakil salonlarında bile kendine artık neredeyse hiç yer bulamayan örneklerini izleyiciyle buluşturuyor.

Yönetmen İlker Çatak’ın 96. Akademi Ödülleri’nde “En İyi Uluslararası Film” dalında Oscar adaylığı elde eden Öğretmenler Odası (*Das Lehrerzimmer*) filmindeki performansıyla kıtada kariyeri en parlak birkaç oyuncudan biri olacağının ipuçlarını veren Leonie Benesch’i, yine başrolde, bir takip kamerası eşliğinde ter atarken izlediğimiz “Gece Vardiyası” platformda gösterime girdi.

Benesch’i bu kez personel yetersizliğinden muzdarip bir hastanede gece

vardiyasında çalışan idealist hemşire Floria olarak izlediğimiz film, daha en başından hem teknik seçimleri hem de anlatıyı inşa etme biçimiyle hastanede bulduğunuz herhangi bir günün sıradan temposuna bir gözlemci gibi tanık ediyor sizi.

Ancak gece tüm servise iki hemşirenin baktığı bu sıradan gün, talepleri ve acil ihtiyaçları artan hastalara yetismeye çalışan Floria’nın kişisel kabusuna ortak olduğumuz bir gerilime dönüşüyor.

Filmin gücü, kamera kullanımı ve görüntü yönetimindeki ustalıklı tercihlerin yanı sıra seyirciye hikayenin başında verdiği gerçekçi ve organik hissi, gerilimin temposu adım adım artmasına rağmen sonuna kadar taşımayı başarıyor olması.

Artık Avrupa’nın bile giderek sırt çevirdiği bir senaryo geleneğine yasla-

nıyır “Gece Vardiyası”: Gündelik olana dair her şeyin en sıradan, en olağan parçası olarak gördüğümüz hayatlar ve ilişkiler, aslında hiç de basit olmayan bir mücadele ve sömürü zincirinde kendini her gün ve her an yeniden üretme zorunluluğu anlamına geliyor.

Film bu bakımdan yalnızca gerilim soslu bir drama değil, sinemanın giderek unuttuğu bir işçi sınıfı gramerini de ye-

niden hatırlatıyor.

İzleyici Floria ile beraber hastalar arasında koşuştururken, aynı anda İsviçre’de de giderek özel sigortaların sırasına terk edilen kamusal sağlık sisteminin iflasını, sayıları yetersiz sağlık çalışanlarının astronomik bir iş yükü altında insan hayatı gibi ağır bir sorumluluğu insanlık dışı çalışma koşullarında taşıdıklarını görüyoruz.

Hep yanından geçtiğimiz ve bize sıradan gelen şeylerin arkasındaki kronik, yapısal açmazları hiç de didaktik olma derdine düşmeden, genç ve çalışan bir hemşirenin bir vardiya boyunca dalgalanan duygularına sızarak, son derece ekonomik bir senaryo formülüyle anlatıyor film.

Hemşire Floria’nın maksimum performansla hastalara yetismeye ve özel ilgi göstermeye çalışsa da imkansız mümkün kılamayacağı türden sistematik bir krizin içindeki hatalarından bile

kendini sorumlu tutması ise bence her meslekten ve yaştan seyirci için çok tatlıdır.

Film bu yönüyle dünyanın neoliberal yeniden organizasyonunun yarattığı insan halet-i ruhiyesinin fotoğrafını da kusursuz şekilde çekip koyuyor önümüze. Gözünün önünde durana ne kadar yakından bakmak isteyeceği ise izleyene kalıyor.

Petra Biondina Volpe’nin rejii koltuğunda oturduğu “Gece Vardiyası”, bir film olarak hakkında sıraladığım bütün maharetlerinin ötesinde hayatın ve zamanın pay edileme biçimine ve buradaki adaletsizliğe dair de sorular sorduran, sonbahar sezonunda MUBİ’de görülebilecek yapımlar arasında bir adım öne çıkmayı hak ediyor.

Not: Karakter için seçilen ismin, Florence Nightingale’e de bir selam gönderdiğini düşündüm izlerken. Mevcut sağlık sisteminin hemşirelere göre hâlâ bir harp meydanı anlamına geldiğini hatırlatmak için daha iyi bir ipucu olamazdı sanırım.

Sinematek'te yeni sezon:

Arjantin sinemasından Lütfi Ö. Akad’a

Sinematek/Sinema Evi, Arjantin sinemasından restore edilmiş klasiklere, Maya Deren’in avangart filmlerinden Lütfi Ö. Akad’ın yapıtlarına uzanan programıyla sinemaseverlerle buluşacak

Kadıköy Belediyesi Sinematek/Sinema Evi, 23 Ekim-17 Ocak tarihleri arasında yeni sezon programıyla sinemaseverlerle buluşuyor. Arjantin sinemasının öne çıkan yapımlarını odağına alan programda, farklı ülkelerden yönetmenlerin filmleri, restore edilmiş klasikler ve deneysel sinemanın öncü örnekleri bir araya geliyor. Lütfi Ö. Akad’ın doğumunun 110. yılına özel seçki ve restore edilen Yalnızlar Rıhtımı filminin yanı sıra Il Cinema Ritrovato seçkisi, Maya Deren’in kısa filmleri ve Barbara Loden’in Wanda filmi de sezonun öne çıkanları arasında. Canlı müzik eşliğinde gerçekleştirilecek sessiz film gösterimleri de programda yer alıyor.

ARJANTİN SİNEMASINA BAKIŞ

Kurukahveci Mehmet Efendi’nin Ana Program Sponsorluğunda, Arjantin Konsolosluğu ve Lumiton işbirliğiyle hayata geçirilen Arjantin Sinemasına Bakış adlı kapsamlı program, Lucrecia Martel’in Bataklık (La ciénaga) filmiyle başlayacak. Yetmiş yıllık bir zaman dilimini kapsayan seçkide Fırınların Saati (La hora de los hornos), Resmi Tarih (La historia oficial), Gözlerindeki Sır (El secreto de sus ojos), Camila, Dokuz Kraliçe (Nueve reinas) ve İstila (Invasión) gibi öne çıkan uzun metrajların yanı

sıra deneysel filmleriyle iz bırakan Narcisa Hirsch’in 5 kısa filmi de yer alacak.

BİR USTA: LÜTFİ Ö. AKAD

Sinematek/Sinema Evi son restorasyon filmi Yalnızlar Rıhtımı’nın üç gösterimi yanı sıra yönetmen Lütfi Ö. Akad, doğumunun 110. yılında Hudutların Kanunu, Vesikalı Yarım, Gelin, Düğün ve Diyet filmlerinden oluşan bir seçki ile anılacak.

İL CİNEMA RİTROVATO İSTANBUL’DA

İtalya’nın Bologna kentinde bu yıl 40’ıncısı düzenlenen Il Cinema Ritrovato, dünyanın önde gelen restore film festivalleri arasında yer alıyor. Sinematek/Sinema Evi de her sonbahar programında festivalden bir seçkiyi İstanbullu sinemaseverlerle buluşturuyor. Sinematek’in, bu yıl festivalin “Restore Edilmiş Filmler” bölümünden seçerek oluşturduğu ve İstanbul’a taşıdığı seçkide Bernardo Bertolucci’nin Devrimden Önce (Prima della rivoluzione), Joseph Losey’nin Kaza Gecesi (Accident), Agnès Varda’nın Yersiz Yurtsuz (Sans toit ni loi), Martin Scorsese’nin Alice Artık Burada Oturmuyor (Alice Doesn’t Live Here Anymore), Sidney Lumet’nin Şebeke (Network) ve Bob Fosse’nin Lenny

filmleri yer alıyor. Tüm filmlerin yeni kopyalarından gösterileceği seçkide ayrıca İtalya’nın ilk ve en üretken kadın sinemacılarından Elvira Notari’nin Kutsal Gece (A Santanotte) adlı sessiz filmi de bulunuyor.

Program, Il Cinema Ritrovato ve Cineteca di Bologna işbirliğiyle düzenleniyor. Ayrıca bu sene festivalin koordinatörü Guy Karim Borlée 24 Ekim Cumartesi günü Devrimden Önce filmini sunmak üzere Sinematek/Sinema Evi’nin konluğu olarak İstanbul’da olacak.

SESSİZ PERŞEMBE: MAYA DEREN

Sinematek’in artık gelenekselleşen Sessiz Perşembe programı kapsamında; Amerikan avangart sinemasının öncü kadın yönetmeni ve teorisyeni Maya Deren’in kısa filmleri İkindi Tuzakları (Meshes of the Afternoon), Dönüşen Zamanda Ritüel (Ritual in Transfigured Time), Gecenin Ta Kendisi (The Very Eye of Night) ile Karada (At Land), Şiddet Üzerine Bir Meditasyon (Meditation on Violence), Kamera İçin Bir Koreografi İncelemesi (A Study in Choreography for Camera), Cadı Beşiği (Witch’s Cradle) iki program hâlinde gösterilecek. Filmlere Ekin Fil ve Mine Pakel canlı müzik performanslarıyla eşlik edecek.

“PAS GEÇME” SEÇKİSİNDE WANDA

Sinematek/Sinema Evi bu programda seyircisine, Barbara Loden’in yazdığı, yönettiği ve başrolünü oynadığı Wanda’yı (1970) “pas geçme” diyor. Venedik Film Festivali’nden ödülle dönen bu yarı-otobiyografik bağımsız film, eşinden ayrılan mutsuz ev kadını Wanda’nın işini de kaybedince amaçsızca yollara düşmesini ve bu sırada başından geçenerleri takip ediyor.

Program detaylarını sinematek.kadikoy.bel.tr adresinden ve Sinematek/Sinema Evi sosyal medya hesaplarından ulaşabilirsiniz.

Edebiyat sahneye taşınıyor

22 Ekim’de perdelerini açmaya hazırlanan 30. İstanbul Tiyatro Festivali, bu sene klasik ve çağdaş edebiyatın unutulmaz yapıtlarını yeniden yorumlayan seçkiyi izleyicilerle buluşturuyor

● Gökçe UYGUN

İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSİV) tarafından düzenlenen İstanbul Tiyatro Festivali 30. kez perdelerini açmaya hazırlanıyor. 22 Ekim - 3 Aralık tarihleri arasında, Mehmet Birkiye küratörlüğünde izleyiciyle buluşacak festival, 6’sı uluslararası, 11’i yerli toplam 17 tiyatro, performans ve dans gösterisine ev sahipliği yapacak. Tüm şehre yayılacak festival kapsamında, İstanbul’un iki yakasında 17 farklı mekân festival izleyicilerine kapılarını açacak.

HAFIZA, DİL, İLETİŞİM

Hafıza, bu yılki programın ana temalarından. Murat Gülsoy’un yazdığı Mehmet Birkiye’nin yönettiği “Ve Ateş Bizi Tüketiyor”, kayıp birini ararken kendini, benliğini, geçmişini bulma yolculuğunu anlatıyor. Çiğdem Erdöl’ün yazdığı Elif Sözer ve Zeynep Özden’in yönettiği “Sanatçısı Belirsiz” İvi Buradaydı”, 1964 sürgününden sonra kentin kültürel hafızasından silinen bir ressamı adıyla geri çağırıyor. Elif Özge Maltepe’nin yazdığı Mehmet Birkiye’nin yönettiği “Bir Çeyiz Sözleşmesi”nde arşivden çıkan 129 yıllık bir çeyiz senedi, yazıldığı Yeniköy’deki bir kilisede yeniden okunuyor. Taldans’ın koreografiyle hazırlanan “En Son Neyi Unuttuğumu Hatırlamıyorum” ise 30 yıl önce arşivlenmiş bir sahne çalışmasını bugünün

bedenleriyle temasa geçiriyor.

Dil ve iletişim, programın izleyicileri üzerine düşünmeye davet ettiği diğer önemli meseleler. Marah Haj Hussein’in projesi “Dil Broblem Değil”, ışgal altında yaşayan bir ailenin ses kayıtlarından yola çıkarak anadilin kuşaktan kuşağa dönüşümünü gözler önüne seriyor. Ramesh Meyyappan ve George Mann’ın birlikte sattıkları “Veda Ritüeli”nde doğuştan sağır bir adam, işaret dilini hiç öğrenmemiş ilgisiz babasının ölümünün ardından ona kendi ritüeliyle veda ediyor. Caroline Guiela Nguyen’in yazıp yönettiği, festivalin ilk oyunu “Lacrima” ise Fransızca, Tamilce, İngilizce ve Fransız işaret dilindeki sahnelerinde Paris’teki bir moda evinden Mumbai’deki nakış atölyelerine uzanan bir emek zincirini deşifre ediyor.

FESTİVAL ARTI’SI

Festival, bu yıl ücretsiz etkinlikler programını yeni bir başlık altında, Festival Artı adıyla daha geniş bir çerçevede izleyiciyle buluşturuyor. Geçen ay başlayan program, festival dönemine hazırlık niteliği taşıyan söyleşiler ve ustalık sınıflarıyla açıldı, festival boyunca farklı ücretsiz etkinliklerle devam edecek. Eylül Görmüş’ün yürütücülüğünde düzenlenen “Kitap Kulübü”, festivalde sahnelenen üç uyarılabanın kaynak eserlerini 2, 9 ve 30 Kasım’da Fiba Salon İKSİV’de okurlarla buluşturuyor.

AŞK HİKAYESİ KADIKÖY’DE

Festivalin artık bir gelenek haline gelen ve şehri devasa bir sahneye dönüştüren özel projesi “İstanbul Mon Amour” bu sene rotasını Kadıköy sokaklarına çeviriyor. 5 sene önce İstanbul’a yazılmış bir aşk hikayesi olarak yolculuğuna başlayan İstanbul Mon Amour, bu yıl “Aşk > Nefret < Aşk” alt başlığıyla, Murat Mahmutyazıcıoğlu’nun yazdığı hi-

ALAN’DA ANNA K.

Prima Facie ile tanıdığımız hukukçu ve yazar Suzie Miller, Tolstoy’un Anna Karenina’sını günümüzün sosyal medya gerçekliğiyle yeniden yazıyor. Haber peşinde koşan tren seslerinin dijital uğultulara karıştığı bu çağdaş trajedide izleyenle izlenen, yargılananla yargılanan yer değiştirirken kadınların tutku ve varoluş mücadelesi ağır bedellerle yüzleşiyor. Dijital çağın tekinsiz linc kültürünü ve cinsiyetçi zorbalığını sarıncı bir dille merkezine alan “Anna K.”, 18-19 Kasım’da Alan Kadıköy’de izleyici karşısına çıkacak.

Bostanlarda kış dönemi başladı

Sağlıklı ve temiz gıdanın adresi Kadıköy bostanlarında kış dönemi 11 Ekim Pazar günü başladı. Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, “Bahçeler size emanet. Verimli güzel bir sezon, bol hasat diliyorum.” dedi

● **Seyhan KALKAN VAYİÇ**

Kadıköy Belediyesi’nin vatandaşların sağlıklı ve temiz gıdaya ulaşması için hayata geçirdiği “Her Mahalleye Bir Bostan” projesi, Kadıköylülere toprakla, yerel fidelelerle buluşturmayı sürdürüyor. Göztepe, Acıbadem, Fenerbahçe, Moda ve Sahrayıcedit bostanı, 11 Ekim Pazar günü kış dönemine merhaba dedi; brokoli, karnabahar, beyaz lahanaya, kereviz, pancar, marul, pırasa, pazı ve roka fideleleri toprak ve can suyu ile kavuştu. Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı ile Yeni Parti İstanbul Milletvekili Fethi Açıkel de Göztepe Bostanı açılışına katılarak, toprakla buluşan Kadıköylülerin mutluluğunu paylaştı.

“BAHÇELER SİZE EMANET”

Bostan gönülleri ile sohbet eden, fideleleri toprakla buluşturan Başkan Mesut Köseadağı şunları dile getirdi: “Bugün bostanlarımızda 11. dönem kış sezonunu açıyoruz. Şu an alanda birçok küçük bahçıvan görüyoruz. Onlar bizim için çok değerli. Hem ata tohumlarıyla tanışıyorlar hem gıdanın kentte üretilmesinin değerini anlıyorlar. Solucan görüyorlar, toprakla oynuyorlar. Bahçeli evde büyüdüm ve toprakla oynayabildim, bitki yetiştirebildim. Yetiştirdiğimiz ürünleri yiyebildim. Ama çocuklarımızın hepsi maalesef kent yaşamında bu kadar şanslı olmuyor. Bostanları bir permakültür bahçesi ya da bir hobi bahçesi olarak asla

algılamayın. Küçük bahçıvanları hafta içi okuldan aldıktan sonra getirin. Hafta sonu da gelin. Kendi emeklerinin nasıl filizlendiğini, yeşerdiğini onlar da görsünler. Gıdanın ne kadar değerli olduğunu, yetiştirmenin ne kadar zor olduğunu, kendi emeğinden sonra yaptığı salatanın ya da yaptığı yemeğin tadının daha lezzetli olduğunu anlayacaklar. Sevdiğiniz sürece bu tarz işler yapmaya devam edeceğiz. Sayısını da artırmaya devam ediyoruz. En son Sahrayıcedit’te bostan açtık. Bahçeler size emanet. Verimli güzel bir sezon. Bol bir hasat diliyorum.”

Güneşli bir pazar gününde yerel fidelelerin toprakla ve suyla buluştuğu bostanda hummalı bir çalışma vardı. Bostan görevlisi, fidelelerin ekiminde ve bakımında dikkat edilmesi ge-

reken noktalar hakkında önemli bilgiler paylaştı. Öğrendikleri bilgiler eşliğinde mutlu bir şekilde toprağı çapalayan, fide eken Kadıköylülerin görüşlerini aldık.

“ÇOK ŞANSLIYIZ, İLK BAŞVURUDA ÇIKTI”

Oğlu Aras ile birlikte toprağı havalandırmanın keyfini yaşayan Gizem Sital, “Aras için başvurduk. Doğayı, bitkileri nasıl büyüteceğini öğremsin. Birebir kendisi şahit olsun istedik. Çok şanslıyız. İlk başvurumuzda çıktı. Binaların içerisinde yaşıyoruz. Yeşillik çok az görüyoruz. Bunun için memleketerimize gitmek zorunda kalıyoruz. Böyle bir fırsatı tanıdığı için de belediyeye çok teşekkür ederiz.” dedi.

“ANNE KIZ EKİP BÜYÜTECEĞİZ”

Dört kez bostan başvurusunda bulunan Elif Oğurtan da “Çıktığı için çok mutluyuz. Çünkü şehir içinde, evlerimizde, apartmanlarımızda böyle

bir imkan çok mümkün olmuyor. Belediyemize çok teşekkür ediyorum. Kızım Helen 4 yaşında. Fidelelerin nasıl büyüdüğünü, nasıl sebze verdiğini görsün istiyorum. Kadıköy Belediyesi’nin çocuk yuvasında okuyor. Orada da bahçede bir şeyler yapıyorlar ama ben yanında olamıyorum. Şimdi anne kız birlikte ekip büyüteceğiz.” şeklinde konuştu.

“TOPRAKLA BULUŞMAK ÇOK DEĞERLİ”

Cansu Çelebi Atam ise şunları dile getirdi: “Arkadaşlarımıza daha önce çıkmıştı. Hafta sonları çocuklarıyla beraber mutlu bir şekilde geliyorlardı. O yüzden ben de katılmak istedim. Çok şanslıydım, ilk başvurumda çıktı. Gerçekten çok güzel bir fırsat. Oturduğumuz evlerden bahçe bile zor görüyoruz. Gelip toprakla buluşmak bizim için çok güzel ve değerli. Oğlum Arda için de çok güzel olacak. Ektiklerimizi yiyeceğiz. Heyecanla bekliyoruz.”

Sonbahar göçüyle birlikte binlerce kuş İstanbul semalarında süzülürken şehirde onlara dair bir konferans vardı. İlham veren konuşmalar, interaktif etkinlikler ve kuş gözlemlerini içeren konferansta, göçmen kuşların yaşam hakkına dikkat çekildi

● **Gökçe UYGUN**

Bugünlerde gökyüzüne baktıysanız göçmen kuşları görmüş olmalısınız. Zira başta leylekler ve şahin, atmaca gibi yırtıcı kuşlar olmak üzere pek çok kuş türü, güneye doğru sonbahar göçünde. Kuzey, Orta ve Doğu Avrupa’daki yuvalarından yola çıkıp Sahra Altı Afrika’ya giden kuşların, bu uzun ve zorlu yolculuğunda İstanbul önemli duraklardan biri. İçinde bulunduğumuz ekim ayında da bu önemli doğa olayına adanmış iki özel gün bulunuyor; Dünya Göçmen Kuşlar Günü ve Avrupa Kuş Gözlem Günü. Bu yıl bir de özel konferans düzenlendi; Türkiye Kuş Konferansı. Bu sene 23.’sü gerçekleştirilen konferansın teması ‘göçmen kuşlar’ idi.

Biz de kuşlar ve bilumum hayvanlara dair yayınlar yapan bir gazete olarak, kuş göçünün ana duraklarından biri olan İstanbul’da böyle bir konferans çağrısı aldığımızdan memnun olarak, derhal iştirak ettik davete. 9-10-11 Ekim tarihlerinde Üsküdar Belediyesi Bağlarbaşı Kültür Merkezi’nde onlarca kuş gözlemcisi, araştırmacı ve akademisyeni buluşturan konferansa katılarak, gözlemlerimizi sizlerle paylaşmak istedik.

Bu konferans serisi Doğa Derneği’nce 2003’ten beri sürdürülüyor. Bu seneki konferans, Üsküdar Belediyesi desteğinde, Roots & Shoots Türkiye, Kuş Kolektifi ve İstanbul Kuş Rasathanesi Derneği ortaklığında yapıldı.

KADIKÖY KUŞLARI

Konferansın en genç katılımcılarından biri 12 yaşındaki Maya Başal’dı. Roots & Shoots Türkiye Üyesi olan Maya, konuşmasında önce bu oluşum hakkında bilgi verdi. 1991’de ünlü çevreci Dr. Jane Goodall tarafından Tanzanya’da başlatılan, gençlerin kendi topluluklarında değişim yaratmasını amaçlayan küresel bir gençlik eylem ve dönüşüm programı olan Roots & Shoots’un (Kökler ve Sürgünler), Türkiye’de 2021’de kurulduğunu, kendisinin de o zamandan beri bu topluluğun parçası olduğunu söyledi. “Bir sürü insanın kuşları konuşmak için toplanmış olması bence harika.” diyerek sözlerine başlayan Maya, “Kuşları henüz çok iyi tanımıyorum. Ama onları çok şaşırtıcı buluyorum ve merak ediyorum. Onlar çoğu zaman havada uçuyor, biz ise yerdeyiz. Belki de bu yüzden onları bizden çok uzakta sanıyoruz. Oysa birçoğu da tam burada, şehirde bizimle birlikte yaşıyor ve bizi doğayla buluş-

turuyor.” ifadelerini kullandı. Konuşmasında Kadıköy’de yaşayan annesinin penceresine konan kuşlardan, vapurla geçerken Kadıköy dalgakıranında gördüğü yelkovanlar, balıkçılar ve karabataklardan bahseden Maya, sözlerini “Doğayı çoğumuz günlük hayata katmak istiyoruz. En azından ben öyle istiyorum. Ve kuşlar da bence bu konuda bize çok yardımcı oluyor. Sadece görmek ve dinlemek gerekir. Bazen gökyüzünde, bazen denizde, bazen çatılarda, her yerdeler. Şehir biraz da onların. Biraz dikkat verince fark ediyoruz.” diyerek sonlandırdı.

KUŞ SINAVI!

İyi planlanmış, her daim ilgiyi diri tutan kuş konferansındaki hoş anlardan biri de katılımcıların bir kuş sınavına tabi tutulmasıydı! Sınav kelimesi işin esprisi elbette. Roots & Shoots Türkiye’den Alhas Can Arslan ve Yeliz Ergöl, “Kuşlu Sorular” başlıklı sunumlarıyla, bazıları alenen bilinen, bazıları ornitologluk düzeyindeki suallerle salonu samimi bir hava estirdiler. Salonu doluran kuşçular eğlenirken öğrendiler, öğrenirken eğlendiler. Konferansın ilk gününün kapanışı ise

Validebağ’da oldu. Koruda, gruplara ayrılan katılımcılar güzel bir cuma gününü doğada yürüyüş ve kuş gözlemi ile geçirmenin keyfini yaşadılar.

KUŞ DİNLETİSİ

İkinci günün dikkat çekici etkinliği ise “Bu Sesi Tanıyor musun?” başlığında gizliydi. “Kuş Seslerinden Müziğe” temasını taşıyan sunumda Kuş Kolektifi müzik grubundan Yaz Güvendi, Akın Orbay, Ünal Sevin ve Seda Elhan, grubu tanıttı. Ardından mini bir canlı dinletisi sunuldu. Kuş sesleriyle şenlenen konferans ortamında, sıradaki sunumla kuş meselesinin ciddi ve üzücü gerçekleriyle yüzleşme yaşandı. “Leylekler İçin Harekete Geçmek” kampanyasını anlatan Erdem Kuruca, İstanbul’dan geçerken demiryolu hatları ve elektrik direkleri nedeniyle hayatını kaybeden yüzlerce leyleği anlatırken gözyaşlarını tutamadı.

“EN BÜYÜK TEHLİKE ELEKTRİK DİREKLERİ”

Doğa Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Dicle Tuba Kılıç şunları söyledi: “Bugünlerde göçmen kuşların Türkiye’den geçen yolculuğuna sevinerek şahitlik etmek de, bir yandan da ne yazık ki göç, aynı zamanda ölüm anlamına geliyor. Göçmen kuşlar için en ciddi tehditlerin başında elektrik direkleri geliyor. Aslında bu konuda ciddi ve yoğun bir izolasyon çalışması var ama kamuyu da özel sektörde de ikna etmek zor bir süreç. Biz 10 yıldır bunun için uğraşıyoruz. İlk Mersin’de o direnişi kırdık ve oradan başladık. Ardından diğer şehirler, bölgeler geliyor. Şimdi aynı tren hatları üzerinden kamuda deniyoruz. Hep birlikte sesimizi ne kadar çok duyurursak o kadar çözüme yaklaşıyoruz.

Öte yandan evet direkleri izole edelim ama neden bu kuşlar gidip de bir ormanlık alana, bir koruluğa konamıyorlar diye de sormak gerek. Çünkü göçmen kuşların için habitatları kayboluyor. Kuşların hayatını bilmek, görmek, bizim hayatımızın bir parçası olmaları bizlere heyecan, mutluluk getirdiği kadar, onların yaşam haklarını savunmak için bize sorumluluk da yüklüyor.”

ADEM AMCA YAREN’İ ANLATTI

Ardından konferansın en popüler konukları sahnede idi; Adem Amca ve Alper Tüydüş. Doğa fotoğrafçısı Tüydüş, Bursa’da her yıl balıkçı Adem Yılmaz’ın kayığına konarak ikonikleşen dostluğuyla bilinen Yaren leyleğinin hikayesini aktardı. Karacabey ilçesi Uluabat Gölü’nün kıyısında başlayıp, ünü Türkiye’yi bile aşan bu hikayenin kamuoyunda bilinmesine vesile olan Tüydüş, Yaren isminin nasıl bulunduğundan, köyde giderek azalan leylek yuvası sayısına pek çok konudan bahsetti. Tüydüş, “Ülkenin her yerinde başka başka Yaren’ler var artık. Türkiye’de leyleğin bir diğer ismi Yaren oldu. Mutluyuz, gururluyuz.” yorumunu yaptı. Söyleşinin soru cevap kısmında ise, konuşmasında kuşları merak ettiğini söyleyen küçük kuşsever Maya, Adem amcaya Yaren’le ilk tanışmasını sordu. Adem Yılmaz da “2011 senesinin Mart’ında bir gün, balık tutarken sandalma kondu. Aç olduğunu anladım, tuttuğum balıklardan ikram ettim. Her sabah balığa çıkarım zaten, ertesi gün de aynıysa oldu. Her sabah derken birbirimizi alıştık...” cevabını verdi.

SALONDAN SAHAYA

2 gün boyunca alanında uzman, sahada da tecrübesi olan pek çok kişinin sunumları yaptığı konferansın son günü ise tamamen sahada geçti. Çamlıca Tepesi’ndeki kuş gözlemiyle 3 günlük kuş buluşması sona ermiş oldu.

● Erhan DEMİRTAŞ

Meteoroloji Genel Müdürlüğü (MGM), farklı uluslararası kuruluşların ölçüm verilerini de içeren 2016-2025 dönemi küresel ve ulusal sıcaklık ile kuraklık analiz raporunu yayımladı. Rapora göre 2016-2025 dönemi, küresel ölçekte kayıtlardaki en sıcak 10 yıllık dönem oldu. Dünya Meteoroloji Örgütü (WMO) değerlendirmelerine göre 2015-2025 arasındaki 11 yılın tamamı, kayıtlardaki en sıcak 11 yıl olarak sıralandı. Küresel ortalama sıcaklığın 15,1 dereceye ulaştığı 2024, dünya genelinde kaydedilen en sıcak yıl oldu. Türkiye’de ise 2024, 15,6 derecelik ortalama sıcaklıkla ulusal sıcaklık rekorunu kırdı. 2025’te Türkiye’nin yıllık yağış miktarı 414,9 milimetrede kaldı; bu değer, 1991-2020 döneminin 573,4 milimetrelilik ortalamasının yüzde 27,6 altında gerçekleşti. MGM’nin analizinde 2025, Türkiye’nin 1964’ten bu yana en kurak yılı olarak değerlendirildi.

Sıcaklık artışları ve yağış rejimindeki değişimin su kaynakları üzerindeki etkilerini, kuraklığın Türkiye’deki sonuçlarını ve İstanbul’un gelecekte karşılaşılabileceği riskleri Prof. Dr. Doğanay Tolunay ile konuştuk. İstanbul’un nüfusu ve su tüketimindeki artışa dikkat çeken Tolunay, kentin su sorununun yalnızca yeni kaynaklardan su getirilerek çözülemeyeceğini belirtti.

KURAKLIK SU DÖNGÜSÜNÜ ETKİLİYOR

Türkiye’nin son 55 yıllık yağış verilerini değerlendiren Tolunay, 2020’den sonra 2023 yılı dışında meteorolojik kuraklık yaşandığını belirtti. Tek bir yılın verisinin iklim değişikliğini ortaya koymak için yeterli olmadığını, uzun süreli kuraklıkların ise bu açıdan önemli bir gösterge olduğunu ifade etti. Sıcaklık artışının su döngüsüne etkisine de değinen Tolunay, Türkiye’de ortalama sıcaklıkların 1971-2000 dönemine göre yaklaşık 1,7 derece yükseldiğini aktardı. Buharlaşan suyun her zaman aynı bölgeye yağış olarak dönmediğini belirten Tolunay, bu durumun bazı bölgelerde kuraklığa, bazılarında ise şiddetli yağışlara yol açabildiğini söyledi. Tolunay, kuraklığın tarımsal üretim üzerindeki etkilerine de dikkat çekti. Sulama ihtiyacının artmasının su kaynakları üzerindeki baskıyı artırdığını belirten Tolunay, tarımsal kuraklığın ürün fiyatlarını yükseltebildiğini, gıda güvenliğini riske attığını ve çiftçilerin gelirlerini azalttığını vurguladı.

“İSTANBUL’UN SU TÜKETİMİ BÜYÜDÜ”

2025’te İstanbul’un yanı sıra Ankara, İzmir, Bursa ve Çanakkale’de de su sorunları yaşandığını hatırlatan Tolunay, İstanbul’da 2026 yılının yağışlı geçmesine rağmen ekim ayı başında baraj doluluk oranlarının yüzde 40’ın altında seyrettiğini belirtti. Tolunay,

Meteoroloji Genel Müdürlüğü’nün raporuna göre Türkiye, 2025’te 1964’ten bu yana en kurak yılını yaşadı. Prof. Dr. Doğanay Tolunay, sıcaklık artışı ve kuraklığın su kaynakları üzerindeki etkilerine dikkat çekerken İstanbul’da nüfus ve tüketim artışının su güvenliğini tehdit ettiğini belirtti

2026 yılı özelinde kentte su kıtlığı yaşanması tehlikesi görmediğini, ancak gelecek yıllar için planlama yapılması gerektiğini söyledi. İstanbul’un su güvenliği açısından en önemli sorunlardan biri, nüfus artışıyla birlikte su tüketiminin de hızla yükselmesi. Tolunay’ın aktardığı verilere göre 2000 yılında 11 milyon olan İstanbul nüfusu, 25 yılda yüzde 50 artarak 16 milyonu geçti.

Aynı dönemde kentin yıllık su tüketimi yaklaşık 600 milyon metreküpten 1,2 milyar metreküpe yaklaştı.

Nüfus ve su tüketimindeki artışa dikkat çeken Tolunay, deprem riskiyle karşı karşıya olan İstanbul’da nüfusun büyümeye devam etmesini eleştirerek su değerlendirmelerde bulundu: “İstanbul’un nüfusu ve su tüketimi üzerinden sürekli verdiğim bir örnek var. 1999 yılındaki Marmara depremi sonrasında 2000 yılında İstanbul’un nüfusu 11 milyon ve yıllık su tüketimi 600 milyon metreküp kadar. Her an olabileceği değerlendirilen bir depreme rağmen aradan geçen 25 yılda resmi verilere göre İstanbul’un nüfusu yüzde 50 artarak 16 milyonu geçti. Buna karşılık su tüketimi yüzde 100 artarak 1,2 milyar metreküpe dayandı.

Deprem beklenen bir kentte nüfusun artışı bir türlü anlamlandıramıyorum.”

Tolunay’a göre büyük doğal akarsulara sahip olmayan ve tarih boyunca su ihtiyacını sarnıçlar, kemerler ve su transferi sistemleriyle karşılayan kentte nüfus artışının sürmesi, mevcut kaynaklar üzerindeki baskıyı daha da artıracak. Sazlıdere Barajı çevresindeki imar kararını da bu açıdan değerlendiren Tolunay, su kaynaklarının kent planlamasında yeterince dikkate alınmadığını belirtti: “Binlerce yıldır su sorunu olan, doğal olarak büyük akarsuların bulunmadığı, sarnıçlar ve kemerlerle Bizans ve Osmanlı döneminde su transferi yapılan bir kentte halen nüfusun artması, su sorununa çözümlerin hep suyu alacak akarsular üzerinden aranmasını ilginç buluyorum. Yine yaklaşık 400 bin kişinin bir yıllık su ihtiyacını karşılayan Sazlıdere barajının çevresinin imara açılması ise İstanbul’un planlanmasında suyun dikkate alınmadığının bir göstergesi.”

“TAŞIMA SUYLA SORUN ÇÖZÜLEMEZ”

İstanbul’un nüfusunun 26-27 milyona ulaşması durumunda, yeni su aktarım yatırımlarının da kentin ihtiyacını karşılamakta yetersiz kalabileceğini belirten Tolunay, Melen Barajı’nın tamamlanmasının tek başına kalıcı bir çözüm sağlamayacağını düşünüyor. İstanbul’da 40 yıldır yaşadığını ve su sorununun her iki üç yılda bir yeniden gündeme geldiğini söyleyen Tolunay, bugüne kadar yapılan yatırımların sorunu ortadan kaldırmak yerine ertelediğini söyledi: “İklim değişikliği olmadan dahi İstanbul’un nüfusunun 26-27 milyona ulaşması durumunda inşası bir türlü tamamlanamayan Melen Barajı dahi yapılsa İstanbul’un su sorununu her kurak geçen yıl tartışmaya devam edecekmiş gibi görünüyor. Çeşitli önlemler alındı. Kayıp su miktarı azaltıldı. Melen gibi akarsulardan su transferi için yatırımlar yapıldı. Ama taşıma suyla İstanbul’un su sorunun çözülmemeyeceğini, sorunun öteleneceğini düşünüyorum.”

Tolunay, İstanbul’un büyümesinin yalnızca su kaynakları üzerindeki baskıyı artırmadığını, kentin deprem, sıcak hava dalgaları ve seller karşısındaki kırılganlığını da derinleştirdiğini belirtti. Kentin geleceğine ilişkin kararların su kaynaklarıyla birlikte iklim değişikliğinin farklı sonuçları gözetilerek alınması gerektiğini vurguladı.

“HER ZAMAN GÜNDEMDE OLMALI”

İstanbul’da su yönetiminin bir diğer başlığı kayıp-kaçakla mücadele. Tolunay, yürütülen çalışmalarla kayıp-kaçak oranının yüzde 20’nin altına indirildiğini ancak yıllık kayıp miktarının 200 milyon metreküpü aştığını söyledi. Bu miktarın Ömerli Barajı’nın tam dolu kapasitesine eşit olduğunu belirten Tolunay, su tasarrufunun yalnızca kuraklık yaşandığında gündeme gelmesinin doğru olmadığını vurguladı. “Özellikle büyük kentlerimizde suyu verimli kullanılması ve tasarruf edilmesini her zaman gündemde tutmalıyız.” diyen Tolunay’a göre kentlerin mevcut su miktarına göre planlanması, su kayıplarının azaltılması ve tasarrufun kalıcı bir alışkanlığa dönüşmesi gerekiyor.

İstanbul’da rekor yağış: Metrekareye 277 kilogram düştü

İstanbul’da 14 Ekim’de etkili olan sağanak yağış nedeniyle kent genelinde su baskınları ve taşkınlar yaşandı. Beykoz’da metrekareye 277,1 kg kilogram yağış düşerken İBB ekipleri 9 bin 755 ihbara müdahale etti. Kadıköy Belediyesi ekipleri de taşkın ve sel riskine karşı sahadaydı

İstanbul’da 14 Ekim Çarşamba günü etkili olan sağanak yağış, kentin birçok noktasında günlük yaşamı etkiledi. Aralıksız süren kuvvetli sağanaklar nedeniyle Boğaz çevresi ile Avrupa Yakası’nın kuzey ve orta kesimlerindeki ilçelerde (Beykoz, Sarıyer, Eyüpsultan, Arnavutköy, Şişli, Başakşehir, Büyükçekmece, Kağıthane) metrekareye toplam 130 ila 277 kg yağış ölçüldü. İBB’nin açıklamasına göre bu değer, 1942’ten bu yana istasyonlarca kaydedilen en yüksek yağış miktarı olarak kayıtlara geçti. Bu sistemle birlikte kentte kısa sürede kaydedilen yağış miktarı, ekim ayı uzun yıllar ortalama yağış toplamının 4 katına ulaştı.

3 KİŞİ HAYATINI KAYBETTİ

Yağışın etkisiyle kent genelinde su baskınları yaşanırken bazı araçlar su altında kaldı, yollar ve alt geçitlerde su birikintileri oluştu. Sarıyer’de bir alışveriş merkezinin otoparkını su bastı; Esenler ve Sarıyer’de araçların büyük bölümü suya gömüldü. Kağıthane Deresi’nde de taşkın meydana geldi. Fatih’in Balat Mahallesi’nde ise 14 yaşındaki bir çocuk, su birikintisine bastığı sırada elektrik akımına kapılarak yaşamını yitirdi. Ayazağa’da meydana gelen selde de yere düşen 34 yaşındaki vatandaş

boğularak hayatını kaybetti. 15 Ekim Perşembe sabahı ise Kağıthane’de dere kenarındaki köprüünün ayağına takılmış erkek cesedi bulundu. 40’lı yaşlarda olduğu öğrenilen kişinin, Sarıyer’de sel sularına kapılarak sürüklendiği belirtildi. İstanbul Valiliği, kayıp 4 kişinin de arandığını açıkladı.

9 BİN 755 İHBAR ULAŞTI

15 Ekim Perşembe günü itibarıyla su birikintisi, rögar taşması, yol çökmesi, mahsur kalma ve ağaç devrilmesi gibi konularda toplam 9 bin 755 ihbar alındı. İBB’nin açıklamasına göre ekipler, kent genelinde 8 bin 564 personel ile 2 bin 325 araç ve iş

makinesiyle su baskınları, rögar taşmaları, yol çökmeleri, dere taşmaları ve ağaç devrilmelerine yönelik müdahalelerde bulundu. Yağıştan etkilenen yol ve alt geçitlerde trafik tedbirleri alınırken su tahliyesi, temizlik ve yol açma çalışmaları yürütüldü. İstanbul Valiliği de yağışın etkili olduğu saatlerde AFAD İstanbul Bölge Müdürlüğü’nde kriz masası oluşturdu.

İBB, yağış nedeniyle dışarıda kalan yurttaşların güvenli alanlarda dinlenebilmesi ve temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi amacıyla sosyal tesislerini sabaha kadar açık tuttu.

İBB, yağış nedeniyle ulaşımdaya yaşanabilecek aksaklıklara karşı raylı sistemlerde sefer saatlerini uzattı.

KADIKÖY BELEDİYESİ EKİPLERİ SAHADA

Kadıköy’de taşkın ve sel riskine karşı çalışmalar yürüten belediye ekipleri, şiddetli yağış boyunca sahada görev yaptı. Belediye 208 ihbar iletilirken ilçede küçük çaplı yol çökmeleri ve taşkınlar yaşandı. Belediye ekipleri yağış boyunca sahada çalışmaya yürüttü. Ekiplerle birlikte sahada olan Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağ, taşkın ve sel riskine karşı yürütülen çalışmalarını takip ederek belediye ekiplerinin çalışmalarının aralıksız sürdüğünü belirtti.

Torun bekleyenler bilgilerini güncelliyor

● Hülya ARSLAN

Torun sahibi olmak, ailede yeni bir dönemin başlaması anlamına geliyor. Yıllar önce çocuk büyüttmüş büyükanne ve büyükbabalar, bu kez torunlarını kucaklarına almaya hazırlanırken değişen bakım yöntemlerini ve güncel sağlık bilgilerini de öğreniyor. Kadıköy Belediyesi'nin 2006 yılından bu yana sürdürdüğü ve tescil ettirdiği "Torunumu Beklerken" projesi, aile büyüklerini bu süreçte hazırlıyor. Eğitimlerde bebek bakımı, ilk yardım, acil durumlarda yapılması gerekenler ve çocuk beslenmesi gibi sağlık konularının yanı sıra çocuğun sosyal gelişimi ve yeni ebeveynlerle büyük ebeveynler arasındaki iletişim de ele alınıyor. Üniversitelerin eğitim fakültelerinin okul öncesi eğitim bölümlerindeki akademisyenlerin katıldığı proje, aile büyüklerinin deneyimlerini güncel bilgilerle buluşturuyor.

İKİ GÜNLÜK EĞİTİM PROGRAMI

"Torunumu Beklerken" programı, 10-11 Kasım 2026 tarihlerinde Kadıköy Belediyesi Halis Kurtça Çocuk Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilecek. Her iki gün sabah egzersizle başlayacak programın ilk gününde, Kadıköy Belediyesi Dr. Rana Beşe Sağlık Polikliniği'nden Çocuk Doktoru Dr. Demet Özkan, çocuk sağlığı ve gelişimi, Psikiyatrist Uzm. Dr. Osman Ağa Önal ise psikiyatri ve ruh sağlığı üzerine eğitim verecek.

Programın ikinci gününde Yeditepe Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi bölümünden Öğretim Görevlisi Dr. Öğr. Üyesi Çağla Bal, okul öncesi eğitim ve çocuk gelişimi konusunda katılımcılarla buluşacak. Lions Kulübü işbirliğiyle Fit Mozaik Pasta Atölyesi'nin de düzenleneceği program, katılım belgesi töreniyle sona erecek.

"BİLGİLERİ SENTEZLİYORUZ"

Torun bekleyen aile büyükleri, eğitimlerde hem geçmiş deneyimlerini gözden geçiriyor hem de bebek bakımına ilişkin yeni bilgiler ediniyor. İkinci torununu bekleyen Ay-

sel Yıldırım, eğitime katılmaktan memnun olduğunu belirterek, "Diğer torunumuz için de yazıldık ama katılamamıştık, bunda kısmet oldu. Eski tecrübelerimizi hatırlamak anlamında güzel oluyor. Kızım özellikle katılmamı istedi. Bilgilerinizi tazelemiş ve yenilemiş olursunuz dedi. O nedenle katıldık ve çok da memnunuz. Çocuk doktorumuz dün güzel bilgiler verdi. Şu anda psikiyatristimizden bilgi alıyoruz. Eğitimden memnunuz." dedi. Eğitimlerin geçmişten gelen deneyimlerle güncel bilgileri bir arada

BAŞVURU İÇİN

Programa katılmak isteyenler, Kadıköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü'ne 0216 542 50 00 numaralı telefondan 1199 dahili hattı aracılığıyla ya da Dr. Rana Beşe Sağlık Polikliniği'nin 0216 418 88 30 ve 0216 348 40 27 numaralı telefonlarından ulaşabilir.

Aysel Yıldırım

Cemil Yıldırım

Nesrin Tekin

Nurten Çıkoğlu

Türkiye'nin yaşlı nüfusu 9,6 milyona ulaştı

● Erhan DEMİRTAŞ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2025 yılı verileri kullanılarak hazırlanan "İstatistiklerle Yaşlılar, 2026" çalışmasını yayınladı. Veriler, Türkiye nüfusunun giderek yaşlandığını ortaya koyarken yaşlıların hane yapısı, çalışma hayatı, yoksulluk riski ve internet kullanımı gibi alanlardaki durumunu da gözler önüne seriyor. TÜİK verilerine göre Türkiye'de 65 yaş ve üzerindeki nüfus 9 milyon 583 bin 59 kişiye ulaştı. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise yüzde 11,1 olarak hesaplandı.

ÜÇTE İKİSİ 65-74 YAŞ GRUBUNDA

Yaşlı nüfusun yaş gruplarına göre dağılımında 65-74 yaş grubunun ağırlığı dikkat çekti. 65-74 yaş grubundaki kişiler, toplam yaşlı nüfusun yüzde 62,9'unu oluşturdu. 75-84 yaş grubunun oranı yüzde 29,3, 85 ve daha yukarı yaştakilerin oranı ise yüzde 7,8 oldu. TÜİK'in nüfus projeksiyonları, Türkiye'de yaşlanmanın önümüzdeki yıllarda hızlanacağını gösteriyor. Yaşlı nüfusun toplam

TÜİK verilerine göre Türkiye'de yaşlı nüfus 9 milyon 583 bin 59 kişiye ulaştı. Toplam nüfusun yüzde 11,1'ini oluşturan 65 yaş ve üzerindeki nüfusun 2100'de toplam nüfusun yüzde 33,6'sına ulaşması bekleniyor

nüfus içindeki oranının 2030'da yüzde 13,5, 2040'ta yüzde 17,9, 2060'ta yüzde 27,0, 2080'de yüzde 33,4 ve 2100'de yüzde 33,6 olması öngörüldü. Buna göre yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki payının gelecek yıllarda önemli ölçüde artması bekleniyor.

kadınlar, yüzde 26,5'ini erkekler oluşturuyor.

YAŞLI NÜFUSUN EĞİTİM DÜZEYİ

2025 yılı Ulusal Eğitim İstatistikleri'ne göre yaşlı nüfus içinde ilköğretim mezunlarının oranı yüzde 46,6 ile ilk sırada yer aldı. Yaşlı nüfusun yüzde 11,1'i ortaokul veya dengi okul/ilköğretim, yüzde 11,2'si lise veya dengi okul, yüzde 9,2'si ise yükseköğretim mezunu.

İŞGÜCÜNE KATILIM YÜZDE 12,9

Yaşlı nüfusun çalışma hayatındaki durumuna bakıldığında, 65 yaş ve üzerindeki nüfusun işgücüne katılma oranı yüzde 12,9 oldu. Bu oran erkeklerde yüzde 21,2, kadınlarda ise yüzde 6,2 olarak gerçekleşti. İstihdam edilen yaşlı nüfusun sektörel dağılımında ise tarım yüzde 55,3 ile açık ara ilk sırada yer aldı. Tarım sektörünü yüzde 33,5 ile hizmet, yüzde 8,1 ile sanayi ve yüzde 3,1 ile inşaat izledi.

YÜZDE 22,8'İ RİSK ALTINDA

Yaşlı nüfus açısından dikkat çeken bir diğer gösterge yoksulluk ve sosyal dışlanma riski oldu. 2025 verilerine göre 65 yaş ve üzerindeki bireylerin yüzde 22,8'i yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında bulunuyor. Bu oran kadınlarda yüzde 23,6, erkeklerde ise yüzde 21,8 olarak kaydedildi. Veriler, yaşlı kadınların bu riskle karşılaşma oranının yaşlı erkeklerden daha yüksek olduğunu gösteriyor. TÜİK'in Yaşam Memnuniyeti Araştırması da yaşlı nüfusun genel mutluluk düzeyine ilişkin veriler içeriyor. 65 yaş ve üzerindeki bireylerin yüzde 54,3'ü kendisini mutlu, yüzde 31,9'u orta düzeyde mutlu, yüzde 13,8'i ise mutsuz olarak tanımladı.

BEŞ YILDA YAKLAŞIK İKİ KATINA ÇIKTI

Yaşlı nüfusun dijital teknolojilerle ilişkisi de 2020-2025 döneminde önemli ölçüde değişti. 65-74

yaş grubunda internet kullananların oranı 2020'de yüzde 27,1 iken 2025'te yüzde 53,2'ye yükseldi. Böylece söz konusu yaş grubunda internet kullanım oranı beş yılda yaklaşık iki katına çıktı. 2025 yılında yaşlı nüfusun internet kullanım oranı cinsiyete göre incelendiğinde, erkeklerde yüzde 61,3, kadınlarda ise yüzde 46,1 olarak gerçekleşti.

NÜFUSUN ÜÇTE BİRİ YAŞLI OLACAK

Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki payının 2030'da yüzde 13,5'ten 2040'ta yüzde 17,9'a, 2060'ta yüzde 27'ye, 2080'de ise yüzde 33,4'e yükselmesi bekleniyor. Projeksiyonun son yılı olan 2100'de yaşlı nüfusun

toplam nüfus içindeki payının yüzde 33,6'ya ulaşacağı öngörüldü. Bu tahmin gerçekleşirse, 2100 yılında Türkiye'de yaklaşık her üç kişiden biri 65 yaş ve üzerinde olacak. Türkiye'nin nüfus yapısındaki bu dönüşüm; sağlık, sosyal güvenlik, istihdam, barınma, ulaşım, bakım hizmetleri ve kent planlaması gibi alanlarda yaşlı nüfusun ihtiyaçlarını daha belirleyici hale geleceğine işaret ediyor.

SİZE YEŞİLLİKLER ARASINDA EŞSİZ DENİZ MANZARASIYLA İKİNCİ BİR HAYAT VADEDİYORUZ.

Huzurevimiz uzman ekibi ile aile büyükleriniz için hak ettikleri özel ilgi ve yaşam standartlarında bir ortam sunmaktadır.

Verilen hizmetler:

- 24 Saat Doktor Hizmeti
- 24 Saat Hemşire Hizmeti
- Fizik Tedavi Merkezi
- Diyaliz Hizmeti
- Laboratuvar Hizmeti
- Vakum Yardımlı Yara Tedavisi Hizmeti
- Konaklama Hizmeti
- Temizlik Hizmeti
- Yemekhane Hizmeti
- Medikal El Ayak Ve Tırnak Bakımı
- Sosyal Etkinlik Ve Faaliyetler

Hizmet Grubu:

- Alzheimer
- Demans
- Geriatri
- Palyatif (Yatağa Bağımlı)
- Parkinson
- ALS
- NG (Nazogastrik Sonda) İle Beslenme
- PEG (Perkütan Endoskopik Gastrostomi) Bakımı

SEÇKİN YAŞLI BAKIM VE HUZUR EVİ

Altintepe Mah. Galipbey Cd. Cephanelik Yolu Sk. No: 5 Maltepe
Tel: 0552 388 60 10 - (0216) 388 60 10 / Web: seckinhuzurevi.com.tr

GazeteKadıköy

Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylüler adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı

Mesut KÖSEDAĞI

Yayın Kurulu

Ayten Genç, Erhan DEMİRTAŞ, Gökçe UYGUN

Genel Yayın Yönetmeni

Leyla ALP

Yazı İşleri Müdürü

Semra ÇELEBİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gülbüz ENGİN

Sayfa Tasarımı

Rıza BÜLBÜL, Sinem HAMARAT

Haber Merkezi

Gökçe UYGUN, Hülya ARSLAN, Erhan DEMİRTAŞ, Seyhan KALKAN VAYIÇ

Reklam Servisi

Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: 0 (216) 345 82 02

Adres: 19 Mayıs Mahallesi, Sultan Sokak No:28 Kat: 2
Mühürdar Fıstık Bey Konakı
Kadıköy / İSTANBUL
Tel: 0 (216) 348 70 60
İlan/Reklam: 0 (216) 345 82 02
www.gazetekadikoy.com.tr
www.instagram.com/gazetekadikoy
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu (0532) 727 0107

Baskı: Turkuvaaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş. 5 Levent Mahallesi Maresal Fevzi Çakmak Caddesi B Blok No:29/1/1 34060 Etiler / İSTANBUL
Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

Her şeyin mübah olduğu bir boşanma davası: War...

UĞUR
VARDAN

Teknoloji devi bir şirketin sahibi Morgan Henderson... İtibarlı, başarılı, zirvede... Eşi Carla Duval ise eski görkemli günlerinin uzağında gezinmeye başlamış bir yıldız oyuncu. Lakin aralarındaki ilişki gide-rek açılmış ve her ikisi de evliliklerinin son aşamalarına geldiklerinin farkında. Henderson, ödül aldığı bir gecenin sonunda oteline yollanırken daha önce törende de gördüğü genç bir kadınla ansasörde bir kez daha karşılaşiyor. Ve bu kısa süreli elektriklenme bir gecelik ilişkinin kapısını aralıyor. Beraber oluyorklar ve ilginçtir sabaha doğru Morgan uyurken birlikte olduğu Flora Munroe'nun bir selfie çektiğini görüyoruz. Ve ardından da fotoğrafı 'işlem tamam' mesajı eşliğinde birine gönderdiğine tanık oluyoruz.

Carla uzun süredir kocasının kendisini defalarca aldatmış görünüşünde ve nihayetinde bu işi kanıtlamak adına kısa bir süre

set arkadaşlığı yaptığı Munroe'yu kiralamıştır. Plan başta işe yaramış gibi görünüyordu ama Carla son filminin gala gecesine sırf görüntüyü kurtarmak adına eşiyile birlikte giderken hayranı 'kisvesine bürünmüş' bir kişi tarafından eline boşanma belgeleri tutuşturuluyor. Sonrası ise tam bir kaos, güç gösterisi ve meydan savaşı-na dönüşüyor.

Birçok dizinin ('Lupin' ve 'Hijack' gibi)

yaratıcısı olarak bilinen George Kay'ın imzasını taşıyan 'War' işte böyle bir öyküyü sahip. Bu yeni seri aralarında uzun süredir soğuk rüzgârlar esen iki ana karakter üzerinden bir boşanma davasına ve hukuksal süreç odaklanıyor. Morgan'ın temsilcisi köklü bir firma olan Cathcarts & Sons'tır, Carla ise evli bir çiftin firması olan Taylor & Byrne'yi bu iş için tutmuş-tur. Bu şirketin başındaki Nicholas Tay-

lor ve Serena Byrne, aslında Cathcarts & Sons'ın eski çalışanlarıdır ve dolayısıyla karşılarında eski patronları Beatrice Ubosi ve St. John Smallwood vardır.

'War', İngiliz tarihinin en büyük boşanma davası' olarak öne çıkarılan bir vakada aslında Morgan ve Carla'nın mücadelelerinden ziyade iki hukuk bürosunun stratejik hamlelerine ve savaşına yönelik bir iskelete sahip. Birbirlerini tanıyan meslektaşlar arasındaki bu 'derbi' görüşte yasal bir zeminde ilerlerken arka planda ne türden etik dışı tavrılar içerdiğini, kazanmak için her yolun mübah olduğu Makyavelist bir çerçeveyi de ekrana taşıyor. Bu aşamada öykü çok önemli bir ara karakteri sahaya sürüyor. O da New York'ta tutunamamış ve Londra'ya yeni bir yol haritası ve başarı rotası çizmek için dönmüş avukat Johnny Warren oluyor. Bu hırslı genç, iş bulana kadar garsonluk yapıyor, adeta kız arkadaşı için bir yüke dönüşüyor ve hem mesleğine icra etmek hem de bir an önce sınıf atlamak için büyük bir çaba gösteriyor. Önce Cathcart'a başvurduğunu ve işe kabul edilmediğini görüyoruz, sonra Taylor & Byrne cephesiyle görüşüyor ve çok geçmeden takımındaki yerini alıyor. Lakin zamanla Cathcarts & Sons adına çalışan bir 'köstebek' olduğunu fark ediyoruz.

Jonathan Warren, bu kurgusal anlamda başarıyla halledilmiş ve aksiyonu yüksek sahnelerle seyirci karşısına çıkmış diziyi öykü bazında da hareketlendiren, adrenalin yükselten bir profil olarak dikkat çekiyor.

Oyunculuklara göz atarsak; Morgan Henderson'da usta İngiliz aktör Dominic West, yaşlı kurt patron rolünün üstesinden kolaylıkla geliyor. Keza Carla Duval'de de Sienna Miller, biraz da kendi kariyer yolculuğunu hatırlatan yıldız oyuncu karakterine hayat veriyor. Ara not: Sadece mesleki benzetmeyi kast ettim, tabii ki kendisinin bu türden bir boşanma vakası yok! Kötücül, sinsi ve sürekli iğneleyici ifadeleriyle öne çıkan John Smallwood'da Pip Torrens ve benzer şekilde şeytansılığı genç hukukçu kuşağında temsil eden Johnny Warren'da Archie Renaux ben-c dizinin en iyileri görünümünde. Serena Byrne'yi Phoebe Fox'un, Nicholas Taylor James McArdle'in, Flora Munroe'yu Rose Williams'in, Beatrice Ubosi'yi de Nina Sossanya'nın canlandırdığı belirteyim.

Sonuç olarak 'War' matematiği iyi kurulmuş, iki taraf arasındaki hukuk mücadelesi iyi hesaplanmış, sürükleyici bir evlilik draması. Arada öyküye yansıyan İngiliz esprileri de cabası. İzlemek isteyenler için de adresi verelim: TOD.

Gazhane Çevre Gönüllüleri 30. yaşında!

● Simge KANSU

Hasanpaşa Gazhanesi'nin yıkılmasını önlemek için mahalle sakinlerinin başlattığı mücadele, bugün kentin önemli kamusal kültür alanlarından biri olan Müze Gazhane'nin hayata geçirilmesini sağladı. Bu mücadelenin öncüsü Gazhane Çevre Gönüllüleri, kuruluşunun 30. yılını 10 Ekim Cumartesi günü Müze Gazhane'de bir dizi etkinlikle kutladı. Saat 12.00 ile 20.30 arasında gerçekleşen programda atölyeler, paneller ve müzik etkinlikleri düzenlendi. Mahalle sakinlerini, gönüllüleri ve mücadeleye destek verenleri bir araya getiren kutlamada, Gazhane'nin korunmasından kültür merkezine dönüşümüne uzanan 30 yıllık süreç hatırlandı.

30 YILLIK MÜCADELEYE TANIKLIK

Etkinlik, Metin Yavuz'un yürütücülüğünde B1 Binası'nda gerçekleştirilen "Kralların Sazı: Trompetle İlk Nefes" atölyesiyle başladı. Ardından İyi Sosyal Kooperatif yürütücülüğünde yetişkinlere yönelik "Ezber Bozumu Atölyesi" düzenlendi. Program kapsamında rehber Yüksel Demirtaş eşliğinde gerçekleştirilen "Arşınlama" etkinliğinde ise katılımcılar Müze Gazhane'yi gezerek alanı yakından tanıma fırsatı buldu. "Karşılaşma – Mücadele Tarihi – Tanıklıklar" başlıklı bölümde, Gazhane Çevre Gönüllüleri'nin kuruluşundan bugüne uzanan mücadele tarihi anlatıldı. Sürecin farklı dönemlerine tanıklık edenlerin anlatımlarıyla, Hasanpaşa Gazhanesi'nin korunması ve yeniden işlevlendirilmesi için verilen emekler hatırlandı. "30 Yıl Öncesinden Bugüne Bakışlar" panelinde ise Gazhane'nin geçmişten günümüze geçirdiği dönüşüm ve ortak mücadele deneyimi ele alındı. Gün boyunca devam eden etkinlikler, Kıvılcım Karahan'ın konseriyle sona erdi.

"HAYATA KAZANDIRMAK İSTEDİK"

Gazhane Çevre Gönüllüleri'nin kuruluşundan bu yana içinde yer alan Kadıköy Belediyesi Şehir Plancısı Nilgün Canatar, Hasanpaşa Gazhanesi'nin bugün bir kültür merkezine dönüşmesinin uzun yıllara yayılan ortak bir mücadelenin sonucu olduğunu söyledi. Canatar, "30 yıldır, en başından beri bu mücadelenin içindeyim. 1993 yılında burası, havagazı üretiminin durdurulmasının ardından atıl hale geldi. Yıkım ve söküm işlemleri başladığında, bunları durdurmak için bir grup mahalle sakini olarak mücadele etmeye başladık. Daha sonra, Kadıköy Belediyesinin emekli başkan yardımcısı merhum Levent Ersun'un girişimleriyle burası koruma altına alındı. Ancak alan hâlâ atıl durumdaydı ve hiçbir çalışma yapılmıyordu. Biz de burayı yeni-

Gazhane Çevre Gönüllüleri, kuruluşunun 30. yılını Müze Gazhane'de düzenlenen etkinliklerle kutladı

den hayata kazandırmak için bir araya geldik." dedi.

Canatar, "Hasanpaşa, sosyal ve kültürel donatı alanları açısından yetersiz bir mahalleydi. Bu nedenle mahalle sakinleriyle anketler yaptık. İnsanların ne istediğini, bu alanın mahalleye neler katabileceğini birlikte düşündük. Bu süreçte örgütlenerek kendimize Gazhane Çevre Gönüllüleri adını verdik. Bir yandan çeşitli etkinlikler düzenlerken diğer yandan Koruma Kurulu, mimarlar ve yerel yönetimlerle iş birliği içinde çalışmalarımızı sürdürdük. Kadıköy Belediyesinin desteğiyle defalarca alan temizliği yaptık, ardından şenlikler düzenledik. Burası henüz açılmadan bile fiilen bir kültür merkezi gibi yaşasın, insanlar bu alanı sahiplensin istiyorduk. Projenin İstanbul Teknik Üniversitesi ekibine verilmesi için Büyükşehir Belediyesiyle görüşmeler gerçekleştirdik. Proje ilerlerken biz de düzenlediğimiz şenlikler ve etkinliklerle konuyu sürekli gündemde tuttuk. 2014 yılından itibaren proje hayata geçmeye başladı. 2019 yılında ise yeni İBB yönetimiyle yeniden temasa geçtik ve birlikte çalışmaya devam ettik." ifadelerini kullandı.

"KAZANILMIŞ BİR MÜCADELE"

Kazanılmış mücadelenin gururunu yaşadık-

larını aktaran Canatar, "Bugün burada 30. yılımızı kutluyoruz ve bununla gerçekten büyük gurur duyuyoruz. Türkiye'de bu kadar uzun soluklu, örgütlü ve başarıya ulaşmış mücadele örneği çok fazla yok. Ne yazık ki pek çok mücadele kayıpla sonuçlanabiliyor. Bizimki ise kazanılmış bir mücadele. Bu da bizi çok mutlu ediyor. En başından beri hayalimiz, buranın yalnızca kültürel etkinliklerin gerçekleştirildiği değil, aynı zamanda kültürün üretildiği, herkesin ücretsiz yararlanabildiği bir merkez olmasıydı. Bunun yanında, kararların yalnızca belirli kişiler tarafından alındığı değil; bölge halkının, sanatçıların, sivil toplum kuruluşlarının ve yerel yönetimin birlikte söz sahibi olduğu bir yönetim modeli oluşturmak istedik. Hatta bu konuda 'Stratejik Yönetim Modeli' adıyla bir kitap çalışması da hazırlandı. Bugün burada bu anlayışın fiilen hayata geçtiğini görüyoruz. Pek çok etkinlik gönüllülük esasıyla gerçekleştiriliyor. Yıllar önce düşlediğimiz şeylerin birer birer gerçekleşmesi bizim için çok değerli. 30.yıl kutlamalarımızı da bütün bir yıla yaydık. Bugün ilk etkinliğimizi gerçekleştiriyoruz. Yıl ortasında bir etkinliğimiz daha olacak ve haziran ayında düzenleyeceğimiz son etkinlikle kutlamalarımızı tamamlayacağız." şeklinde konuştu.

Gazhane'de yeni bir ses

8-14 yaş arası çocukları birlikte şarkı söylemeye davet eden Gazhane Çocuk Korusu kuruluyor

İstanbul'un tarihi ve kültürel buluşma noktalarından Müze Gazhane, bu kez çocukların neşeli sesleriyle çınlamaya hazırlanıyor. Gazhane Çevre Gönüllüleri'nin öncülüğünde hayata geçirilen proje kapsamında "Gazhane Çocuk Korusu" kuruluyor.

Koro şefi Emine Çolak yönetimindeki koro; çocukları dijital ekranların gölgesinden uzaklaştırıp müziğin birleştirici ve iyileştirici gücüyle buluşturmayı hedefliyor. Koro çatısı altında bir araya gelecek çocuklar, birlikte üretmenin heyecanını yaşarken yeni dostluklar kuracak, kendilerini ifade etme imkânı bulacak ve sanatla büyümenin keyfine varacaklar.

BAŞVURULAR BAŞLADI

Müze Gazhane'de 8-14 yaş aralığındaki çocuklara yönelik düzenlenecek seçmeler, 20 ve 27 Ekim Salı günleri 17.00-20.00 saatleri arasında gerçekleştirilecek. Koroda çocuğunun yer almasını isteyen aileler 0506 580 89 27 numaralı WhatsApp hattından Metin Yavuz ile iletişime geçebilirler.

Dikiş meraklıları Barış Manço'da buluştu

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Singer dikiş makinesinin geçmişten günümüze yaşadığı değişimi göstermek için 170. yılına özel bir sergi hazırlandı. Singer'in nostalji sergisi, Kadıköy Belediyesi Barış Manço Kültür Merkezi'nde 1 Ağustos'ta açıldı. Singer markasının tarihsel hikayesinin anlatıldığı sergide, markanın yıllar içinde yaşadığı değişim gözler önüne seriliyor. 30 Ekim'de sona erecek sergi kapsamında "Kalplere İşlenen 170 yıl" çanta dikim atölyesi gerçekleşti. 9 Ekim Cuma günü düzenlenen atölye, dikiş yapmayı seven ve dikiş meraklı olanları buluşturdu. Eğitmen Aysin Ünal Günay makineler hakkında bilgi verdi, dikkat edilmesi gereken noktaları anlattı. İlk defa dikiş makinesi kullanan katılımcılar eğitmen eşliğinde azimli bir şekilde çantalarını dikmenin mutluluğunu yaşadı.

Keyifli bir atölyenin ardından eğitmen Aysin Ünal Günay ve katılımcıların görüşlerini aldık.

Kadıköy Belediyesi Barış Manço Kültür Merkezi'nde düzenlenen çanta dikim atölyesinde dikiş yapmayı sevenler bir araya geldi

Atölyeye katılanların "acaba biz yapabilir miyiz?" endişesi yaşadığını söyleyen Günay "Anlatmaya başladıktan sonra bir anda dikmeye başlıyorlar. Hepsini çok keyif alıyor ve bir özgüven geliyor. Eve makine almayı hayal edip farklı şeyler dikmek istiyorlar. O yüzden atölyeler hem öğretiyor hem de yol gösteriyor." dedi.

"MANEVİ DEĞERİ YÜKSEK"

Annesi ve arkadaşı ile birlikte atölyeye katılan üniversite öğrencisi 21 yaşındaki idil Nur Temizsoy, "İlk defa dikiş makinesini kullandım. Çok güzel bir deneyimdi, keyifliydi. Şu an evdeki makineyi nasıl toparlarım diye düşünüyorum. Kendi yaptığım çantayı takmak çok daha farklı hissettirecek. Gururla taşı-

yacağım kolumda. Manevi değeri çok yüksek." dedi.

İdil Nur'un annesi Derya Temizsoy ise şunları söyledi: "Sarıyer'den geldik. Güzel bir aktivite oldu hepimiz için. Makineleri tanıdık, birçok tekniği öğrendik. Ortam çok güzeldi. Memnun kaldık. Hocamız çok ilgiliydi. Çanta dikip hediye edebiliriz artık."

Tarabya'da oturan Melekper Cengiz de şunları söyledi: "Arkadaşım Derya'nın önerisi üzerine katıldım. İlk defa dikiş diktim. Çok beğendim. Terapi gibi geldi. Hoşuma gitti. İyi bir deneyim oldu. Hocamız ve arkadaşlarımız mükemmeldi." diye konuştu.

Kadıköy'de meme kanseri ile mücadele sürüyor

Kadıköy Belediyesi Zehra-Mustafa Yüksel Mamografi ve Kadın Sağlığı Merkezi'nde 2011 yılından bu yana 106 bin 522 mamografi çekildi. Merkezde yapılan incelemeler sonucunda biyopsi uygulanan 2 bin 732 kişiden 901'inde kötü huylu bulguya rastlandı

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Meme ve rahim ağzı kanserine karşı erken teşhis, tedavi sürecinde önemli bir rol oynuyor. Kadıköy Belediyesi, kadınların sağlık hizmetlerine erişimini kolaylaştırmak ve hastalıkların erken evrede tespit edilmesine katkı sağlamak amacıyla ücretsiz koruyucu sağlık hizmetlerini sürdürüyor. 2011 yılında hizmet vermeye başlayan Zehra-Mustafa Yüksel Mamografi ve Kadın Sağlığı Merkezi de bu çalışmaların önemli adreslerinden biri.

Kadıköy'de yaşayan ve çalışan vatandaşlara meme ile serviks (rahim ağzı) kanserinde erken teşhis ile yaşam kalitesini artırmayı hedefleyen merkez, açıldığı günden itibaren çekilen mamografiler ile meme kanserinde erken teşhisle bine yakın kadının hayatına dokundu.

ÜCRETSİZ HİZMET

Merkezde meme polikliniğinde mamografi ve meme ultrasonografisi, kadın hastalıkları bölümünde ise smear ve HPV testleri yapılıyor. Üç radyoloji uzmanı, bir kadın hastalıkları ve doğum uzmanı, hemşireler, radyoloji teknikerleri ve idari personelin görev yaptığı merkez, Kadıköy'de

yaşayan ve çalışan kadınların sağlık hizmetlerine ücretsiz erişimini sağlıyor.

Merkezin hizmete başladığı 2011 yılından bu yana 136 bin 420 vatandaş hizmet aldı; bugüne kadar 106 bin 522 mamografi, 88 bin 292 ultrason yapıldı; biyopsi istenen 2 bin 732 kişiden 901'i malign (kötü huylu) çıktı.

RANDEVU İÇİN İLETİŞİM ADRESLERİ

Hafta içi 09.00 ile 16.00 saatleri arasında hizmet veren merkezden randevu ve bilgi almak için 0216 565 66 16 nolu telefonu arayabilirsiniz ya da Dumlupınar Mah. Dr. Erkin Caddesi No:44/1 Kadıköy'de yer alan adresine gidebilirsiniz.

ÖZGÜRLÜK PARKI'NDA FARKINDALIK ETKİNLİĞİ

Kadıköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü Meme Kanseri Farkındalık Ayı kapsamında "Pembe giy, sen de farkındalığın bir parçası ol" sloganı ile meme kanserine dikkat çekmek, erken tanının önemini vurgulamak ve sağlıklı yaşam konusunda farkındalık yaratmak için bir dizi etkinlik düzenleyecek. 22 Ekim Perşembe günü 10.00 ile 12.00 saatleri arasında Göztepe Özgürlük Parkı'nda gerçekleştirilecek etkinliğin açılış konuşmasını Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı yapacak. Radyoloji uzmanı Dr. Hikmet Karagüllü'nün meme kanserinde erken tanının ve farkındalığın önemi hakkında bilgi vereceği etkinlikte, Aysegül Demirsoy eşliğinde ise zumba gösterisi yapılacaktır.

GÖZ VAKFI
1984'ten günümüze...

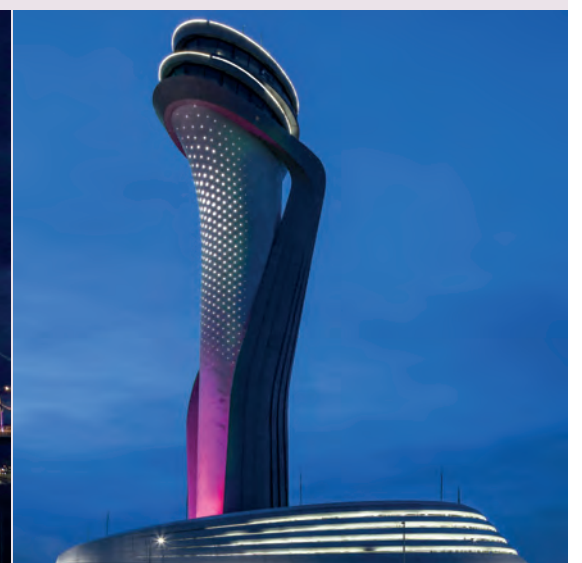
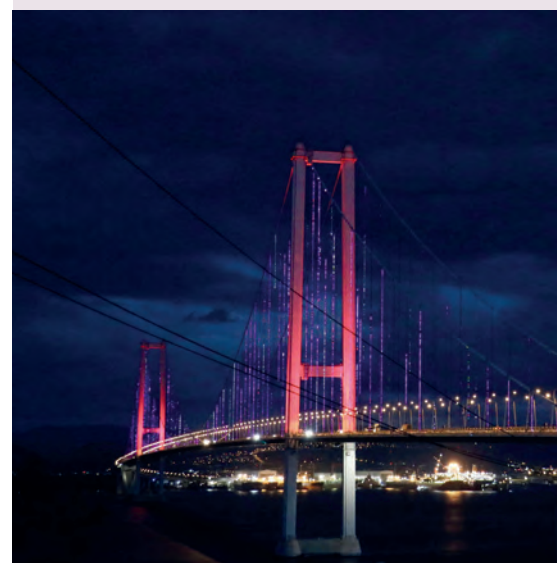
Beria Turaç İdealtepe Göz Merkezi

Sonbahar Aylarında Göz Sağlığınızı İhmal Etmeyin

İSTANBUL
Bayrampaşa
Göz Hastanesi
(0212) 467 75 00

İSTANBUL
Beria Turaç
İdealtepe Göz Hastanesi
(0216) 417 20 21

BURSA
Nilüfer
Göz Merkezi
(0224) 364 91 00

“Bi’ Erken Tanı Meselemiz Var”

Kansersiz Yaşam Derneği, meme sağlığını tanımak, doğru bilgiyi öğrenmek ve gerektiğinde harekete geçmek için kampanya başlattı

Kansersiz Yaşam Derneği (KAYD), Meme Kanseri Farkındalık Ayı kapsamında “Bi’ Erken Tanı Meselemiz Var” iletişim kampanyasını hayata geçiriyor. Kampanya, erken tanının önemine dikkat çekerken meme sağlığı konusunda toplumsal farkındalığın artırılmasını amaçlıyor.

KAYD, ekim ayı boyunca yürüttüğü kampanyada korku ve kaygıyı büyütmek yerine bilgiyi, farkındalığı ve harekete geçmeyi merkeze alıyor. “Fark Et, Öğren, Harekete Geç” mesajlarıyla bireyleri meme sağlıklarını tanımaya, doğru bilgi edinmeye ve sağlık kontrollerini ihmal etmemeye davet ediyor.

Farkındalık mesajının daha geniş kitlelere ulaşması amacıyla farklı kurum, marka ve kamusal alanların katlımıyla Türkiye genelinde görünürlük çalışmaları gerçekleştiriliyor. Yavuz Sultan

Selim, Osmangazi, Fatih sultan Mehmet ve Çanakkale Köprüsü, Avrasya Tüneli, Beşiktaş, Fenerbahçe, Rize Çay Bardağı,

Havaist Otobüsleri, Conrad, CK Elektrik, İstanbul Havalimanı Kulesi, Zorlu Center, Ordu Konak, Swissôtel, Krijen, Zurich Sigorta, Moda da Nata, Parex, La Padel, Trabzonspor, İGA, Hilton, Raffles, City's, Troya Müzesi ve Kocaeli Belediyesi kampanyaya farklı uygulamalarla destek veren kurum ve noktalar arasında yer alıyor.

Artan okul saldırılarının yarattığı etkiyi konuştuğumuz Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Uzman Dr. Timur Şefketoğlu, “Çocuklar için duygularını rahatça ifade edecekleri güvenli bir alan oluşturulmalı. Çocuğu zorlamadan, duygularını küçümsemeden, konuşmasına izin verilmeli” diyor

● **Seyhan KALKAN VAYIÇ**

Okullarda yaşanan saldırılar, yoğun bir korku, kaygı ve endişe yaşattı. Nedenlerini sorguladığımız, bir daha yaşanmaması için neler yapılması gerektiği üzerine düşündüğümüz olaylar, özellikle öğretmenler, aileler ve çocuklar için daha yıkıcı oldu. Kadıköy Belediyesi Çocuk Koruyucu Ruh Sağlığı Merkezi Çocuk ve Ergen Psikiyatrisi Uzman Dr. Timur Şefketoğlu ile saldırıların ve yaşanan kayıpların çocuklarda yol açtığı psikolojik durumu konuştuk.

● **Okul saldırıları çocukların ruh sağlığı üzerinde ne gibi etkiler bırakıyor?**

Okul olaylarında fiziksel kayıplar ve yaralanmalar kadar belki hemen görünür olmayan ancak okullardaki şiddet olaylarının ruh sağlığı üzerinde etkileri olacaktır ki bunlar da en az fiziksel sağlık kadar önemsenmelidir. Çalışmalar gösteriyor ki okul saldırılarında fiziksel olarak yara almayan öğrencilerin de ruhsal, eğitsel ve ekonomik boyutlarda yıllarca sürebilen etkilenmeleri söz konusu olabiliyor. Okullardaki şiddet olaylarının öğrenciler için başka ortamlarda gerçekleşen şiddet olaylarından farklılaştığı yönleri bulunuyor; öncelikle okul gibi güvenli olduğu varsayılan kurumlara karşı saldırı ile beraber güven zedelenmesi söz konusudur. Okulların güvenli alanlar, kurumlar olduğu varsayımı hasar alıyor, sorgulanıyor. Öğrenciler yaşıtlı etkisi ile diğer kurban öğrenciler ve öğretmenler ile kendileri arasında hızlıca benzerlik ve güçlü bir bağ kuruyor ve etkilenme derecesi de artıyor. Ayrıca yaşları gereği öğrenciler medyanın bu saldırılara karşı gösterdiği yoğun ilgi ve tekrarlar sonucunda herhangi bir okulda olan saldırıyı sanki kendi okullarında olmuşcasına yoğun korku ve kaygı şeklinde yaşıyabiliyor. Bu da olayın olduğu okulda olmasalar bile duyarak, medyada izleyerek ya da konuşulduğuna şahit olarak psikolojik etkilenme ve akut travma belirtileri gösterebilecekleri anlamına geliyor.

● **Saldırının olduğu okullardaki çocuklar nasıl etkilendi?**

Saldırının gerçekleştiği okullardaki çocuklarda olaya tanıklık derecesine bağlı olarak akut stres tepkisi diye adlandırılan durum görülebilir. Ciddi kazalar, yaralanmalar, saldırılar, doğal afetler ve benzeri yoğun stresli olaylardan sonra görülebilecek olan bu sıkıntı hali evde, okulda ve yaşıtlı ilişkilerinde yoğun sorunlar şeklinde görülebilir. Kabus, uykuya geçme zorluğu, sık uyanma ve yeniden yalnız yatmak istememe gibi uyku prob-

lemleri ortaya çıkıyor. Olayın yine yaşanıyor gibi algılanması veya olaya dair hatıraların yinelenmesi, olay yerinden veya belli kişilerden kaçınma, gitmek istememe, hatırlatıcılarla yüzleşince yoğun korku kaygı ve panik hali, normalden daha sık öfkelenme, sık sık kötü hissetme, odaklanma güçlükleri, dalıp gitmeler, donuklaşma, orada değilmiş gibi olma yaşanabilir.

“**GÜVEN DUYGUSUNU TEK BAŞINA İNŞA EDEMEZ**”

● **Çocuklar okulda nasıl güvende hissedecek?**

Güven çok temel ve inşa edilen bir duygu. Sonuç olarak herkes güvende hissetmek istiyor. Çocuk güven duygusunu kaybedince okula gitmek istemeyecektir. Güven duygusunu çocuğun tek başına yeniden inşa etmesi zor olabilir. Ona birilerinin yardımcı olması gerekir. Okul saldırısının yaşandığı okul ve diğer okullarda çocukların yeniden kendilerini güvende hissetmeleri için hem ailelerin hem okulun hem de ruh sağlığı birimlerinin işbirliği içerisinde çalışması gerekir. Öncelikle çocuklara duygularını rahatça ifade edebilecekleri güvenli bir alanın hızlıca oluşturulması uygun olacaktır. Bu güvenli alanda çocuk zorlamadan, duygularını küçümsemeden, konuşmasına izin verilerek dikkatle dinlenmeli, ‘merak etme, geç, geç’ diyerek basite indirgenmemelidir. Bu süreçte sorularına yaşına uygun kısa, sade, doğru yanıtlar verilmelidir. Çocukların duygularını anlamaya çalışmak iyi bir yol olabilir,

olumsuz duyguları (korku, kaygı, öfke) düzeltmeye çalışmak yerine duygularını çocuğun kendisiyle konuşup anlayabilirsiniz. Günlük rutinlerin eskisi gibi yeniden oluşturulması ve korunması hem okulda hem evde güvende olduğu hissini artıracaktır. Evde fiziksel ve duygusal yakınlığın artırılması (oyunlar, ailece vakit geçirme), olaya dair haber ve sosyal medyada tekrarlanan görüntülere maruz kalmasını engellemek süreci atlatmakta yardımcı olacak yaklaşımlardır. Saldırı ile beraber artan belirsizlik hali giderek azaldığında çocukta yeniden kaygının azalması ve kontrol hissini artırması beklenir.

“**DUYGULAR KÜÇÜMSENMELİ**”

● **Aileler neler yapabilir?**

Ailelere düşen görevler öncelikle olayları mümkün olduğu kadar yalın ve sade bir şekilde çocuğa anlatmak, çok ayrıntıya girmemek, kaygılarını artırmamak gerekiyor. Ama “Bak şu okulda böyle bir olay olmuş, siz de duydu-nuz mu? Okulda bir şey konuşuldu mu? Senin sormak istediğin bir şeyler var mı? Merak ettiğin bir şeyler var mı? Sen ne hissettin bu konuda?” diyerek öncelikle bir bilgilendirme yapmalıyız,

çocuğun duygusunu olduğu gibi dinlemeliyiz ve duyguyu küçümsememeliyiz. Şimdi burada “korkacak bir şey yok”, “aaa ne saçma bir korku, bizim okulumuzda hiçbir zaman olmaz” gibi küçümsemek, aşağılamak değil, o duyguyu ele almalı, anlamlandırmalı ve öncelikle kapsamaya çalışmalı. “Evet haklısın, korkmuş olman çok doğal, çoğu kişi korkardı senin yerinde olsa” gibi cümleler kurarak çocuğun duygusunu anlamak gerekiyor.

● **Saldırıları gerçekleştiren öğrencilerin erken dönemde tespiti mümkün müdür, erken uyarı işaretleri var mıdır?**

Okul saldırısı aslında çok boyutlu bir konu olduğundan şiddet kısmı sadece bir sonucudur, başlangıcı değil. Ağır şiddet eylemleri muhtemeldir ki uzun bir birikimin sonucudur. Bu birikime giden yolda risk etmenlerini tanıyıp müdahale etmek hepsini değilse bile belli şiddet eylemlerinin önlenmesini sağlayabilir. Erken uyarı işaretleri olabilecek durumlar çocuğun belirgin olarak yalnızlaşması, sürekli akran zorbalığına uğraması, tehdit veya intikama dair söylemler kullanması, önceki okul saldırganlarına beslenen bir hayranlık veya konuya yoğun ilgi duymasıdır. Okul başarısında öncekinden farklı olarak ani düşme, okul devamsızlığı, aşırı öfke, kendine bakım becerilerinde azalma, sürekli tetikte olma hali destek ihtiyacının olduğu şeklinde okunabilir. Yalnız kalan çocuklar biraz dikkatimizi çekmeli. Okul devamsızlığını, dersteki başarı düşüşlerini ve yalnızlaşmayı okul tespit edebilir; aile de tespit edebilir. Eve geldikten sonra sürekli odasına kapanıyor, zamanını sosyal medya veya bilgisayarda geçiriyor ve gerçekten yüz yüze iletişimde olduğu hiç kimse yoksa bu noktada düşünmeliyiz. Yüz yüze iletişimi, arkadaş ortamını çok önemsiyoruz. Sosyal medya üzerindeki arkadaşlıklarla aynı şey değil; çünkü yüz yüze iletişimde empatik olma ve duyguları paylaşma daha fazla. Evde ne yaptığını bilmemiz gerekiyor. Özellikle saldırganlara dair beslediği bir hayranlık varsa, sürekli bununla ilgiliyse, araştırması buna dairse, kimseyle görüşmüyorsa, odasına kapanıyorsa buna sadece “ergenlik” deyip geçemeyiz? Zorbalık okullarda özellikle

ele alınmalıdır; yoğun öfke, aşağılanma, dışlanma, ret edilme, okulda görünmezlik hali vakitlice ele alınmadığında yoğun intikam düşüncelerine ve kendisine yapılanları telafi etme ve güç kullanımına gidebilir.

“**KONUŞMAK VE PAYLAŞMAK İYİ GELEBİLİR**”

● **Aileler korkuyor, çocuklarını okula göndermek istemiyor. Bu konuda ne yapılmalı?**

“Okula, güvendiğimiz bir alana çocuğumuzu bırakıyorduk” diyen aileler şimdi “Okul güvenli bir yer mi? Ne kadar güvenli? Benim çocuğum için güvenli mi? Hakikaten gönderebilir miyim?” gibi soru işaretlerine sahip olabilir. Çocuklarda olduğu kadar yetişkinlerde de korku, kaygı, öfke ve şaşkınlık yaşabilir. Çocuklarını okula göndermek istememe, okul dışında bekleme veya sadece fiziki güvenlik önlemlerine (metal dedektör cihazı, özel güvenlik elemanı gibi) yoğunlaşma, olayı önleyemeyen kurumlara karşı öfke ve hayal kırıklığı olabilir. Bu durum biraz deprem sonrasındaki ilk haftalara benzetilebilir, güvenli olduğunu varsaydığımız evlerimizde girmekte zorlanma, çadıra kalmayı tercih etme ve eşlik eden olumsuz duygular gibi. Çocukları ile olaya dair duygularını yalın bir dille konuşmak, bu olayların aslında sık olmadığı, bir istisna olduğunu hem kendilerine hem de çocuklarına hatırlatmak, kaygılarını gözden geçirmek ve bu duygularını çalışmak, diğer ailelerle iletişimde olmak, dayanışmak iyi gelebilir. Baş edemedikleri süreçlerde hem çocukları hem de kendileri için ruh sağlığı ünitelerinden yardım talebinde bulunmakta çekimser olmasınlar.

ÖĞRETMENLER EĞİTİMDE ŞİDDETE KARŞI SOKAĞA ÇIKTI

Kadıköy’de 12 Ekim günü Kadıköy’de bir araya gelen eğitim emekçileri ve öğrenciler, okullarda tırmanan şiddete ve cezasızlığa karşı yürüdü. Özel Sektör Öğretmenleri Sendikası’nın çağrısıyla Boğa Heykeli önünde bir araya gelen kitle, Kadıköy Rıhtım’ı yürüyüş yaptı. Eğitim-İş’in de katıldığı yürüyüş boyunca çevredeki halk da alkışlarla eyleme destek verdi. “Yaşamı savunacağız, eğitimi kurtaracağız” yazılı pankartın arkasında yürüyen kitle; “Okurken ölmek istemiyoruz”, “Yaşasın eğitim mücadelemiz” ve “Çalışırken ölmek istemiyoruz” sloganlarını attı.

Öğretmenler, okullarda yaşanan güvencesizliğin ve şiddetin münferit vakalar olmadığını vurgulayarak, taleplerini şöyle sıraladı: “Öğretmenlerin ve öğrencilerin ekonomik, gelecek ve güvenlik kaygıları derhal ortadan kaldırılmalıdır. Öğretmenlik mesleğinin itibarına yönelik sistemli saldırılara son verilmelidir. Çocukların MESEM (Mesleki Eğitim Merkezi) programları vasıtasıyla ucuz iş gücü olarak sömürülmesine derhal son verilmelidir. Okullardaki güvenlik zafiyetlerinin önüne geçilmeli; öğretmen ve öğrencilerin güvenli eğitim sürdürebileceği ortamlar sağlanmalıdır.”

15 yaş altına sosyal medya yasağı

Resmi Gazete’de yayımlanan yeni yönetmeliğe göre, 15 yaşını doldurmamış kişiler sosyal ağlarda hesap açamayacak ve kullanamayacak

“Sosyal Ağ Sağlayıcı Tarafından Çocuklara Özgü Ayrıştırılmış Hizmet Sunulmasına ve Yaş Doğrulama İlişkin Yönetmelik” Resmi Gazete’de yayımlandı.

Yönetmeliğe göre, 15 yaşını doldurmamış kişilerin sosyal ağlarda hesap açması, hesap kullanması ve hesap yönetmesi mümkün olmayacak. Mevcut hesapların ise 31 Mart 2027’ye kadar yaş doğrulamasından geçirilmesi gerekecek.

15-18 yaş arasındaki çocuklar için sosyal ağ sağlayıcıları tarafından “ayrıştırılmış hizmet” sunulacak. Bu kapsamda çocuk hesapları var-

sayılan olarak gizli olacak; mesajlaşma özellikleri sınırlandırılacak, canlı yayın açılmasına ve rehber senkronizasyonuna izin verilmeyecek.

EBEVEYNLERE KONTROL İMKANI

Düzenlemeyle ebeveynlere de çocukların sosyal ağ kullanımını denetleyebilecekleri araçlar sunulacak. Türkçe destekli ebeveyn kontrol araçları üzerinden ekran süresi, harcamalar ve hesap ayarları yönetilebilecek.

Yönetmelik 1 Kasım 2026’da yürürlüğe girecek.

GELİŞİM

TIP LABORATUVARLARI

Kuruluş 1993

Bilgilendirme:

Tanısında büyük güçlük bulunan Alzheimer Hastalığı konusunda, kan alınarak yapılan çalışmada 6 farklı Alzheimer testi birlikte çalışarak değerlendirme yapılmış ve tanıda doğruluk artırılmıştır.

Bilgi için www.gelisimlab.com.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

www.gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad.No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51

Feneryolu: Recep Peker Caddesi No:23/A Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51

Şaşkınbakkal: Bağdat Cad.No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89

Kadıköy: General Asım Gündüz Cad.No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88

Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad.No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75

Nişantaşı: Valikonağı Cad.No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67

Haseki: Millet Cad.No:21/3 (Haseki Hst.yanı) Tel: (0212) 529 89 79

Acarkent: 0537 9742385 / **Ataşehir:** 0537 9742472 / **Kurtköy:** 0539 4422093

KASEV VAKFI

DİNLENMEEVİ HUZUREVİ
ÖZEL BAKIM BÖLÜMÜ TESİSLERİ

Alzheimer, parkinson, felç gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemler

Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve psiko-sosyal destek çalışmaları

Tatile giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz, büyüklerinize güvenle ev sahipliği yapacak bir kurum olarak yanınızdayız.

Tel: (216) 493 57 21 (5 hat) GSM: (533) 657 73 78 Fax: (216) 493 33 57
E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kâmil Çetin Oraler Kampüsü Edebali Caddesi No: 1
Aydıntepe - Tuzla / İSTANBUL

Fakir Baykurt yaşamı, mücadelesi ve eserleriyle anıldı

● Deniz Şimal TAŞAN

Türk edebiyatının önemli isimlerinden öğretmen ve yazar Fakir Baykurt, 11 Ekim Pazar günü Tarih Edebiyat Sanat Kütüphanesi'nde (TESAK) düzenlenen programla anıldı. Yazar Adnan Özyalçın, Baykurt'un kızı Işık Baykurt ve Kenan Kocatürk'ün katıldığı etkinlikte, Köy Enstitülerinin aydınlanmacı eğitim anlayışıyla yetişen Baykurt'un edebiyatı ve toplumsal mücadelesi ele alındı.

KÖY ENSTİTÜLÜ ÖĞRETMENLER

Baykurt'un yayıncısı Kenan Kocatürk, yazarın sekiz ciltlik özyaşam öyküsü dizisinin ilk kitabı Özüm Çocuktur'un kendisini en çok etkileyen eserlerden biri olduğunu söyledi. Kitabın 1920'lerin sonu ile 1940'ların başındaki Türkiye'nin yok-sulluk ve zorlu yaşam koşullarını anlattığını belirten Kocatürk, serinin ikinci kitabı Köy Enstitülü Delikanlı'da ise enstitülerdeki eğitim sisteminin ve öğrencilerin okuma kültürünün öne çıktığını ifade etti.

Köy Enstitülü öğretmenlerin Türk edebiyatı ve siyasetine önemli katkılarda bulunduğunu dile getiren Kocatürk, Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın (TÖS) kuruluşuna değinerek Baykurt'un sendikanın ilk genel başkanı olduğunu hatırlattı.

Baykurt'un asıl adının Tahir olduğunu belirten Kocatürk, yazarın "Fakir" adını kullanmasına ve daha sonra resmî olarak adını değiştirmesine ilişkin bir anekdot paylaştı. "Bir gün Samim Kocagöz'den kocaman bir sandık almaya gidiyor, Fakir Baykurt adına gönderilmiş. Postane memuru 'sen Tahir Baykurt'sun bu Fakir Baykurt'a gelmiş, bunu teslim edemeyiz' diyor ve o gün adını resmi olarak değiştirmeye karar veriyor."

"KONULARINI YAŞAM İÇİNDEN ALIYOR"

Yazar Adnan Özyalçın, Baykurt'un öykü ve romanlarının en belirgin özelliklerinden birinin konularını yaşamın içinden alması olduğunu vurguladı. Baykurt'un köyü ve köylüyü sorunları, özlemleri ve toplumsal baskılar karşısındaki

Türk edebiyatının önemli isimlerinden Fakir Baykurt, aramızdan ayrılışının 27. yılında TESAK'ta düzenlenen programla anıldı. Etkinlikte Baykurt'un edebiyatı, halktan yana duruşu ve toplumsal gerçekleri ele alan eserleri konuşuldu

mücadeleleriyle anlattığını belirten Özyalçın, karakterlerini yalnızca toplumsal konularıyla değil, duyguları ve gelişkileriyle de ele aldığını söyledi.

Baykurt'un yalnızca köy yaşamını değil, Almanya'ya göç eden Anadolu insanının sorunlarını da işlediğini ifade eden Özyalçın, Yarım Ekmek, Koca Ren ve Yüksek Fırınlr romanlarından oluşan Duisburg Üçlemesi'ne dikkat çekti. Bu eserlerde göçmen işçilerin kimlik bunalımlarının ve iki kültür arasında yaşadıkları uyum sorunlarının anlatıldığını belirtti.

Baykurt'un aydınlanmacı bir yazar olduğu-

nu söyleyen Özyalçın, "Fakir aydınlanmacı bir yazar, bir öğretmen olarak yalnız köyündeki öğrencilerine ışık götürmedi. Siyasal ve toplumsal gelişmelerin yarattığı acı gerçeklerin, insan manzalarını sergilemekle yetinmedi. Uyarlığın üretilip yarattığı emekçi halkın elinde yükseldiğini ve yükselseceğini biliyordu. Aynı emekçi halkın yarattığı bu uyarlıktan eşit pay almadığını da görüp yaşamıştı. O zaman onlara kendi elleri yarattığı uyarlıktan pay alabilecekleri, aydınlık bir dünyanın yolunu gösterdi." şeklinde konuştu.

Fakir Baykurt'un kızı Işık Baykurt, babasının yazma alışkanlıklarının aile yaşamlarını nasıl etkilediğini anlattı. Babasının kitaplarını 16 yaşında okumaya başladığını söyleyen Baykurt, yaş ilerledikçe ilişkilerinin baba-kız ilişkisinden karşılıklı sohbet edebilen iki yetişkinin ilişkisine dönüştüğünü belirtti. Babasının doğaya ilişkin bilgisinden de söz eden Baykurt, orman fakültesi mezunu olmasına rağmen ondan bitkileri ve ağaçları tanımayı öğrendiğini anlattı. Konuşmasının devamında babasının 1989 yılında yazdığı bir mektubu okudu.

FAKİR BAYKURT'UN KIZI OLMAK

Söyleşi öncesi Işık Baykurt ile babası hakkında ufak bir sohbet etme fırsatını yakaladık.

● **Köy Enstitüsü ruhunu hayatının merkezine koy-muş yaratıcı bir öğretmenin kızı olmak, sizin hayata bakışınızı nasıl şekillendirdi?**

Köy Enstitüsü'nde gördükleri eğitim onları şekillendiren eğitim ve tabii tüm yaşamlarını etkiliyor. Babam onu eve de yansıttı, o zamanlar bilmiyoruz ama evde en ufak bir şey olacağı zaman bizim de fikrimiz sorulurdu. Eve misafir geldiğinde bize ayrı sofralar hazırlanmazdı, önceden yemek yedirilmezdi, özellikle büyüklerle sofraya oturtulurdu. Sohbet de katıldık, onları dinlerdik. Sonradan düşününce bunların hepsini oğluma da yaptım. Büyüklere dinlemek, sofrada lafa karışmamak, söz kesmemek ve sohbe katılmak

demek ki bunların etkisiydi. Çünkü enstitüde de böyleydi, babam okula başladığında cumartesi toplantılarında çıkmış okul müdürünü eleştirmiş 'bize et kalmıyor, büyük sınıflar alıyor yiyemiyoruz' diye.

Biz 'ev anayasası' yaptık, babam onu çok güzel bir şekilde yazdı bir örneği bizim odadaydı. Ayda bir defa dışarıda yemek yenecek, konuk geldiği zaman yatma saatimiz bir saat kaydırılacak gibi şeyler vardı. Biz onlarla didişip ne haklar elde ettiysek, bu özgürlük bize verildi. Annemizden biraz tırsardık kritik izinleri babamızdan almaya çalışırdık, babam 'Muzaffer Hanım'ın bundan haberi var mı' diye politik yaklaşırdı. İlişkimiz genelde iyiydi.

● **Babanızın yazma rutinlerine en yakından tanık olan kişisiniz. Kaplumbağalar veya Yılanların Öcü gibi başyapıtları yazarken evdeki atmosfer nasıldı? Yazarken tamamen içine mi kapanırdı, yoksa**

yazdıklarını ilk olarak sizinle veya ailenizle paylaşırdı mıydı?

Sofra sohbetlerinde yazacağı kitapların ya da öykülerin ana temasını anlatırdı. Genellikle yazmak için başka bir yere giderdi, evde çalıştığında ise yatak odasına kapanırdı. Daha sonra salondaki yemek masasında yazmaya başladı. Bu dönemlerde evde sessizlik hâkimdi; arkadaşlarımızı çağıramıyor, telefonla rahatça konuşamıyorduk. Daktilonun sesi hızlandığında sessiz olmamız gerektiğini anlardık. Babamın kitaplarını reddedişim böyle başladı. Bu yüzden çocukken, "Bana ne Fakir Baykurt'tan, ben baba istiyorum" diyordum. Kitapları basılıp eve geldiğinde ise büyük bir sevinç yaşıyordı. Babam kitabı eline alır, kollar, sayfalarını karıştırır, göğsüne bastırır ve ardından imzalardı. Benim için asıl mutluluk, kitaplarının yayımlanmasının ardından babamın yaşadığı sevince tanıklık etmektir.

TESAK'ta kent, kültür ve bellek konuşuldu

'Kent, Kültür ve Bellek' kitabının bölüm yazarları TESAK'ta düzenlenen söyleşide bir araya geldi. Söyleşide kentler; doğa, toplumsal bellek, göç, mekânsal dönüşüm ve epistemik şiddet başlıkları üzerinden ele alındı

● Deniz Şimal TAŞAN

Kutay Yılmaz ve Alim Koray Cengiz'in yayına hazırladığı 'Kent, Kültür ve Bellek' kitabının bölüm yazarları Tarih Edebiyat Sanat Kütüphanesi'nde (TESAK) 13 Ekim Salı akşamı okurlarla buluştu. Prof. Dr. Kutay Yılmaz'ın moderatörlüğünde; Prof. Dr. Akile Gürsoy, Prof. Dr. Sema Erder, Dr. Ayça Yılmaz ve Melisa Yılmaz'ın yer aldığı söyleşide kent; doğa, toplumsal bellek, mekânsal dönüşüm, kültürel varlık, kimlik ve epistemik şiddet eksenlerinde ele alındı.

DOĞA, DEĞİŞİM VE BELLEK

"Kentlerin belleği, doğa ve değişim" başlıklı bölümü yazar Prof. Dr. Akile Gürsoy, "Yeryüzündeki bütün kentler öncelikle orman veya tarım arazilerinin üzerine yayılarak gelişmiş. Kentteki değişimden bahsederken aslında çok ciddi bir anlamda doğanın gücüyle büyük bir değişim var. Örneğin, Marmara Denizi bundan binlerce yıl önce göl halindeydi ve etrafındaki akarsular da bugünden son derece farklı bir durumdaydı. Oysa biz doğayı ve coğrafi arka planı sanki sabitmiş gibi düşünüyoruz, oysaki hiç öyle değil." dedi. Doğanın ve coğrafyanın sadece insan eliyle değil; deprem gibi doğanın kendi gücüyle değiştiğini de kaydeden Gürsoy, "Hayvan ve bitkiler dünyası da büyük bir değişim içinde. 1970'li yıllara kadar İstanbul Boğazı'ndaki fok balıklarının yaşamı; Sirkeci'de Yaşar adındaki fok gösterilerine sahne oluyor ama bugün için boğazda ve yalıların kayıkhanelerinde onlara rastlanmıyor." şeklinde konuştu.

KOZMOPOLİT BİR KENT

"İstanbul'un karmaşık belleğindeki sıra dışı yerler Fatih Kınalı" adlı bölümü yazar Prof. Dr. Sema Erder, "İstanbul'un özelliği kozmopolit bir kültür merkezi olması. Bu birbirinden çok farklı

kültürlerin bir arada yaşadığı bir yer demek. Dolayısıyla bu kentin özelliği belleklerin çeşitliliği. Belleklerin ortak hale gelmesi nasıl mümkün oluyor? Resmi tarihle yapıyor dolayısıyla devlet ve siyaset eğitim kurumları aracılığıyla ediyor. Ama eve geldiğimiz zaman ailemiz sandığı açtığında başka bir bellek görüyoruz." dedi.

İSTANBUL'DAN İZMİR'E GÖÇ

"İzmir'in mekansal dönüşümü, yüksek nitelikli göç ve muhtemel gelecekler" başlıklı bölümü yazar Dr. Ayça Yılmaz, "2010'lu yıllardan sonra İzmir'de ciddi bir şekilde kentsel mekânın sermaye lehine dönüşmeye başladığına tanık oluyorduk. Bunun üzerine bir şeyler yazmak ve söylemek istiyordum; bu kitap bu fikirleri toplamamda yardımcı oldu." diye konuştu. İzmir'de kentin neoliberal dönüşümünün İstanbul'u geride takip ettiğini söyleyen Yılmaz, "Kentin küresel sermayeye eklenmesi, kentsel alanın dönüşmesi ve kamusal alanın giderek daralması. Benim asıl dikkatimi çeken 2016'dan itibaren İstanbul'dan İzmir'e göç edenler ile kentin yavaş yavaş dönüşmeye başlaması." şeklinde konuştu.

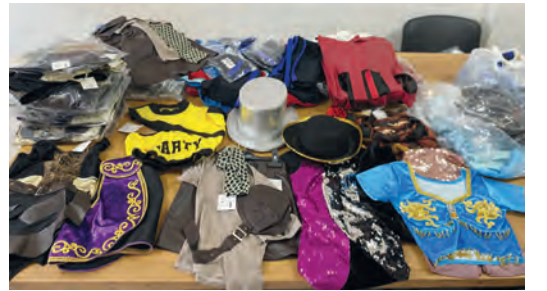
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE ATIK TOPLAYICILARI

"Epistemik şiddete atılma mekânı olarak kent, İstanbul; Atık toplayıcıları örneği" başlıklı bölümü yazar Melisa Yılmaz, "Epistemik şiddet, fiziksel bir şiddetten bahsetmiyoruz. Onu bir şeyi bilen bir özne olarak söz hakkınız ve ifade özgürlüğünüz, biçiminiz, ifadenin ne kadar karşılık bulduğu, ciddiye alındığı başka güçler tarafından susturulması olarak bahsedebiliriz." dedi. Tezindeki odak grubunun İstanbul'daki atık toplayıcıları olduğunu kaydeden Yılmaz, "Sosyal olarak çok dışlanmış bir alt grup ama bunun yanında sürdürülebilirlik hakkında birçok söylem var, bunların biri de atık yönetimi. Hükümet, Avrupa Birliği ve büyük şirketler tarafından söylenmiş çok beyaz yakalı söylemler var. Ama bunun karşısında İstanbul'da ve diğer bazı gelişmekte olan ülkelerde, tam tersi sokakta bu tertemiz söylemin karşısında pislik içinde çalışan bir kitle var. Bu söylem ve pratik arasında büyük bir tezatlık var. Araştırma konum da buydu, atık toplayıcılar kendilerini nasıl var ediyor ve bu konudaki söz hakları nasıl bir zarara uğruyor." ifadelerini kullandı.

Gönüllülerden gelenler

Kostüm Projesi 3. yılında Sinop'ta

Kadıköy Belediyesi Fenerbahçe Gönüllü Evi yönetimi ve Tan Sağtürk Akademi iş birliğiyle yürütülen "Kostüm Projesi", üçüncü yılında Sinop'a ulaştı

Kadıköy Belediyesi Fenerbahçe Gönüllü Evi Yönetimi ve Tan Sağtürk Akademi iş birliğiyle hayata geçirilen sosyal sorumluluk projesi "Kostüm Projesi", üçüncü yılında da Anadolu'nun farklı illerindeki çocuklarla buluşmayı sürdürüyor. Çocukların hayal gücünü desteklemek, yaratıcılıklarını geliştirmek ve oyunlarına renk katmak amacıyla yürütülen projenin bu yılki duraklarından biri Sinop oldu.

15 İLDE BİN 200 ÇOCUĞA ULAŞILDI

Üç yıldır sürdürülen proje kapsamında Anadolu'nun 15 farklı ilindeki anaokullarına ulaşılırken, yaklaşık bin 200 çocuğa kostüm armağan edildi. Sahne gösterileri ve sanat etkinliklerinde kullanılan, özenle seçilmiş kostümler çocuklarla buluşturularak onların oyun yoluyla kendilerini ifade etmelerine

ve hayal dünyalarını geliştirmelerine katkı sağlandı.

Gönüllülük, dayanışma ve sanatın birleştirici gücünü bir araya getiren proje, çocukların gelişimine katkı sunarken toplumsal paylaşmanın da güzel bir örneğini oluşturuyor. Üçüncü yıla ulaşan proje ile kültür ve sanatın çocukların yaşamındaki yerinin güçlendirilmesi ve daha fazla çocuğa ulaşılması hedefleniyor.

Projenin Sinop ayağında, 15 Eylül Anaokulu öğrencileri kostümlerle buluştu. Çalışmanın gerçekleştirilmesine destek veren Sinop 15 Eylül Anaokulu Müdür Yardımcısı Esma Yüksek de projeye katkı sağlayan isimler arasında yer aldı.

Erenköy'den 104 çocuğa okul desteği

Kadıköy Belediyesi Erenköy Gönüllüleri, yeni eğitim-öğretim yılı öncesinde gerçekleştirdikleri dayanışma çalışmasıyla 104 ilkokul öğrencisinin eğitim yolculuğuna destek verdi.

Çocukların okul ihtiyaçlarını karşılamaya katkı sunmak amacıyla hazırlanan okul çantaları, kırtasiye malzemeleri, beslenme çantaları ve termoslar öğrencilere ulaştırıldı. Erenköy Gönüllüleri Başkanı Sibel Arbağ, çocukların eğitimine katkı sunmaktan duydukları mutluluğu dile getirerek, "Çocuklarımızın yüzündeki mutluluğa ortak olmak bizim

için çok değerli. Tüm öğrencilerimize sağlık, başarı ve mutlulukla dolu bir eğitim yılı diliyorum." dedi.

BÜYÜKLERE ANLAMLI ZİYARET

Erenköy Gönüllüleri büyüklerini de unutmadı; kuşaklar arası dayanışmayı güçlendirmek ve yaş almış bireylerle bir araya gelmek amacıyla anlamlı bir ziyaret gerçekleştirdi.

Samimi sohbetlerin gerçekleştiği buluşmada gönüllüler, düzenledikleri mini konferansla katılımcılara müzik dolu keyifli anlar yaşattı. Birlikte söylenen şarkılar ve paylaşılan anılar, buluşmaya sıcak bir atmosfer kattı.

BULMACA

Hazırlayan: Mustafa Başaran / bilmececi@hotmail.com

KELİME AVI BULMACA

B U A K F Ş A O S L A F
M K I R F A F A L C I K
A H V A E E K S İ N D F
E Ö L L T T D İ T Ü A R
F Y Ü N H K A O H K F I
A A R K A F G K İ Ç A F
E Ş H İ F A A R A T K A
K E K R F İ K H D F Ü L
İ K İ N İ A Y A İ L L E
R U H A F A R İ M Ş A Z

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir şairin dizesini oluşturacaktır.

FAGOT FAKİR
FAHİŞ FAKÜL
FAHRİ FALCI
FAHTE FALEZ
FAHUR FALSO
FAKAT FALYA
FAKİH

SUDOKU BULMACA

		3		8		1
1				4	2	6
		7				5
6	7		9			
					4	6
	9		2	3		
		8		1		
9		1		5		
				9		2
						7

			4	1	6	2		
1	3	7						
			5					9
		5	6	4	1			
			2				5	8
9		6						
	5					1	4	
	1					3		
				7	8			

6		7		8				
			9	3				
						5	7	2
	1				2			
	6		7		5			
	3					1	8	6
						8	3	5
8		2					6	
1				6	7			

		2	9				1	
8	6	9	3					4
			8				7	
	7					6	3	2
				2	7			
5		8						
9				5	6			
2	3			1				
						4	2	1

Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir.

Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA

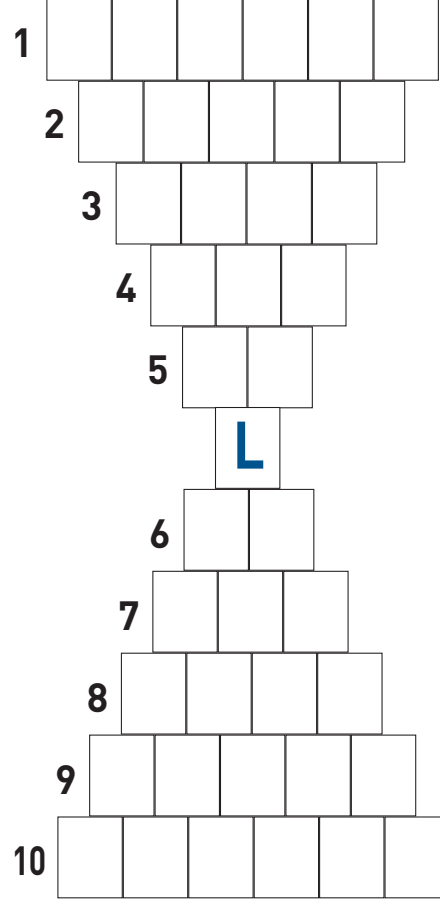
1. Libya'nın güneybatısında yer alan tarihî ve coğrafi bir bölge - Bedava - Hiçbir işe yaramadan yok olma, boşa gitme 2. Bayındırlık - Voleybolda, servis atışında topun ağa değmesi - Bir topluluğu yöneten kimse - Bir yumurta pişirme şekli 3. Akira Kurosava filmi - Biricik - Mitolojik bir çalgı - Bir öğretiyi, bir dine, bir kimseye, bir şeye çok aşırı ölçüde, coşku ve tutkuyla bağlı olan, bağnaz kimse 4. Hile, entrika - Yaşı iyice ilerlemiş olma, yaşlanma - Spor karşılaşmalarında seyircileri coşturan kimse - Uyarı 5. Birkaç kişinin oturabileceği genişlikte koltuk - Amerikan armudu - Kemiklerin yuvarlak ucu - Bir nota 6. Seher vakti - Tohumdan veya tomurcuktan çıkan körpe ve küçük dal - Bir kimsenin ödemeye ya da yapmaya borçlu olduğu şeyi göstermek üzere imzalayıp ilgiliye verdiği belge - Hava basıncı birimi 7. Zilli bir kasnağa geçirilmiş kursak zarından oluşan çalgı - Yönetim 8. Fayda, yarar - Kaz Dağı'nın mitolojik zamanlarındaki adı - Ölen bir kimseden kalan her şey, miras 9. Erkek keçi - Vilayet - Umarsız, zavallı 10. Saz veya kamıştan örülmüş büyük sepet - Silisyumun simgesi - Sağlık, afiyet 11. Bir nota - Karadeniz'in kuzeydoğusunda yer alan ve Kerç Boğazı ile Karadeniz'e bağlanan Rusya ve Ukrayna arasındaki bir iç deniz - Hayat arkadaşı - Bir nota 12. Sahip, iye - Küçük mağara - Bakı - Değersiz görülen 13. Ant içme - Boş yere harcama, yıprat-

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

H	A	C	I	R	D	I	A	A	M	E	L	I	M	A	K	I
A	R	A	N	Ç	A	N	T	A	A	M	O	R	T	I	S	Ö
K	I	C	M	A	L	A	Y	A	E	K	S	E	R	E		
K	A	Z	A	E	N	A	M	A	N	I	T	I	R	A	T	M
A	D	E	L	A	A	N	A	K	O	N	D	A	E	T	A	P
N	A	I	L	I	M	A	N	T	I	R	Y	A	K	L	A	M
I	V	A	Z	T	I						S	E	M	E	R	E
Y	E	L	T	I	R						M	Ü	E	B	A	T
E	T	A	J	E	R						A	M	A	D	E	A
T	E	L	D								K	A	R	E	E	L
M	U	T	E	N	A						R	A	N	A	N	A
K	A	R	F	İ	Ğ						R	B	I	Z	A	R
O	N	A	T	F	A						A	T	I	A	R	A
L	A	U	M	A	R						U	S	A	R	E	
A	S	A	L	A	K						T	E	K	A	S	T
Ç	H	U	Y	T	E	M	T	Ü	T	Ü	R	İ	F	F		
A	L	I	P	A	S	A	K	E	B	A	B	I	K	E	T	E
N	A	R	S	İ	T	I	L	P	I	K	E	N	A	N	İ	K
M	K	I	L	N	Y	A	Z	T	E	K	N	E	İ			
T	E	R	I	L	E	N	G	O	M	A	S	E	R	I	K	

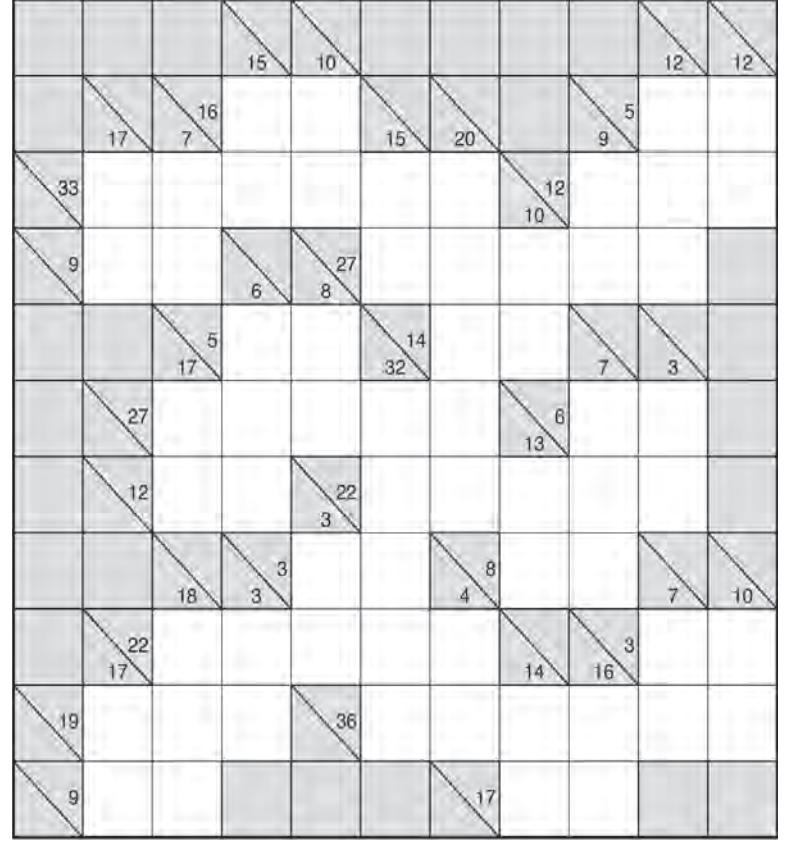
KUM SAATİ

Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. L harfini ipucu olarak veriyoruz. L'den başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

- İçinde eksişi bulunan.
- Biçim.
- Bir tahlil ölçüsü.
- Başlangıçta yer alan.
- Eski Türklerde devlet.
- Hile, entrika.
- Hizmet hayvanlarının ayaklarına çakılan demir parçası.
- Meydan.
- Bayağı, sıradan.
- Sarp ve ormanlık sıra dağlar.

KAKURO BULMACA

Kurallar basit. 1-9 arası rakamları kullanarak, boşlukları doldurun. Bunu yaparken karelerin toplamının, bağlı hücredeki sayıya eşit olmasını sağlayın ve bir rakamı sadece bir kere kullanın.

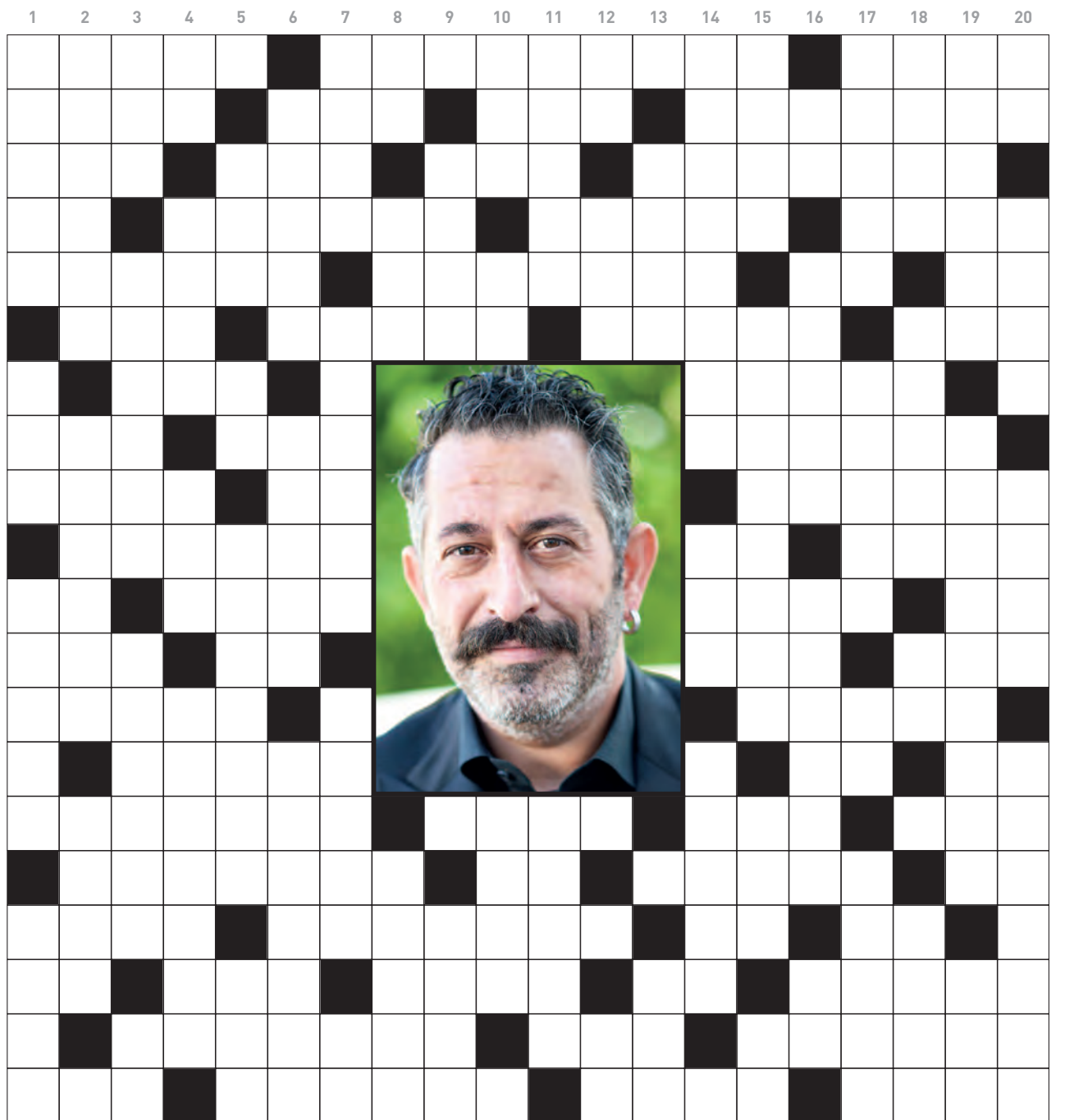
1. Eksiği: 2. Şekil: 3. Kile: 4. İlk: 5. İl: 6. Al: 7. Nal: 8. Alan: 9. Banal: 10. Balkan.

KUM SAATİ

Bu aşamam kır kahvesinde öldürün / kırk çeşit kekik dikin ayalarmı.

KELİME AVI BULMACA

ÇÖZÜMLER

gölgeleme biçimi - Külde pişen bir çörek türü 10. Ağabey - Kimyada basit şekerler - Malezya halkına özgü bir tür öldürücü delilik 11. Altın, gümüş veya başka madenler dövülerek oluşturulan ince, parlak yaprak - Topluluğu kapsayan ani dehşet duygusu 12. Pişmiş yemek - Soğurma, emme - Trabzon'un bir ilçesi 13. Tohumdan yetiştirilip başka yerlere dikilmek için hazırlanan sebze veya körpe çiçek - Taşın elektrik kutusu 14. Kristalleşmiş kalsiyum karbonat - Katıksız - Takım kadrosuna alınmamış oyuncu 15. Herhangi bir ölçü biriminin milyarda biri - Lite-

ratür - "..... Yılmaz" (fotoğraftaki komedyen) - Vakit, zaman (yöresel) 16. Bir nota - Ayı balığı - Açıktan açığa - Tavlada üç sayısı 17. Sona erdirmeye - Meyve marmelatı - Bir nota - Siyasi çekişmelerin geçtiği yer 18. Kısa çizme - Çulluk - Helyumun simgesi - Avrupa kıtasının Akdeniz'e uzanan üç yarımadasından biri 19. Kur'an'da bir sure - Yalnızlık korkusu - Lakin, fakat 20. Tarla sınırı - Şırınga ile vermek - Bir tür yaban mersini - Teşhis ve tedavi amacıyla vücut boşluklarına, damarlar içine ilaç veya sıvı vermek veya almak için özel olarak hazırlanmış tüp.

Kanonun dışında kalan bir Kadıköy romanı: Kaldırımlarda

BERKEN DÖNER

berkendoner@gmail.com

Edebiyat tarihi, yazılanlar kadar unutilanların da tarihidir. Bir kitabın sonraki kuşaklara ulaşmasında edebi değeri kadar onun yeniden basan yayınevlerinin, çevirenlerin, okuyanların ve üzerine düşünenlerin payı bulunur. Kanon dediğimiz yapı, bu aktarım içinde biçimlenir. Kimi isimler yerlerini sağlamlaştırtırken kimileri zamanla okurun görüş alanından çekilir. Geride kalan boşluk, giderek edebiyatın doğal sınırı gibi kabul edilir. Oysa bu sınırın nasıl çizildiği, kimleri dışarda bıraktığı sorusu, edebiyat tarihini yeniden düşünmenin başlangıcı olusturur.

İstanbul Ermeni edebiyatına bu soruyla bakıldığında, kadın yazarların eserleriyle sonraki kuşaklar arasında açılan mesafe belirginleşir. Garbis Cancıkıyan, Haygazun Kalustıyan, Zahrad, Zareh Khrahkuni, Yer-van Gobelıyan ve Zaven Bıberıyan'ın eserleri bugünün okuruna ulaşırken aynı edebî dünyada üreten pek çok kadın bu dolasımın

disında kalır. Bercuhi Bardizbanyan Parseğ-
yan, Zaruhi Bahri, Adrine Dadryan, Sona Der-
makyarian Tıngryan, Sirvart Gülbencyan,
Asdğık Kehayyan ve Armeni Terziyan'ın
adları, edebiyatın belleğinde aynı karşılı-
ğı bulamaz. Kadınların yokluğu gibi görünen
şey, böylece onların hatırlama ve aktarma
becerilerimizin sorunuна dönüşür. Aras Ya-
yıncılık'ın "İstanbullu Ermeni Kadın Yazarlar
Dizisi" bu kopukluğun izini sürer. Unutulmuş
eserleri yeniden okura ulaştırırken, yerleşik
edebiyat tarihinin seçimlerini de tartışmaya
açar. Çünkü bu kadınlar yazar, yayımlar, sü-
reli yayınlarda katkıda bulunur; kendi dönem-
lerinin düşünce ve kültür hayatında yer alır.
Bu nağme eserlerinin sonraki kuşaklara
aktarımında süreklilik sağlanamaz. Dizi, tam
bu noktada, kadınların edebî üretimini yeni-
den görünür kılar ve kanonun kuruluşuna
ilişkin soruları coğaltır.

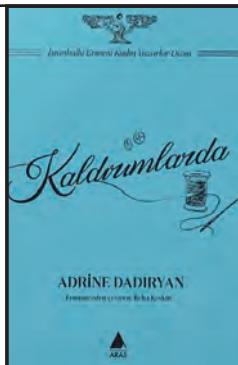
Sirpuhi Düşap'ın 1883 tarihli Mayda'sı, Sona Der Markaryan Tıngıryan'ın Maruk-yanlar'ı ve Adrine Dadıryan'ın Kaldırımlar'da romanı yan yana okunduğunda, dönemler arasındaki bağlar ortaya çıkar. Evlilik, emek, ekonomik bağımsızlık, annelik, sanat ve kent, farklı hayatları içinde yeniden ele alınır. Her yazar kendisinden önce soru-

lan sorulara kendi zamanından karşılık verir. Böylece kadın yazınının kuşaklar boyunca değişen, kesintilere rağmen süren çizgisini görmek mümkün olur.

Adrine Dadıryan'ın hayatı bu çizgiye tarihsel bir derinlik kazandırır. 1915'ten sağ kurtulan yazarın yolu Çorum'dan Halep'e, Cereş'e, Kudüs'e ve İstanbul'a uzanır. Bu hayatın içinden doğan yazarlık, yerinden edilmenin ve yeniden yer edinmenin deneyimini taşır. Sibil, Zabel Yesayan ve Hayganuş Mark'ın açtığı edebi alana kurduğu bağ, kadınlar arasındaki aktarımın önemini de gösterir. Pakarist Tevyan'la birlikte çıkardığı çocuk dergisi Bardez ise Dadıryan'ın yazarlığını Ermeni basın ve kültür hayatının içine yerleştirir. Kaldırımlarda, bu birikimin içinden bir kadının kentteki hayatına eğilir. Romanın merkezindeki Sıra çalışır, yürür, karışlaşır; geçimini sağlamak ve kendine bir hayat kurmak için uğraşır. Ask ve alle ilişkileri, onun varlığını bütünüyle açıklamaya yetmez. Çalışma hayatı, ekonomik koşullar ve sınıfsal ayrımlar, kararlarına ve hareketlerine yön verir. Dadıryan, kadının deneyimini bu gündelik mücadelenin içinde anlatır.

Romanın feminist yönü de burada güç kazanır. Kadının yaşadıkları, kendi başına

anlatılmaya değer bulunur. Yoksullar, işçiler, hammallar, ihracatçılar ve yetimlerle Sira'nın dünyasında yerlerini alır. Anlatının ağırlığı gündelik emeğe, geçinme çabasına, hayatın küçük görünen güçlüklerine kayar. Kahramanlık, bu insanların günlerini nasıl geçirdiği sorusunun gerisin gerisi kalır. Dadıray'nın edebi tercihi, kimin hayatına bakıldığı ve kimin sesinin duyulduğu meselesini romanın merkezine taşır. Bu bakışın başlıca mekânı Kadıköy'dür. Moda, Mühürdar ve Fenerbahçe, Sira'nın hareketleriyle birbirine bağlanır; anlatının yolu Camlica'ya, Eminönü'ne, Mahmutpaşa'ya, Gedikpaşa'ya ve Burgazada'ya açılır. Semtler, içlerinde sürdürülen hayatlarla anlam kazanır. Sira yürüdüğü şehrin toplumsal coğrafyası belirir: geçim imkânları, sınıfsal mesafeler, kadınların girebildiği ya da dışında kaldığı alanlar... Kaldırımlarda, bu yönüyle Kadıköy'ü bir kadının deneyiminden kaydeden bir romandır. Kaldırım da bu deneyimin somut zeminini oluşturur. Sira'nın adımları, evin dışındaki hayatla kurduğu ilişkiyi taşır. Yürümek, çalışmak ve gözlemlemek birbirini tamamlar; yazı, bu karşılaşmalardan kendine bir alan alır. Bir

kadının kentte yer edinme çabası,
sözcüklerde de karşılığını bulur.

II. Dünya Savaşı yıllarında geçen romanı Dadiyran, 26 Ekim 1955'te, 6-7 Eylül'ün hemen ardından tamamlandı. Bu tarih, yer ve güvencesizlik meselelerini yazarın yaşamındaki başka kırılma- larla birlikte düşünmeye çağırır. Sıra'nın gündelik mücadelesi, böylece daha geniş bir tarihsel deneyimin içine okunur. Bugün Kaldırımlarda romanına dönmek, bir yazarı sesini yeniden duymak kadar, o sesin neden bu kadar uzun süre duyulmadığını da sormayı gerektirir. İstanbullu Ermeni Kadın Yazarlar Dizisi, edebiyat tarihinin dışında bırakılan kadınların eserlerini okura ulaştırırken bu sessizliğin hesabını da sorar.

Dadıryan'ın Kadıköy sokaklarında yürüten Sıra'sı, yıllar sonra edebiyatın belleğinde de kendine bir yer bulur. Onun adamlarını izlerken kanunun sınırına varırız; orada edebiyatın değil, bize aktarılan tarihin daraldığını görürüz. Kadıköy'ün kaldırımlarında bir kadının emeği, yalnızlığı ve yaşama direnciyle karşılaşırız. Edebiyatın hafızası, onun hayatına yer açtığımız ölçüde genişler. Dadıryan'ı yeniden okumak, Kadıköy'ün bildiğimizi sandığımız sokaklarında henüz dinlemediğimiz hayatlara acıkmaktır.

● **Erhan DEMİRTAS**

Kadıköy Belediyesi Akademî'nin 10 Ekim'de Tasarım Atölyesi Kadıköy'de düzenlediği "Haydarpaşa" dan Yeldeğirmeni'ne Zaman Yolculuğu" başlıklı söyleşide konuşan Doç. Dr. Pınar Erkan, Haydarpaşa ve Yeldeğirmeni'nin tarihsel gelişimini askeri hareketlilikten demiryolu yatırımlarına, göçlerden günümüzdeki kentsele dönüşüm tartışmalarına uzanan bir çerçevede değerlendirdi. İstanbul'un tarihi çoğunlukla Tarihî Yarımada üzerinden anlatılsa da Kadıköy ve çevresi de kentin gelişiminde önemli bir yere sahip. Erkan, Haydarpaşa Çayırının Osmanlı döneminden önce de askeri hareketlilik içinde yer aldığını, sonraki yüzyıllarda ise farklı amaçlarla kullanıldığını anlattı. Doğu Roma döneminden itibaren Latin istilası sırasında orduların Konstantinopolis'e ilerlemeden önce burada konakladığına ilişkin tarihsel anlatımları aktaran Erkan, çayırın askeri işlevinin Osmanlı döneminde de sürdüğünü belirtti. III. Murad döneminde İran seferine hazırlanan askerlerin burada toplandığını, 19. yüzyılın başlarında alınan Haydarpaşa Sahrası olarak anıldığını, Mütareke yıllarında ise İngiliz ve Alman askerlerinin bölgede konuşlandığını söyledi.

Erkan, Haydarpaşa Çayırı'nın askerî faaliyetlerin yanı sıra ekonomik ve toplumsal yaşamda da önemli bir yer tuttuğunu belirtti. Farklı dönemlerde askerlerin toplandığı ve konakladığı alan, üretim faaliyetleri, törenler ve toplumsal buluşmalar için de kullanılıyordu. Erkan, çayırın çok yönlü kullanımını şöyle anlattı: "Bu bölgedeki otların ekildiğini, biçildiğini, bakımlarının yapıldığını ve satıldığını görüyoruz. Yani burası, Osmanlı ekonomisine de katkı sağlayan bir bölgeydi. Sünnet düğünleri ve nikâh düğünleri gibi çeşitli törenler için de bu bölgenin kullanıldığını görürsünüz. Mesire yeri olarak kullanıldığını görürüz."

DEMİRYOLU GELDİ, SEMT DEĞİŞTİ

19. yüzyıl, İstanbul'da nüfusun arttığı, ulaşım olanaklarının geliştiği ve yerleşim alanlarının genişlemeye başladığı bir dönemdir. Demiryolu'nun bölgeye ulaşması, Haydarpaşa ve çevresindeki yapılaşmayı hızlandırdı. İstanbul'un Tarihî Yarımada dışına taşınmaya başladığını belirten Erkan, Kadıköy ve Üsküdar gibi bölgelerin uzun süre İstanbul'un merkezi dışında, taşra olarak değerlendirildiğini anlattı. Erkan, geçmişte İstanbul'un sınırlarının bugünkünden farklı algılandığını şu sözlerle aktardı: "19. yüzyıl, kentsel açıdan değişimlerin yaşandığı, nüfusun arttığı ve ulaşım hareketlerinin şehri hızla dönüştürdüğü bir dönem. İstanbul'un değişimini anlamak açısından da bu yüzyıl oldukça önemli. İstanbul'un sınırlarının da 19. yüzyılda değişmeye başladığını düşünüyorum."

Haydarpaşa'dan Yeldeğirmeni'ne *bir dönüşüm hikâyesi*

Kadıköy Belediyesi Akademi'nin düzenlediği söyleşide Doç. Dr. Pınar Erkan, Haydarpaşa Çayırı'nın geçmişinden Yeldeğirmeni'nin çok kültürlü yapısına uzanan tarihsel süreci ve bölgenin kentleşmeyle geçirdiği dönüşümü anlattı

ğını görüyoruz. 19. yüzyılın ikinci yarısından sonra şehir, Tarihî Yarımadâ'nın dışına taşmaya başlıyor. Çünkü o dönemde kadar Galata, Beyoğlu, Boğaz köyleri, Kadıköy ve Üsküdar da dâhil olmak üzere bu bölgeler İstanbul'un dışı olarak görülüyor. Buralar İstanbul değil, taşra olarak değerlendiriliyor."

Bu algının yakın geçmişe kadar sürdüğünü söyleyen Erkan, çocukluğunda Kadıköylülerin kullandığı bir ifadeyi de hatırlattı: “Ben çocukluğunda Kadıköy’den insanların İstanbul’a gidiyorum” dediğini hatırlıyorum. 1990’lardan sonra artık böyle bir ifadeyi pek duymak olduk.”

GÖÇLER VE ÇOK KÜLTÜRLÜ MAHALLE

Demiryolu yatırımları, yeni yerleşimlerin oluşması ve nüfus artışı, Kadıköy'ün sonraki dö-

neimlerde geçirdiği dnşşşmm de temel unsur-ları arasında yer aldı. Bađat Demiryolu'nun inşası, Haydarpaşa Garı'nın yapılması ve demiryolu çalışmalarında görev alan işçilerin bölgeye gelmesi, Yeldeđirmiני'nin gelişimini etkiledi. Bölgenin uzun süre şehir merkezinden uzakta görülmesi, güvenlik ve belediye hizmetlerine erişim konusunda da sorunlar yaratıyordu. Erkan'ın aktardığına göre mahalle sakinleri, 1880'li yıllarda belediyeye başvurarak kara-kol yapılmasını istedi.

Yeldeğirmeni'nin dönüşümünde demiryolunun yanı sıra savaşlar, yangınlar, salgın hastalıklar ve göçler de etkili oldu. Erken, Osmanlı Devleti'nin toprak kayıplarının ardından İstanbul'a gelen nüfus gruplarının, kentin farklı bölgelerinde yeni yerleşimlerin oluşmasına katkıda bulunduğunu aktardı. Dağhamamı Mahallesi'nde yaşanan yangının ardından bölgeye yerleşen Yahudi topluluğu ve Rusya'dan gelen göçmenler de Yeldeğirmeni'nin demografik yapısını etkiledi.

Erkan, bu değişimin tek bir nedene bağlanamayacağını vurgulayarak şöyle konuştu: “Çünkü kentsele değişim tek bir nedenle gerçekleşmiyor; her şeyin sırayla ilerlediği ya da bir değişimin yalnızca tek bir sebebe dayandığı bir süreçten söz etmiyoruz. Bir bölgedeki dönüşümün, çoğu zaman aynı anda ya da birbirine çok yakın zamanlarda ortaya çıkan, iç içe geçmiş pek çok etkinin sonucunda gerçekleştiğini görüyoruz.”

Erkan, eğitim kurumlarının da bölgenin geli-

siminde rol oynadığının altını çizdi.

KAYBOLAN YEŞİL ALANLAR, DEĞİŞEN KENT

Bugün yoğun yapılaşmayla anılan Anadolu yakasının geçmişinde bağlar, bahçeler, köşkler ve konaklar bulunuyordu. Erkan, demiryolu yolculuklarının yalnızca ulaşım açısından değil, kentin doğal peyzajıyla kurulan ilişki bakımından da önemli olduğunu anlattı: "Bu bölgelerin geçmişte bağlık, çayırılık ve çimenlik alanlar olduğunu da biliyoruz. Müthiş bir peyzaj sunduklarını görüyoruz. Cumhuriyet yıllarına gelene kadar Bağdat Demiryolu için kullanılan ilk banliyö trenlerinin de insanlar tarafından bir tür seyir terası gibi kullanıldığını, insanların anılarında bu yolculuklardan söz ettiğini görüyoruz. Çünkü manzara şahane. Haydarpaşa'dan çıkıyorsunuz, yeşilliklerin içinden geçiyorsunuz; ardından Göztepe'yi, Erenköy'ü görüyorsunuz. Bostancı'ya gidene kadar da bu manzara yavaş yavaş değişiyor. Köşkler, konakların, bağların ve bahçelerin içinde yer aldığı, müthiş bir manzara sunan bir verleşimle karşılaşıyorsunuz."

Zamanla değişen kent dokusu ve ortadan kalkan tarihi yapılar, bölgenin geçmişini belgeleyen görsellere ulaşmayı da güçleştirdi. Erkan, özellikle Yeldegirmeni'ne ait eski görsellerin azlığına dikkat çekerek kişisel arşivlerin kent tarihi açısından önem taşıdığını belirtti. Farklı dönemlerde yaşanan göçler ve yer değiştirmeler nedeniyle tarihsel kayıtların bir bölümüne ulaşılmasınınin koruma çalışmalarını da güçleştirdiğini söyledi.

KENT BELLEĞİNİ KORUMAK

Erkan'a göre kentsel çevrenin korunması, yalnızca eski yapıların ayakta tutulmasıyla sınırlı değil. Sokaklar, yeşil alanlar ve kamusal mekânlar da yaşam kalitesini ve insanların yaşadıkları yerle kurdukları bağı etkiliyor. Ekonomik sorunların ve geçim mücadelesinin bu konuları geri plana itebildiğini belirten Erkan, kentsel çevrenin korunmasının önemini şu sözlerle anlattı: "Bugün, yaşamımızı olumsuz etkileyen pek çok sorunla karşı karşıyayız. Ekonomik gücümüzü koruma ve geçim mücadelesi, diğer pek çok konunun önüne geçmiş görünüyor. Ancak bütün bunlara rağmen, yaşam kalitemizi yükseltecek ya da korumamızı sağlayacak kentsel çevreyi koruma çabasından vazgeçersek her şey daha da kötüye gidecek. Çünkü bu bizi köksüzleştiren bir sev."

Söğütölçeşme Terminali çevresindeki düzenlemeler üzerinden bir müdahalenin gerçekten daha yaşanabilir bir kent yaratıp yaratmadığının sorgulanması gerektiğine dikkat çeken Erkan, İstanbul'daki nüfus yoğunluğunun kaçınılmaz kabul edilmemesi gerektiğini belirterek kentteki değişimlerin tarihsel arka planını anlatmanın önemini şöyle ifade etti: "Bunun yalnızca Türkiye'ye özgü bir durum olmadığını da belirtmem gerekiyor. Dünyanın farklı yerlerinde benzer süreçler yaşanıyor. Bu nedenle değişimler ve dönüşümlerin nasıl gerçekleştiğini, şehrin kullanım biçiminin nereden nereye geldiğini farkında olmak mecburiyetindeyiz. Burada bulunan sizler de zaten bu çabanın içindesiniz. Bu tavrı da hiç bırakmamak, değişimi ve dönüşümü anlamaya caba göstermemiz gerekiyor."

Söyleşinin uzun versiyonunu web sitemizde okuyabilirsiniz.

